2007 Subiecte Posibile

Limba și literatura română

40 DE VARIANTE PENTRU TESTELE NAȚIONALE

după noua ortografie

Maria-Emilia Goian (coord.)
Vali Georgescu
Carmen Ana Ionescu
Doina Manolache
Luminița Preda
Ioana Eliza Truşcă

PARALELA 45

Scanned with OKEN Scanner

La realizarea lucrării au colaborat:

prof. Ileana Sanda (Bucureşti), prof. Dia-Daria Stoicescu (Bucureşti), prof. Rodica Lungu (ISJ Sibiu), prof. Cecilia Barbu (Bucureşti), prof. Iuliana Nemeş (ISJ Covasna), prof. Ioana Boerescu (Bucureşti), prof. Diana Hărtescu (Bucureşti)

Editor: Călin Vlasie

Revizuirea şi corectura: Maria-Emilia Goian
Tehnoredactare: Viorel Mihart
Coperta colecţiei: Valentin Cristescu
Prepress: Viorel Mihart

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

Limba şi literatura română : 40 de variante pentru testele naţionale 2007 /Maria-Emilia Goian (coord.). - Piteşti : Paralela 45, 2006
ISBN (10) 973-697-857-5 ; ISBN (13) 978-973-697-857-9

I. Goian, Maria-Emilia (coord.)

811.135.1(075.33)(079.1)
821.135.1.09(075.33)(079.1)
371.27:373.3

Copyright © Editura Paralela 45, 2006

Scanned with OKEN Scanner

Maria-Emilia Goian (coordonator)
Vali Georgescu Carmen Ana Ionescu Doina Manolache
Luminiţa Preda Ioana Eliza Truşcă

Limba şi literatura română

40 DE VARIANTE PENTRU TESTELE NAŢIONALE

2007

- ediţie revizuită şi îmbogăţită -

PARALELA 45

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 1

I. Citeşte cu atenţie textul următor, pentru a răspunde cerinţelor formulate:

Bucureşti, 9 octombrie 1910

Onor. Banca „Agrară"

Loco

Vă rog, în chip absolut confidenţial, *să deschideţi un cont la Banca dv. pentru domnişoara Otilia Mărculescu, virând în creditul acestui cont, prin debitul contului meu, lei 100.000, depozit căruia îi veţi acorda, sper, acelaşi procent de 5 % ca şi depozitului meu. Îmi rezerv dreptul de a vă comunica data când veţi putea plăti dobânzi sau acorda retrageri de capital posesoarei fondului, pe care nu o veţi aviza până atunci. Originea creditului rămâne strict secretă. Voi avea onoarea de a vă da unele lămuriri personal.*

Cu deosebită stimă,
Leonida Pascalopol

A. Limba română

1. Indică numărul de litere şi cel de sunete pentru cuvintele: *chip, deschideţi.* **4 puncte**

2. Scrie 4 termeni din familia lexicală a substantivului *chip.* **4 puncte**

3. Precizează greşeala identificată în secvenţa: *„...îi veţi acorda un procent de 5 %"*; transcrie secvenţa, eliminând eroarea de exprimare. **4 puncte**

4. Arată în ce caz sunt pronumele din prima frază a textului. **4 puncte**

5. Alcătuieşte un enunţ în care cuvântul *acelaşi*, folosit cu o altă valoare morfologică decât cea din text, să fie în cazul dativ, genul feminin, numărul singular. **4 puncte**

6. Identifică atributele din ultima propoziţie şi precizează felul lor. **4 puncte**

7. Construieşte o propoziţie în care verbul *a da* să fie regent pentru un complement direct şi pentru unul indirect, exprimate prin pronume personale, formă neaccentuată, persoana a III-a, numărul singular. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

8. Transcrie, din text, o propoziție subordonată atributivă introdusă printr-un adverb relativ, indicându-i și termenul regent. **4 puncte**

9. Scrie o frază în care verbului *a putea* să i se subordoneze două propoziții subordonate completive directe, coordonate disjunctiv. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Explică sensul cuvântului *loco*. **2 puncte**

11. Precizează persoana căreia i se deschide un cont la Banca „Agrară". **2 puncte**

12. Arată două caracteristici/convenții ale stilului acestei scrieri funcționale, prezente în textul dat. **2 puncte**

13. Explică semnificația, în context, a sintagmei: *absolut confidențial*. **2 puncte**

14. Indică minimum două caracteristici ale limbajului utilizat în textul dat. **2 puncte**

II. Să presupunem că te numești Liviu/Livia Constantinescu și ești directorul Băncii „Agrare". Scrie-i lui Leonida Pascalopol o scrisoare de acceptare a solicitării sale. Vei primi punctajul acordat dacă:

- Vei respecta convențiile acestui tip de scriere;
- Vei avea conținutul adecvat cerinței formulate;
- Vei respecta normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

12 puncte

III. Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care să motivezi că o operă literară dintre cele studiate de tine este un **basm popular.** În redactarea compunerii vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale speciei literare indicate;
- exemplificarea acestor caracteristici pe baza operei alese;
- prezentarea concisă a subiectului, prin referire la cel puțin trei secvențe semnificative;
- prezentarea personajului principal, evidențiind semnificația comportamentului acestuia și a relațiilor cu cel puțin un alt personaj/grup de personaje;
- respectarea normelor de redactare, de exprimare, de ortografie și de punctuație.

32 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

NOTĂ (VALABILĂ PENTRU TOATE TESTELE!)

Respectarea ordinii cerințelor nu este obligatorie (este contraindicată analiza separată a procedeelor de expresivitate!). Vei primi **16 puncte** pentru ***conținut*** (câte **4 puncte** pentru fiecare cerință rezolvată) și **16 puncte** pentru ***redactare***: *unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – 3 puncte; coerența textului – 3 puncte; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 3 puncte; ortografia – 3 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 puncte.* **Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină. 10 puncte sunt din oficiu.**

TESTUL 2

I. Citește cu atenție textul următor, pentru a răspunde cerințelor formulate:

În bolta înstelată-mi scald privirea –
și știu că și eu port
în suflet stele multe, multe
și căi lactee,
minunile-ntunericului.
Dar nu le văd,
am prea mult soare-n mine
de-aceea nu le văd.
Aștept să îmi apună ziua
și zarea mea pleoapa să-și închidă,
mi-aștept amurgul, noaptea și durerea,
să mi se-ntunece tot cerul
și să răsară-n mine stelele,
stelele mele,
pe care încă niciodată
nu le-am văzut.

(Lucian Blaga, ***Mi-aștept amurgul***)

A. Limba română

1. Indică structura fonetică a cuvântului *privirea.* **4 puncte**
2. Arată modul în care s-a format cuvântul *niciodată.* **4 puncte**
3. Alcătuiește 2 enunțuri prin care să demonstrezi omonimia cuvintelor: *port, mine.* **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

4. Găseşte, în text, două părţi de vorbire neflexibile şi precizează felul acestora. **4 puncte**

5. Construieşte o propoziţie în care să apară, în genitiv, la numărul singular, substantivele: *cale, minune.* **4 puncte**

6. Precizează funcţia sintactică a cuvântului subliniat din versul: *minunile-ntunericului.* **4 puncte**

7. Selectează, din text, un atribut adjectival la superlativ. **4 puncte**

8. Indică felul propoziţiilor subordonate din secvenţa: *(...) mi-aştept amurgul, noaptea şi durerea, / să mi se-ntunece tot cerul / şi să răsară-n mine stelele.* **4 puncte**

9. Realizează contragerea subordonatei din fraza: *Aştept să îmi apună ziua,* precizând felul acesteia şi rezultatul obţinut. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Indică, din primele trei versuri, un substantiv utilizat cu sens figurat. **2 puncte**

11. În opera poetică a lui Lucian Blaga un rol important îl joacă *metafora luminii.* Selectează, din textul dat, cuvintele care aparţin acestei sfere semantice. **2 puncte**

12. Precizează o figură de stil prezentă în ultimele 4 versuri. **2 puncte**

13. Explică semnificaţia versului: *mi-aştept amurgul, noaptea şi durerea.* **2 puncte**

14. Găseşte două argumente pentru a susţine caracterul confesiv al textului. **2 puncte**

II. Te numeşti Lucian/Luciana Roman, eşti în clasa a VIII-a şi ai un prieten, Dorin, la Braşov. Ţi-ai petrecut vacanţa de vară la bunici, în Constanţa, şi ai fost profund impresionat(ă) de o seară petrecută la marginea mării. Dă glas acestor sentimente într-o scrisoare de 15-20 de rânduri, trimisă prietenului tău braşovean, cu speranţa că îl vei convinge să vină şi el pentru câteva zile.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- Vei respecta convenţiile acestui tip de scriere;
- Vei avea conţinutul adecvat cerinţei formulate;
- Vei respecta normele de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

12 puncte

III. Scrie o compunere, de cel puţin o pagină, în care să motivezi că o operă literară studiată de tine în gimnaziu este o ***descriere***.

Scanned with OKEN Scanner

În redactarea compunerii vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale modului de expunere indicat;
- exemplificarea acestor caracteristici pe baza operei alese;
- precizarea mijloacelor de expresivitate utilizate de autor, comentându-se minimum două;
- sublinierea modului în care s-a stabilit relația autorului cu cititorul;
- respectarea normelor de redactare, de exprimare, de ortografie și de punctuație.

32 de puncte

TESTUL 3

I. Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerință.

1. *Era o noapte umedă și brazii se mișcau,*
   Văzduhul obosit dormea pe vârful munților,
   Un șarpe luneca pe mal,

2. *Un vântuleț fugea c-un val și lupul ascuțea urechi*
   Și iepurele îngrozit se strecura de la curechi.
   Se legăna
   În codrul negru-o lună de opal.

3. *Nepăsător ciobanul, rezămându-și în palme fruntea,*
   Aștepta zorile să treacă în vale puntea.
   Deșteptându-se la robie necheza trist bătrânul cal.
   Leneșă dispărea noaptea cu haina ei întunecată
   Și cocostârcul a-nceput din aripi să bată.

(Emil Isac, ***Era o noapte umedă...***)

A. Limba română

1. Transcrie din a doua strofă două cuvinte care conțin diftong. **4 puncte**
2. Indică diminutivele cuvintelor *cioban, aripă, ureche, cal.* **4 puncte**
3. Scrie antonimele adjectivelor din prima strofă. **4 puncte**
4. Selectează, din text, câte un verb aparținând celor patru conjugări. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

5. Precizează substantivele în cazul nominativ din a doua strofă. **4 puncte**

6. Găseşte, în strofa a doua, un complement circumstanţial de loc şi un atribut substantival prepoziţional. **4 puncte**

7. Scrie două propoziţii în care cuvântul *o* să aibă valori morfologice diferite de cea din text. **4 puncte**

8. Transcrie propoziţiile subordonate din ultima strofă şi precizează felul lor. **4 puncte**

9. Indică tipul de raport dintre propoziţiile din primul vers, apoi pune-le într-un alt raport de acelaşi tip, indicându-i denumirea. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Transcrie un vers care să conţină o indicaţie despre timp. **2 puncte**

11. Precizează care este procedeul de expresivitate dominant. **2 puncte**

12. Indică termenii care creează efecte cromatice în strofa a doua. **2 puncte**

13. Explică, în maximum cinci rânduri, semnificaţia versului *Văzduhul obosit dormea pe vârful munţilor.* **2 puncte**

14. Găseşte două argumente pentru încadrarea acestui text în genul liric. **4 puncte**

II. Te numeşti Matei / Miruna Vasile şi eşti din Floreşti, elev(ă) în clasa a VIII-a la Şcoala cu clasele I-VIII nr. 3 din localitate. Ai împlinit paisprezece ani şi vrei să te înscrii la Clubul Sportiv din localitate, secţia scrimă. Pentru a te putea înscrie, ai nevoie de o adeverinţă că eşti elev(ă). Scrie cererea respectivă, adresând-o persoanei potrivite.

În cererea ta trebuie:

- să respecţi convenţiile acestui tip de scriere;
- să ai un conţinut şi un stil adecvate situaţiei imaginate;
- să respecţi normele de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini argumentează ***caracterul descriptiv*** al textului lui Emil Isac. În redactarea acesteia, trebuie să ai în vedere:

- precizarea trăsăturilor distinctive ale acestui mod de expunere;
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text;
- indicarea ipostazei autorului;
- evidenţierea mijloacelor de expresivitate utilizate de poet.

32 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 4

I. Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Ninsese în ajun, iar acum era o vreme splendidă şi relativ caldă; zăpada moale se lipea strat cu strat de călcâie, făcându-mi-le tot mai înalte, aşa că eram silit să bat din picioare la fiece moment, spre a nu umbla ca o cucoană la bal. Luna, în ultimul pătrar, foarte sus pe cer, strâmbă şi mâncată, lumina straniu oraşul adormit, proiectând pe covorul alb umbre scurte, foarte netede, ca ziua în toiul verii. Cerul era negru catifelat, stelele somnoroase clipeau repede ca să nu adoarmă. Marte singur se căznea să ţină deschis un ochi mare şi roşu; când şi când, o stea căzătoare zgâria negrul cerului de decembrie cu o dungă de foc.

(Henric Stahl, ***Un român în Lună***)

A. Limba română

1. Precizează câte litere şi câte sunete conţine cuvântul *ochi.* **4 puncte**
2. Transcrie patru neologisme din text. **4 puncte**
3. Scrie două enunţuri în care să utilizezi cuvintele *lumina* şi *ochi* accentuate diferit; precizează-le valoarea morfologică. **4 puncte**
4. Menţionează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din sintagmele: ***relativ*** *caldă;* ***negrul*** *cerului.* **4 puncte**
5. Precizează genul şi cazul substantivelor din propoziţia *Luna (...) lumina straniu oraşul adormit.* **4 puncte**
6. Transcrie, din ultima frază, câte un complement circumstanţial de mod, un complement direct, un atribut substantival prepoziţional şi un atribut substantival genitival. **4 puncte**
7. Scrie două enunţuri în care omonimele cuvintelor *iar* şi *tot* să fie complement circumstanţial de timp, respectiv complement direct. **4 puncte**
8. Transformă complementul circumstanţial de scop din prima frază în propoziţia subordonată corespunzătoare. **4 puncte**
9. Rescrie două propoziţii principale aflate în raport de coordonare prin juxtapunere. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10.	Indică anotimpul și momentul prezentate în text.	**2 puncte**
11.	Arată cărui gen îi aparține fragmentul.	**2 puncte**
12.	Precizează care este raportul narator-personaj.	**2 puncte**
13.	Explică semnificația comparației din rândul al treilea.	**2 puncte**
14.	Găsește două argumente că textul conține o descriere nocturnă.	**4 puncte**

II. Te numești Alexandru / Alexandra Marcu și vei împlini în curând 14 ani. Părinții vor să organizeze, cu această ocazie, o petrecere la care îți vei invita și fosta învățătoare. Scrie, pe o pagină distinctă, invitația adecvată. Trebuie:

- să respecți convențiile acestui tip de scriere;
- să ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini, argumentează apartenența la ***genul epic*** a unui text studiat de tine la clasă. Trebuie să ai în vedere, pentru a obține punctajul maxim, următoarele:

- precizarea a patru trăsături distinctive ale genului;
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text;
- numirea modului de expunere dominant;
- prezentarea unor particularități specifice speciei alese;
- respectarea normelor de exprimare.

32 de puncte

TESTUL 5

I. Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerință.

În cel cornure de sat
Lângă tăul blestemat
Plânge-un brad încetinat;
Dar nu plânge cum se plânge,
Că lacrime nu-i ajunge,
Ci șuieră cu graiul
Să-l audă tot omul:
„Fost-au doi tineri cuminți,
Ca doi cireși înfloriți,
«Mândruluț cu păr negruț
Cum te-aș putea face struț
Să te culc în legănuț?
Ziua te-aș pune-n fântână
Noaptea te-aș culca pe mână
Și te-aș strânge la inimă;
Dragostea noastră cea dragă
În pământ cu noi să meargă!»
«Hei lumuță, tu, lumuță,

Scanned with OKEN Scanner

Dintr-o mână răsădiți,
Și la rădăcina mea
S-au jurat cu dragostea.
Pe ea o chema Palagă
Și la toată lumea dragă;
Pe el îl chema Todor
Ca un munte de fecior.
Serile când se-ntâlneau
Numai din ochi își vorbeau:
Și tu Guță, Pălăguță,
Nime-n lume nu ne vede,
Ce ți-oi face nu se pierde:
La picioare, iarbă verde,
De la brâu, holde de grâu;
Din buzițe, tămâițe;
Din ochiuți, doi păunuți;
Din sprâncene, două pene.»"
(...)

(***Todor și Palagă***)

A. Limba română

1. Explică rolul semnului de punctuație „:". **4 puncte**
2. Precizează câte un sinonim al cuvintelor *grai, dragoste.* **4 puncte**
3. Transcrie două adjective obținute prin conversiune, din primele 10 versuri. **4 puncte**
4. Indică valoarea morfologică a cuvintelor din propoziția: *Ci șuieră cu graiul.* **4 puncte**
5. Rescrie, din text, un numeral cu valoare adjectivală și un adjectiv pronominal posesiv. **4 puncte**
6. Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor din propoziția: *Fost-au doi tineri cuminți.* **4 puncte**
7. Scrie două enunțuri în care cuvântul *doi* să fie subiect și complement direct. **4 puncte**
8. Menționează felul subordonatei: *Că lacrime nu-i ajunge.* **4 puncte**
9. Transformă propoziția subordonată *să-l audă tot omul* în partea de propoziție corespunzătoare, menționând rezultatul obținut. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Precizează cărui moment al subiectului îi aparține fragmentul citat, indicând și două aspecte distinctive. **2 puncte**
11. Transcrie 2 comparații din text. **2 puncte**
12. Indică procedeul de expresivitate dominant în primele șapte versuri. **2 puncte**
13. Explică prezența ghilimelelor în text. **2 puncte**
14. Menționează două argumente că textul aparține genului epic. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

II. Te numeşti Marian / Mariana Ionescu şi eşti din Iaşi. Astă-vară, în tabără, ai cunoscut un băiat, Tudor, cu care te-ai împrietenit. Într-o scrisoare destinată prietenei tale, Cătălina, din Mangalia, descrie-l, folosindu-te şi de sugestiile din textul de la ***partea I***. În scrisoarea ta trebuie:

- să respecţi convenţiile acestui tip de scriere;
- să ai un conţinut şi un stil adecvate situaţiei imaginate;
- să respecţi normele de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini, argumentează apartenenţa la specia ***baladă populară*** a textului de la punctul I. Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei preciza patru trăsături distinctive ale baladei populare;
- le vei ilustra cu exemple adecvate din textul ales;
- vei caracteriza, pe scurt, personajul principal, indicând şi mijloacele de portretizare utilizate;
- vei prezenta subiectul textului ales, precizând momentele acestuia;
- vei respecta normele de redactare.

32 de puncte

TESTUL 6

I. Citeşte cu atenţie textul următor, pentru a răspunde cerinţelor formulate:

Moş Stan era un vechi credincios în curtea noastră. Eu, de când mă ştiu, acolo l-am apucat, bătrân, cam scurt la vedere şi blând la vorbă ca orice moş cuminte. Era un fel de îngrijitor prin curte; vedea de grădină, altoia trandafirii şi pomii, îngrijea de porumbei şi căra apă toată ziua. În tinereţea lui fusese gardist la comună şi de pe vremuri îi rămăsese o tunică şi o manta militărească pe care o purta iarna, iar vara o întindea în fundul grădinii, sub dud, pe iarba verde, şi se culca pe ea. Da, copii, acestei mantale a lui moş Stan i-am pus gând rău într-o bună dimineaţă. Avea nişte nasturi de-ţi luau ochii, căci moş Stan era un bătrân harnic; el îşi ştergea şi acum nasturii, parcă tot la cazarmă ar fi fost.

Mi-aduc aminte cum mi-a bătut inima când m-am apropiat de dudul lângă care dormea moşul. Era într-o după-amiază spre sfârşitul lui aprilie. Frumos timp. Soarele încălzea ca vara şi păsărelele ciripeau, pitite printre ramurile caişilor înfloriţi. Moş Stan sforăia la umbră. Aşadar, puteam să-i şterg un nasture. Aveam briceagul deschis într-o mână şi tremuram ca varga.

Scanned with OKEN Scanner

În sfârşit, m-am încredinţat bine că doarme; am pipăit un colţ al mantalei şi, încetişor, ca un hoţ, i-am desprins un nasture de la gât, ca să nu bage de seamă.

Da, eram stăpân pe comoară; am fugit prosteşte. M-am oprit drept la maidanul de peste drum, unde copiii se jucau la nasturi. Fu un adevărat triumf. Învinsesem pe Spăngescu. Nasturele meu făcea cât zece nasturi de palton, cât douăzeci de haină şi cât un pumn plin de nasturi de jiletcă (vestă).

(I.A. Bassarabescu, ***Moş Stan***)

A. Limba română

1. Indică numărul de litere şi cel de sunete al cuvintelor: *vechi, credincios, făcea, douăzeci.* **4 puncte**
2. Scrie 4 cuvinte derivate din familia adjectivului *bătrân.* **4 puncte**
3. Precizează antonimele cuvintelor: *bătrân, se culca, rău, harnic.* **4 puncte**
4. Găseşte, în primul alineat, un substantiv în cazul genitiv şi un pronume în cazul dativ. **4 puncte**
5. Arată felul şi cazul adjectivelor din prima propoziţie a textului dat. **4 puncte**
6. Precizează funcţiile sintactice ale cuvintelor: *Era un fel de îngrijitor.* **4 puncte**
7. Selectează, din propoziţia: *încetişor, ca un hoţ, i-am desprins un nasture de la gât,* complementele circumstanţiale de mod şi precizează partea de vorbire prin care sunt exprimate. **4 puncte**
8. Indică felul propoziţiilor subordonate din fraza: *Avea nişte nasturi de-ţi luau ochii, căci moş Stan era un bătrân harnic.* **4 puncte**
9. Construieşte o frază în care conjuncţia subordonatoare simplă *de* să introducă o propoziţie subordonată subiectivă. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Indică anotimpul în care se desfăşoară întâmplarea narată. **2 puncte**
11. Selectează, din text, un fragment de maximum 15 cuvinte care să conţină o descriere de natură. **2 puncte**
12. Precizează o imagine acustică din fragmentul selectat la punctul 11. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

13. Construiește un posibil deznodământ al întâmplării, în maximum 5 rânduri. **2 puncte**

14. Găsește două argumente pentru a susține caracterul narativ al textului. **2 puncte**

II. Te numești Iulian/Iuliana Ilian, ești în clasa a VIII-a și te pasionează istoria. Îți place să organizezi, în cadrul cercului de istorie din școala ta, Școala cu clasele I-VIII nr. 7 din Sibiu, întâlniri cu personalități marcante cu ocazia unor comemorări. Trimite o invitație domnului Stan Mihalcea, luptător în Revoluția din decembrie 1989, la o ședință a cercului, în data de 21 decembrie a.c., unde să evoce momente din timpul fierbinte al istoriei trăite.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- Vei respecta convențiile acestui tip de scriere;
- Vei avea conținutul adecvat cerinței formulate;
- Vei respecta normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

12 puncte

III. Scrie o compunere, de cel puțin o pagină, în care să motivezi că o operă literară studiată de tine în gimnaziu este o ***narațiune***.

În redactarea compunerii vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale modului de expunere indicat;
- exemplificarea acestor caracteristici pe baza operei alese;
- prezentarea, pe scurt, a subiectului, reliefându-se cel puțin două momente importante;
- sublinierea modului în care s-a stabilit relația autor – personaj – cititor;
- respectarea normelor de redactare, de exprimare, de ortografie și de punctuație.

32 de puncte

TESTUL 7

I. Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerință.

EFIMIȚA: *Adică, zău, bobocule, de! eu, cu mintea ca de femeie, pardon să te-ntreb și eu un lucru: ce pricopseală ar fi și cu republica?*

Scanned with OKEN Scanner

LEONIDA (minunat de așa întrebare): Ei! bravos! ș-asta-i bună! Cum, ce pricopseală? Vezi, asta-i vorba: cap ai, minte ce-ți mai trebuie? Apoi, închipuiește-ți dumneata numai un condei, stai să-ți spui: mai întâi și-ntâi că dacă e republică, nu mai plătește niminea bir...
***EFIMIȚA:** Zău?*
***LEONIDA:** Zău... Al doilea că fiștecare cetățean ia câte o leafă bună pe lună, toți într-o egalitate.*
***EFIMIȚA:** Parol?*
***LEONIDA:** Parol... Par egzamplu eu...*
***EFIMIȚA:** Pe lângă pensie?*
***LEONIDA:** Vezi bine; pensia e başca, o am după legea a veche, e dreptul meu; mai ales când e republică, dreptul e sfânt: republica este garanțiunea tuturor drepturilor.*

(I.L. Caragiale, ***Conu Leonida față cu reacțiunea***)

A. Limba română

1. Transcrie două neologisme a căror structură fonetică nu este conformă pronunțării literare actuale. **4 puncte**
2. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele *bir* și *leafă*. **4 puncte**
3. Alcătuiește două enunțuri în care să folosești omofonele cuvintelor: *mai, ia*. **4 puncte**
4. Selectează, din prima replică a lui Leonida, patru pronume diferite, precizându-le felul. **4 puncte**
5. Precizează valorile morfologice ale cuvântului *e* din ultima replică a lui Leonida. **4 puncte**
6. Arată funcțiile sintactice ale cuvintelor din propoziția: *Republica este garanțiunea tuturor drepturilor.* **4 puncte**
7. Găsește, în prima replică a Efimiței, două cuvinte fără funcție sintactică. **4 puncte**
8. Arată caracteristicile propoziției */dacă e republică /* din prima replică a lui Leonida. **4 puncte**
9. Transformă cuvântul subliniat din propoziția *Pensia... e dreptul* ***meu*** în subordonata corespunzătoare, precizându-i felul. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Transcrie, din prima replică a lui Leonida, o zicală. **2 puncte**
11. Numește două motive pentru care Leonida susține republica. **2 puncte**
12. Precizează domeniul de interes al discuției dintre cei doi soți. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

13. Indică un tip de comic existent în textul dat. **2 puncte**
14. Menționează două caracteristici ale textului dramatic identificabile în fragmentul dat. **4 puncte**

II. Te numești Mihai / Mihaela Rădulescu și ești în clasa a VIII-a la Școala „Nichita Stănescu" din Ploiești. Ești membră a cercului de teatru din școală. Alcătuiește o invitație pentru primarul municipiului la premiera spectacolului *Conu Leonida față cu reacțiunea* de I.L. Caragiale, care va avea loc la 30 ianuarie, în sala Teatrului Municipal. În invitația ta trebuie:

- să respecți convențiile acestui tip de scriere;
- să ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- să respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini, *caracterizează un personaj feminin dintr-o comedie* studiată de tine la clasă. Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei preciza patru trăsături ale personajului;
- le vei ilustra cu secvențe semnificative din textul ales;
- vei evidenția cel puțin câte două mijloace de caracterizare directă și două de caracterizare indirectă;
- vei releva patru mijloace expresive de portretizare utilizate de autor (indiferent de nivelul ales – figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor expresii sau a unor structuri gramaticale).

32 de puncte

TESTUL 8

I. Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerință.

(...) Peste puțin timp sosi și Sămădăul, vestitul Lică Sămădăul, la Moara cu noroc.

Lică, un om ca de treizeci și șase de ani, înalt, uscățiv și supt la față, cu mustața lungă, cu ochii mici și verzi și cu sprâncenele dese și împreunate la mijloc. Lică era porcar, însă dintre cei ce poartă cămașă subțire și albă ca floricelele, pieptar cu bumbi de argint și bici de carmajin cu codorîștea de os împodobit cu flori tăiate și cu ghintulețe de aur.

Scanned with OKEN Scanner

El îşi opri calul înaintea cârciumei, aruncă o privire la Ana, apoi la bătrână, care şedeau pe laiţa de lângă masa cea mare din umbra cerdacului, trase cu ochii o raită prin pregiur, apoi întrebă unde-i cârciumarul.

– Noi suntem, răspunse bătrâna, ridicându-se.

– Ştiu, grăi Lică, dar cred că vor fi şi oameni pe-aici. Eu întreb de cârciumarul; cu el vreau să vorbesc.

Lică le zise aceste aşa, ca oricine să poată înţelege că are grabă şi că nu vrea să mai lungească vorba; bătrâna plecă dar fără întârziere să caute pe Ghiţă, iar Ana rămase privind ca un copil uimit la călăreţul ce stetea ca un stâlp de piatră înaintea ei. (...)

– (...) Mă cunoşti ?

– Nu! răspunse Ghiţă, răcit în tot trupul.

– Atunci, mă ştii după nume. Eu sunt Lică Sămădăul... Multe se zic despre mine, şi dintre multe, multe vor fi adevărate şi multe scornite. Tu vezi un lucru: că umblu ziua-n amiaza mare pe drumul de ţară şi nimeni nu mă opreşte în cale, că mă duc la oraş şi stau de vorbă cu domnii. Voi fi făcut ce voi fi făcut, nu-i vorba, dar am făcut aşa, că orişicine poate să creadă ce-i place, însă nimeni nu ştie nimic. De aceea am să dau seamă despre douăzeci şi trei turme de porci. M-ai înţeles? Nu doar c-aş putea plăti tot ce se poate pierde într-un an, ci pentru că de la mine nimeni nu cutează să fure, ba să-l ferească Dumnezeu pe acela pe care aş crede că-l pot bănui. M-ai înţeles? Eu voiesc să ştiu totdeauna cine umblă pe drum, cine trece pe aici, cine ce zice şi cine ce face, şi voiesc ca nimeni în afară de mine să nu ştie. Cred că ne-am înţeles?! (...)

(Ioan Slavici, ***Moara cu noroc***)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *împreunate, mijloc, cerdac, întârziere.* **4 puncte**
2. Selectează, din prima frază, două adjective obținute prin conversiune. **4 puncte**
3. Transcrie două regionalisme din text. **4 puncte**
4. Arată cazul cuvintelor din propoziția: *El îşi opri calul înaintea cârciumei.* **4 puncte**
5. Indică greşeala din enunțul: *De aceea am să dau seamă de douăzeci şi trei turme de porci.* **4 puncte**
6. Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor din propoziția: *stetea ca un stâlp de piatră înaintea ei.* **4 puncte**
7. Transcrie, din prima frază, două atribute adjectivale coordonate copulativ. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

8. Rescrie, din ultimul alineat, două propoziții subordonate completive directe aflate în raport de coordonare prin juxtapunere. **4 puncte**

9. Efectuează contragerea propoziției subordonate *(călărețul) ce stetea ca un stâlp de piatră înaintea ei*, precizând cum s-a obținut. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Transcrie un fragment de maximum trei cuvinte prin care se prezintă ocupația lui Lică. **2 puncte**

11. Indică modul de expunere utilizat în al doilea alineat. **2 puncte**

12. Selectează, din text, o propoziție care conține o comparație. **2 puncte**

13. Explică, în două-trei rânduri, afirmația lui Lică: *cred că vor fi şi oameni pe aici.* **2 puncte**

14. Precizează două argumente care să sublinieze ideea că fragmentul dat aparține unei opere epice. **4 puncte**

II. Te numeşti Iulian / Iuliana Preda şi eşti din Oradea. Ai o prietenă la Sibiu, Doina, căreia vrei să-i relatezi întâlnirea cu o persoană deosebit de autoritară. Scrie-i, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care să-i prezinți acel moment, folosindu-te şi de sugestiile din textul de la partea I. În scrisoarea ta trebuie:

- să respecți convențiile acestui tip de scriere;
- sa ai un conținut şi un stil adecvate situației imaginate;
- să respecți normele de exprimare, de ortografie şi de punctuație.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini, realizează *caracterizarea personajului Lică Sămădăul*, folosindu-te de sugestiile oferite de fragmentele de la punctul I. În redactarea acesteia, trebuie să ai în vedere:

- precizarea a patru trăsături caracteristice ale personajului;
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text;
- sublinierea mijloacelor /a procedeelor de portretizare existente în text;
- evidențierea mijloacelor artistice utilizate de scriitor în portretizare.

32 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 9

I. Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerinţă.

RICĂ: (Intră, se opreşte pe prag, vede pe Veta în spate, răsuflă din adânc, pune mâna la inimă şi înaintează în vârful degetelor până la spatele scaunului ei; cade în genunchi şi începe cu putere): *Angel radios!*
VETA: (Dă un ţipăt, se scoală şi fuge în partea cealaltă a scenei făcându-şi cruce şi scuipându-şi în sân): *A!*
RICĂ: (întorcându-se în genunchi spre partea unde a fugit ea): *Angel radios! Precum am avut onoarea a vă comunica în precedenta mea epistolă, de când te-am văzut întâiaşi dată pentru prima oară mi-am pierdut uzul raţiunii; da! sunt nebun...*
VETA: *Nebun!* (strigând) *Săriţi, Chiriac! Spiridoane!*
RICĂ: *Nu striga, madam,* (se târăşte un pas în genunchi) *fii mizericordioasă!* (= miloasă). *Sunt nebun de amor; da, fruntea mea îmi arde, tâmplele-mi se bat, sufăr peste poate, parcă sunt turbat.*
VETA: *Turbat! ... Domnule, spune-mi degrab', c-aminteri, strig: cine eşti, ce pofteşti, ce cauţi pe vremea asta în casele oamenilor?*
RICĂ (Se ridică şi se apropie de dânsa tăindu-i drumul): *Cine sunt? Mă-ntrebi cine sunt? Sunt un june tânăr şi nefericit, care sufere peste poate şi iubeşte la nemurire.*
VETA: *Ei! Ş-apoi? Ce-mi pasă mie!* (după o mică reflecţie): *Vai de mine! Acesta e vun pungaş: a aflat că nu-i dumnealui acasă şi umblă să ne pungăşească* (tare, strigând): *Chiriac! Spiridoane! săriţi! hoţii!*
RICĂ: *Nu striga! nu striga! fii mizericordioasă; aibi pietate* (= milă)! *M-ai întrebat să-ţi spui cine sunt, ţi-am spus. Mă întrebi să-ţi spui ce caut: ingrato! Nu mi-ai scris chiar tu însuţi în original?*
VETA: *Eu?*
RICĂ: *Da!* (se ridică): *Nu mi-ai scris să intru fără grijă după zece ceasuri la numărul 9, strada Catilina, când oi vedea la fereastră că se micşorează lampa? Iată-mă. M-am transportat la localitate pentru ca să-ţi repet că te iubesc precum iubeşte sclavul lumina şi orbul libertatea.*
VETA: *Adevărat, domnule, parol că eşti nebun. Visezi; ţi-am scris eu dumitale vreo scrisoare? Auzi obrăznicie. Ştii dumneata cu cine vorbeşti?*
RICĂ: *Cum să nu ştiu? În van te aperi. Şi tu mă iubeşti pe mine, nu mai umbla cu moşturi. Te-am văzut d-atunci seara la „Iunion" ...*
VETA: *De la „Iunion"?* (caută cu gândul)

Scanned with OKEN Scanner

RICĂ: *Da; chiar de atunci în seara când privirile noastre s-au întâlnit am ştiut, am citit în ochii tăi cei sublimi că şi tu corespunzi la amoarea mea. M-am luat după tine chiar în seara aceea până la stabiliment. Simţisem că mitocanul de cumnatu-tău mă mirosise, ştia că mă ţin după voi; şi, abandonându-mă curajul de a mai intra într-o stradă fără lampe gazoase, m-am întors îndărăt, pentru că mi-era frică să nu paţ vreun conflict cu mitocanul. Alaltăieri seară, amoarea mi-a inspirat curaj; m-am ţinut după voi până în această suburbie, în colţul stradei; dar când să-ţi văz justaminte adresa, mi-a tăiat drumul nişte câini. Când am aflat că şezi pe aici te-am curtat la nemurire şi m-am informat prin băiatul de la cherestegia lui cumnatu-tău cum stai cu familia ta. Am aflat că acum eşti liberă, ţi-am scris prima mea epistolă, într-un moment de inspiraţiune, ai primit-o, mi-ai răspuns să viu, şi am venit... pentru ca să-ţi repet că* (cade iar în genunchi): *nu, orice s-ar zice şi orice s-ar face, eu voi susţinea, sus şi tare, că tu eşti aurora, la care se deschide bolta înstelată într-o adoraţie poetică, plină de...* (urmează declaraţia foarte iute până ce-l întrerupe Veta).

VETA: (A ascultat cu mult interes toată tirada lui Rică şi-l întrerupse izbucnind în râs): *Ha! ha! ha! Acum înţeleg eu tot! ha! ha! ha!*

RICĂ: *Râzi, râzi, ingrato, de amoarea mea?*

VETA: *Da' cum, Doamne iartă-mă! să nu râz?... vezi bine că râz. Apoi ştii dumneata cu cine vorbeşti? ... mă cunoşti?... Ştii bine cine sunt?*

RICĂ: *Cum să nu ştiu! Tu eşti angelul visurilor mele, tu eşti steaua, pot pentru ca să zic chiar luceafărul, care străluceşte sublim în noaptea tenebroasă a existenţii mele, tu eşti...*

VETA: (Care trece la lampă, îi măreşte focul şi se pune cu chipul în bătaia luminii): *Zău? ia uite-te bine!* (râde)

RICĂ: (Foarte încurcat, se scoală de pe jos şi se dă înapoi împiedecându-se): *Madam! Să am pardon! scuzaţi! Cocoană! considerând că... adică, vreau să zic, respectul... pardon... sub pretext că şi pe motivul... scuzaţi... pardon...*

VETA: (Râzând): *Bine, pardonul ca pardonul, dar te rog, dacă ţii la pielea dumitale, să te duci mai degrabă, să ieşi curând din casa asta, că, Doamne fereşte! De te-o călca aici bărbatul meu* (accentuând) *mitocanul... de!...*

RICĂ: *Scuzaţi... pardon...*

VETA: *Apoi zău nu ştiu ce s-o mai alege de dumneata. Bărbatu-meu sufere grozav de gelozie şi e în stare a fi capabil să te omoare. (...)*

(I.L. Caragiale, ***O noapte furtunoasă***)

A. Limba română

1. Arată rolul apostrofului în construcţia: *spune-mi degrab'.* **4 puncte**
2. Transcrie, din a doua replică a lui Rică, patru neologisme. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

3. Indică tipul de greşeală semantică din ultima replică a Vetei; rescrie textul, corectându-l. **4 puncte**
4. Precizează cazul pronumelor din fraza: *M-ai întrebat să-ţi spun cine sunt, ţi-am spus.* **4 puncte**
5. Scrie două enunţuri în care cuvântul *viu* să aibă alte valori morfologice decât în enunţul: *mi-ai răspuns să viu.* **4 puncte**
6. Precizează funcţiile sintactice ale cuvintelor subliniate din enunţul: „mi-*era frică* să nu paţ *vreun conflict* cu mitocanul". **4 puncte**
7. Corectează greşeala sintactică din enunţul: *mi-a tăiat drumul neşte câni*, indicând natura ei. **4 puncte**
8. Menţionează felul subordonatelor din fraza: *orice s-ar face, eu voi susţinea, sus şi tare, că tu eşti aurora...* **4 puncte**
9. Construieşte o frază în care verbul „a se face", la modul indicativ, timpul perfect compus, să fie regent pentru o propoziţie subordonată predicativă. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Transcrie o frază în care se autocaracterizează personajul masculin. **2 puncte**
11. Veta este: a) persoana de care s-a îndrăgostit Rică; b) mama acesteia; c) sora acesteia? **2 puncte**
12. Arată ce greşeală face Rică în declaraţia din a şasea replică. **2 puncte**
13. Veta se sperie la început de Rică deoarece el: a) declară că este *nebun, turbat*; b) intenţionează să fure ceva; c) îşi mărturiseşte dragostea? **2 puncte**
14. Precizează două resurse diferite ale comicului în scena citată. **4 puncte**

II. Te numeşti Ionel / Ionela Predescu şi eşti elevă în clasa a VIII-a la Şcoala Generală nr. 7 din localitatea Dej. Ai primit de ziua ta un cadou deosebit de la bunicii din Turda. Scrie-le o scrisoare de mulţumire.

În scrisoarea ta trebuie:

- să respecţi convenţiile acestui tip de scriere;
- să ai un conţinut şi un stil adecvate situaţiei imaginate;
- să respecţi normele de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini, argumentează apartenenţa la specia ***comedie*** a acestui fragment din scena a II-a, actul II al piesei lui I.L. Caragiale. Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei preciza patru trăsături distinctive ale speciei;

Scanned with OKEN Scanner

- le vei ilustra adecvat, cu exemple din fragmentul dat;
- vei indica modul de expunere dominant;
- vei evidenția cel puțin două tipuri de comic.

32 de puncte

TESTUL 10

I. Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerință.

„(...) Jupân Hagiul o șterse binișor-binișor și se făcu nevăzut.

– Fugi Hagiu... fugi... Nu-i vine la socoteală – începu iar ctitorul – nu dă un sfanț la cutia bisericii (...) și acasă – nămol de galbeni bătuți și ferecați! (...)

– Să dea Hagiul?... Hagiul să dea?...

– Dar nu l-ați văzut cum mișună prin cârciumi și băcănii? zise ctitorul. Intră într-una, ia binișor o măslină, o aduce la gură ș-o strecoară printre gingii. Fot, fol, fol, o mestecă... «Ei, cum dai măslinele, dragă cutare?...» «Atât»... «Scump, scump de tot la așa vremuri. Vremuri grele!» Și pleacă... Intră peste drum. Șterpelește icrele de cosac. Rupe o bucățică, îi face vânt. Pleasc, pleasc... «Cum petreceți icrele?»... «Atât»... «Scump, scump. Vremuri grele!» Și pleacă... (...) Așa mănâncă și se răcorește, și pe el îl dau banii afară din casă. (...)

Paracliserul știa de la nepoata Hagiului că Hagiul de zece ani taie din turul pantalonilor ca să-i cârpească pe unde se cosesc. Scurteica fusese încă p-atât de lungă, dar o scurtase mereu din poale, ca să încăputeze mânecile. (...)

Fum pe coșul Hagiului nu s-a pomenit. Ridice viscolul nămeți până la streșini. Apele să înghețe tun. Treaba lor! Hagiul nu vrea să știe de crapă pietrele la gerul Bobotezei, nici dacă în iulie turbează câini de căldură. Iarna tremură, vara gâfuie.

Toată viața lui, de câte ori nepoată-sa (...) îi pomenea, la Crăciun, să taie și el un porc, ca tot creștinul, bătrânul răspundea:

– Îmi face rău, nepoată, s-aud guițând... Îmi face rău... c-așa sunt eu... milos...

– Cumpără-l, nene, tăiat gata. (...)

– Un porc... carne multă... Se strică... Două guri suntem...

De mic copil Hagiul fusese copil cuminte și așezat. Nu i s-auzea gurița, nici pașii. Nu rupea pantofii. Nu-și hărtănea rochița. Pe ce punea mâna, punea bine.

Scanned with OKEN Scanner

Ajuns calfă la găitănărie, vorbea frumos şi cu patimă în mijlocul tovarăşilor săi.

– De când eram d-o şchioapă pricepusem lumea, le zicea el. Înţelesesem bine de tot că o cârpă din gunoi este o muncă de om pe care te faci stăpân dacă o pui doparte. Şi dacă mama îmi dădea un ban de trei ca să-mi iau un simit (covrig) eu mă uitam în ghiozdan: de aveam felia de pâine, sănătate bună, aveam ce mânca. Nu te saturi cu pâine? Ce-ţi trebuie simiţi? Şi puneam banul bine. Şi un ban peste altul fac doi, peste doi dacă pui altul, fac trei... râdeţi voi... râdeţi... Da' vânturaţi banii în mâini şi veţi simţi ce răcoare ţine când vă e cald, şi ce cald când vă e frig. E destul să te gândeşti ce poţi face cu banii, ca să guşti bucuria lucrului pe care nu l-ai cumpărat. Ai simţit bucuria?... De ce să-l mai cumperi?... Râdeţi voi, râdeţi... Ce lucru poate fi mai luminat ca un jeratic de galbeni întinşi pe o masă? Voi râdeţi... râdeţi cu hohote... Nişte risipitori... În viaţa voastră n-o să gustaţi adevărata bucurie..."

(Barbu Ştefănescu Delavrancea, ***Hagi-Tudose***)

A. Limba română

1. În cuvântul *şchioapă* există: a) 8 litere, 8 sunete; b) 8 litere, 7 sunete; c) 8 litere, 6 sunete? **4 puncte**
2. Scrie 4 cuvinte derivate din familia adjectivului *cald*. **4 puncte**
3. Sunt antonime cuvintele din seria: a) frig, cald; b) zgârcit, avar; c) cuminte, cu minte? **4 puncte**
4. Arată valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din construcţiile: *vorbea frumos; nu-şi hărtănea rochiţa.* **4 puncte**
5. Alcătuieşte două propoziţii în care cuvântul *bine* să aibă valoare substantivală şi valoare adjectivală. **4 puncte**
6. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate din enunţul: *Ce lucru poate fi mai luminat ca un jeratic de galbeni întinşi pe o masă?* **4 puncte**
7. Alcătuieşte patru enunţuri în care cuvântul *bucuria* să fie nume predicativ, complement indirect, atribut substantival genitival, complement circumstanţial de cauză. **4 puncte**
8. Scrie felul subordonatelor din fraza: *E destul să te gândeşti ce poţi face cu banii.* **4 puncte**
9. Transcrie, din prima replică, o propoziţie incidentă şi arată-i caracteristicile. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10. Indică personajul principal din fragmentul dat. **2 puncte**
11. Precizează două acțiuni relatate de alții care dezvăluie trăsătura principală a Hagiului. **2 puncte**
12. Transcrie o replică a bătrânului, din discuția cu nepoata, care indică ipocrizia acestuia. **2 puncte**
13. Menționează două mijloace directe de caracterizare, prezente în fragmentul dat. **2 puncte**
14. Exprimă-ți opinia privitoare la afirmația Hagiului: *E destul să te gândești ce poți face cu banii, ca să guști bucuria lucrului pe care nu l-ai cumpărat.* **4 puncte**

II. Te numești Emanuel / Elena Neagu și ești din Roman. Ai petrecut câteva zile de neuitat la mare, în familia prietenei tale din copilărie, Raluca Ionescu. Scrie-i o scrisoare de mulțumire.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei respecta convențiile acestui tip de scriere;
- vei avea conținutul adecvat cerinței;
- vei respecta normele de ortografie și de punctuație.

10 puncte

III. Într-o compunere de una-două pagini argumentează apartenența la ***genul epic*** a textului dat. Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei menționa patru trăsături ale speciei;
- le vei ilustra adecvat;
- vei prezenta, pe scurt, atitudinea naratorului față de personaje;
- vei evidenția mijloacele de expresivitate utilizate;
- vei respecta normele de ortografie, de punctuație, de redactare.

32 de puncte

TESTUL 11

I. Citește cu atenție textul următor pentru a răspunde cerințelor formulate.

Emanuel zâmbi (...) și se îndreptă spre ușă. Pe trotuar, zăpușeala îl lovi fierbinte în obraz. Șovăi o clipă, apoi luă drumul spre plajă. La vreo 200 de metri se opri din nou, trecu strada și intră la Vidrighin. De-abia târziu, când băuse două cafele și terminase de citit ziarele, scoase din buzunar telegrama și o

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10. Indică personajul principal din fragmentul dat. **2 puncte**

11. Precizează două acțiuni relatate de alții care dezvăluie trăsătura principală a Hagiului. **2 puncte**

12. Transcrie o replică a bătrânului, din discuția cu nepoata, care indică ipocrizia acestuia. **2 puncte**

13. Menționează două mijloace directe de caracterizare, prezente în fragmentul dat. **2 puncte**

14. Exprimă-ți opinia privitoare la afirmația Hagiului: *E destul să te gândești ce poți face cu banii, ca să guști bucuria lucrului pe care nu l-ai cumpărat.* **4 puncte**

II. Te numești Emanuel / Elena Neagu și ești din Roman. Ai petrecut câteva zile de neuitat la mare, în familia prietenei tale din copilărie, Raluca Ionescu. Scrie-i o scrisoare de mulțumire.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei respecta convențiile acestui tip de scriere;
- vei avea conținutul adecvat cerinței;
- vei respecta normele de ortografie și de punctuație.

10 puncte

III. Într-o compunere de una-două pagini argumentează apartenența la ***genul epic*** a textului dat. Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei menționa patru trăsături ale speciei;
- le vei ilustra adecvat;
- vei prezenta, pe scurt, atitudinea naratorului față de personaje;
- vei evidenția mijloacele de expresivitate utilizate;
- vei respecta normele de ortografie, de punctuație, de redactare.

32 de puncte

TESTUL 11

I. Citește cu atenție textul următor pentru a răspunde cerințelor formulate.

Emanuel zâmbi (...) și se îndreptă spre ușă. Pe trotuar, zăpușeala îl lovi fierbinte în obraz. Șovăi o clipă, apoi luă drumul spre plajă. La vreo 200 de metri se opri din nou, trecu strada și intră la Vidrighin. De-abia târziu, când băuse două cafele și terminase de citit ziarele, scoase din buzunar telegrama și o

Scanned with OKEN Scanner

desfăcu. Se lumină deodată la față și începu să râdă. Era de la Alessandrini, din Constanța. Îl invita la masă pentru seara aceea. Nu-i era greu să ghicească de ce-l invita. Sosiseră, desigur, pe neașteptate, prieteni de la București.

Când se reîntoarse la hotel, începuse să plouă. Picături mari, calde, repede înghițite de praf. Mâncă distrat, fără poftă, ascultând cum se întețește ploaia. Avea un autobuz la cinci. Urcă la el în cameră și se culcă.(...)

Ar fi putut prinde autobuzul de 8 dimineața, dar apropiindu-se de stație zări o femeie tânără și i se păru că-l așteaptă pe el, prefăcându-se că citește. O văzu cum ridică mereu ochii din revistă și cercetează curioasă în jurul ei, întorcând uneori capul spre mesele de pe trotuar. Emanuel apucă pe prima străduță care-i ieși în cale și, pentru că foarte curând dădu cu ochii de o frizerie, intră înăuntru.

Când reveni, pe la 8 jumătate, femeia era tot acolo, pe bancă, răsfoind plictisită revista. Emanuel șovăi câteva clipe, apoi se reîntoarse și căută o cafenea. Ceru un ceai și-l bău pe îndelete, gânditor. Cerul începea să se limpezească și se vestea o dimineață caldă. După vreo jumătate de ceas, se ridică și porni agale spre stația de autobuz. Fata se plimba enervată pe trotuar. Emanuel simți cum inima începe să i se zbată, dar își continuă drumul înainte și, privind fix înaintea lui, se îndepărtă spre autobuz. Găsi un loc chiar în spatele șoferului și se așeză răsuflând ușurat.

(Mircea Eliade, ***Ghicitor în pietre***)

A. Limba română

1.	Explică rolul cratimei în construcția „*de-abia*“.	**4 puncte**
2.	Scrie patru cuvinte derivate cu sufixe adjectivale.	**4 puncte**
3.	Alcătuiește un enunț în care să folosești cuvântul „*inimă*“ cu sens figurat.	**4 puncte**
4.	Indică valorile morfologice ale cuvântului *înainte* în penultima frază.	**4 puncte**
5.	Menționează două locuțiuni, diferite ca valoare morfologică, în structura cărora să intre cuvântul *ceas*.	**4 puncte**
6.	Precizează funcția sintactică a cuvintelor din propoziția: *porni agale spre stația de autobuz*.	**4 puncte**
7.	Arată funcțiile sintactice ale verbelor la moduri nepersonale din primele două propoziții (alineatul 3).	**4 puncte**
8.	Scrie felul subordonatelor din fraza: „*i se păru că-l așteaptă pe el, prefăcându-se că citește*“.	**4 puncte**
9.	Construiește 4 enunțuri în care conjuncția subordonatoare simplă *că* să introducă propoziții subordonate: atributivă, completivă indirectă, cauzală, consecutivă.	**4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10. Indică personajele prezentate în fragment. **2 puncte**
11. Transcrie o secvență de maximum cinci cuvinte, care să indice starea vremii. **2 puncte**
12. Rezumă, în maximum cinci rânduri, conținutul fragmentului. **2 puncte**
13. Indică două trăsături, sugerate de fragmentele date, ale personajului masculin. **2 puncte**
14. Prezintă două argumente pentru faptul că fragmentele aparțin unui text literar. **4 puncte**

II. Te numești Emanuel / Elena Neagu și ești din Vaslui. Ai petrecut câteva zile de neuitat la munte, în familia prietenei tale din copilărie, Ioana Vasile. Scrie-i o scrisoare de mulțumire.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei respecta convențiile acestui tip de scriere;
- vei avea conținutul adecvat cerinței;
- vei respecta normele de ortografie și de punctuație.

10 puncte

III. Într-o compunere de una-două pagini, argumentează apartenența la ***genul epic*** a textului suport.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei menționa patru trăsături ale genului;
- le vei ilustra adecvat;
- vei prezenta, pe scurt, atitudinea naratorului de față;
- vei evidenția mijloacele de expresivitate utilizate;
- vei respecta normele de ortografie, de punctuație, de redactare.

32 de puncte

TESTUL 12

Vorbește-ncet, urmează înainte
Cu glasul tău, izvor de mângâiere,
Căci vorba ta-i ca lamura de miere
Și înțelesul ei e prea cuminte.

Să pot să te privesc încet – n-aș cere
Nimică alta, scumpe înger sfinte,

Scanned with OKEN Scanner

Când ochii tăi îmi spun fără cuvinte
Ş-arată milă, dragoste, durere.

Tu, idol scump şi dulcea mea lumină,
Rămâi în braţul meu întotdeauna
Căci numai ţie al meu suflet se închină.

Vorbeşte-ncet, priveşte-mă întruna...
De chipul tău viaţa mea e plină:
Pot fi minuni, ca tine nu-i niciuna.

(Mihai Eminescu, ***Vorbeşte-ncet***)

A. Limba română

1. Scrie două enunţuri în care să foloseşti omofonele cuvintelor *ta-i, n-aş.* **4 puncte**
2. Menţionează câte un sinonim pentru cuvintele *încet* şi *cuminte.* **4 puncte**
3. Scrie patru termeni din familia lexicală a substantivului *suflet.* **4 puncte**
4. Precizează cazul substantivelor *înger* şi *ochii* din strofa a doua. **4 puncte**
5. Selectează, din strofa a patra, două pronume diferite şi precizează felul lor. **4 puncte**
6. Transcrie, din strofa a treia, un atribut adjectival şi un complement indirect, precizând şi statutul lor morfologic. **4 puncte**
7. Găseşte o apoziţie multiplă şi stabileşte felul coordonării. **4 puncte**
8. Indică felul propoziţiilor subordonate din prima strofă. **4 puncte**
9. Alcătuieşte două fraze în care verbul *a rămâne* să fie regent pentru o propoziţie subordonată subiectivă, respectiv pentru una predicativă. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Transcrie două sintagme care precizează atributele exterioare ale iubitei. **2 puncte**
11. Textul este construit ca un: a) dialog; b) monolog; c) monolog adresat? **2 puncte**
12. Selectează, din text, un vers care conţine o comparaţie. **2 puncte**
13. Stabileşte felul rimei din primul catren. **2 puncte**
14. Explică înţelesul sintagmei *scumpe înger sfinte.* **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

II. Te numeşti Mihai / Mihaela Georgescu şi eşti din Calafat. Ai o prietenă la Suceava, Dorina, pe care nu ai mai văzut-o de multă vreme. Scrie-i, pe o pagină distinctă, o scrisoare prin care să o inviţi să petreceţi împreună o săptămână în Bucureşti, unde ai o mătuşă. În scrisoarea ta trebuie:

- să respecţi convenţiile acestui tip de scriere;
- să ai un conţinut şi un stil adecvate situaţiei imaginate;
- să respecţi normele de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

10 puncte

III. Argumentează, într-o compunere de una-două pagini, apartenenţa la ***genul liric*** a textului suport (punctul I). În redactarea acesteia, trebuie să ai în vedere:

- precizarea a patru trăsături caracteristice ale genului;
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text;
- relevarea raportului autor-eu;
- explicarea rolului mijloacelor lirice de expresivitate.

32 de puncte

TESTUL 13

I. Citeşte cu atenţie textul următor. Scrie, pe foaia proprie, răspunsuri la fiecare dintre cerinţele de mai jos.

„De la arat un plug
Venea încet spre casă
Şi, la un bou pe jug,
O muscă se-aşezasă.
Iar ei, spre-ntâmpinare,
O altă muscă-n zbor
Îi face întrebare:
– De unde, dragă sor'?
– Şi mai întrebi de unde! -
Ei musca îi răspunde
C-un aer supărat -
Au nu pricepi ce facem?
Nu vezi că noi ne-ntoarcem
Din câmp, de la arat!

Spre laudă deşartă
*Mulţi zic: **noi** am lucrat,*
Când ei lucrează-n faptă
Ca musca la arat.

(Alecu Donici, ***Musca***)

A. Limba română

1. Transcrie din text patru cuvinte care conţin diftongi diferiţi. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

2. Indică un sinonim și un antonim ale cuvântului subliniat: *venea încet*. **4 puncte**
3. Scrie două expresii / locuțiuni care să conțină cuvântul *muscă*. **4 puncte**
4. Alcătuiește un enunț în care cuvântul *unde* să aibă altă valoare morfologică; precizeaz-o. **4 puncte**
5. Precizează cazurile pronumelui personal *ei* în text. **4 puncte**
6. Arată valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvântului subliniat din sintagma: *o altă muscă*. **4 puncte**
7. Transcrie o subordonată completivă directă din text, indicând și termenul regent. **4 puncte**
8. Transformă în propoziția subordonată corespunzătoare cuvintele *spre-ntâmpinare*, indicând rezultatul obținut. **4 puncte**
9. Indică rolul apostrofului din text. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Precizează care sunt modurile de expunere identificabile în text. **2 puncte**
11. Transcrie versul care indică starea sufletească a mușteI întoarse de la arat. **2 puncte**
12. Indică numărul personajelor angajate în dialog. **2 puncte**
13. Explică semnificația ultimului catren. **2 puncte**
14. Rezumă, în maximum patru rânduri, conținutul textului. **4 puncte**

II. Te numești Mihai/Mihaela Mirescu și locuiești în Hunedoara, strada Victor Babeș, nr. 60. Ești elev(ă) în clasa a VIII-a a Școlii generale nr. 10 și vrei să te înscrii la cercul de dans sportiv. Scrie, pe o pagină distinctă, o cerere în acest scop, adresată președintelui Clubului „Siderurgistul" din localitate, dl. Mircea Pădureanu.

În cererea ta trebuie:

- să respecți convențiile acestui tip de compunere;
- să expui clar conținutul solicitării;
- să respecți normele de ortografie și de punctuație.

10 puncte

III. Scrie o compunere, de 1-2 pagini, în care să motivezi apartenența la specia literară a unui ***roman*** studiat de tine la școală.

În redactarea compunerii tale vei avea în vedere:

- evidențierea a patru trăsături caracteristice ale romanului;
- exemplificarea acestora pe textul ales;

Scanned with OKEN Scanner

- precizarea a minimum patru trăsături ale personajului principal și a modalităților / procedeelor de portretizare;
- relevarea ipostazei autorului în text și a cel puțin două mijloace artistice la orice nivel al limbii.

32 de puncte

TESTUL 14

I. Citește cu atenție textul următor. Scrie, pe foaia proprie, răspunsuri la fiecare dintre cerințele de mai jos.

Controlorul era nebărbierit, gras, unsuros, cu obrajii îmbujorați. La capătul unui vagon de clasa a treia se aplecă afară și strigă:

– Ce faci acolo, mă? Dă-te jos!

Omul care ședea afară pe scara vagonului ridică fața și zâmbi. Era subțirel, mărunt, cu fața mototolită, bătută de vânturi și ploi și mistuită pe dinăuntru de foame. Ochii mici, înfundați în cap, cenușii, aproape albi, erau strălucitori și pătrunzători. Privirea le țâșnea în afară, străpungătoare ca un spin de oțel. Omul purta o șapcă neagră de elev de liceu, cu cozorocul mare, pătrat și plesnit în mai multe locuri. În frunte șapca avea câteva litere brodate cu firet de aur. Ea era cel mai acătării veșmânt al omului, căci altminteri n-avea decât o haină de soldat, veche și ruptă, și o pereche de nădragi zdrențuiți, cu turul atârnând prea jos și legați la glezne cu sfoară. Picioarele nu-i erau încălțate decât într-o coajă de glod uscat. Ședea ghemuit pe scara vagonului, cu un băț strâns subsuoară, cu urechile în gulerul ridicat și cu mâinile în buzunare. La glasul aspru și nesimțitor al controlorului, omul de pe scară zise:

– Cine? Eu?

– Da, tu! Dă-te jos! Ce faci acolo?

– Iacă umblu și eu cu trinu...

– Dă-te jos!

– De ce să mă dau? Ce, vrei să-mi rup ceva?

Controlorul se gândi puțin, apoi zise:

– Bilet ai?

Celălalt surâse luminos!

– N-am, că sunt sărac... De un' să am bilet?

Controlorul urlă răgușit și spărgându-și glasul de furie:

– Să te dai jos! Imediat să te dai! Uite tâlharul!

(Petru Dumitriu, ***Cronică de familie***)

Scanned with OKEN Scanner

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *mistuită, strălucitor, subțirel, străpungătoare.* **4 puncte**
2. Indică sinonimele contextuale ale cuvintelor: *mărunt, acătării, veşmânt, nădragi.* **4 puncte**
3. Găseşte patru adjective obținute prin conversiune. **4 puncte**
4. Scrie două propoziții în care cuvintele *bătută, mici* să aibă altă valoare morfologică decât în text; precizează-o. **4 puncte**
5. Indică modul şi timpul verbelor din fraza: *Omul care şedea afară ridică fața.* **4 puncte**
6. Alcătuieşte un enunț în care cuvântul *brodate* să aibă altă valoare morfologică; precizează rezultatul obținut din punct de vedere sintactic. **4 puncte**
7. Arată funcția sintactică a cuvintelor subliniate din secvența: *Era **subțirel, mărunt**, cu fața mototolită şi **mistuită pe dinăuntru de foame**.* **4 puncte**
8. Transcrie o propoziție principală simplă din primele patru-cinci rânduri. **4 puncte**
9. Alcătuieşte un enunț în care să ai o propoziție completivă directă având ca regent verbul *a purta.* **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Transcrie propoziția în care sunt descrişi ochii călătorului. **2 puncte**
11. Indică un epitet triplu din text, exemplificându-l. **2 puncte**
12. Explică în patru-cinci rânduri comparația din text. **2 puncte**
13. Imaginea călătorului se realizează prin: a) mijloace directe; b) mijloace indirecte; c) mijloace mixte? **2 puncte**
14. Prezintă două argumente care să susțină ideea că acest text reprezintă un portret. **4 puncte**

II. Te numeşti Petre / Petronela Ionescu şi eşti din Cluj. Scrie-i o scrisoare prietenului tău Marius, din Bucureşti, în care să-i prezinți întâlnirea cu o persoană a cărei înfățişare te-a surprins. În scrisoarea ta trebuie:

- să respecți convențiile acestui tip de scriere;
- să ai un conținut şi un stil adecvate situației imaginate;
- să respecți normele de exprimare, de ortografie şi de punctuație.

10 puncte

Scanned with OKEN Scanner

III. Alcătuieşte o compunere de 1-2 pagini în care să faci *caracterizarea unui personaj masculin dintr-un roman* studiat în clasă, evidenţiind şi rolul vestimentaţiei în conturarea imaginii acestuia. În redactarea compunerii, trebuie să ai în vedere:

- precizarea a patru trăsături caracteristice ale personajului;
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text;
- sublinierea mijloacelor / a procedeelor de portretizare existente în text;
- evidenţierea mijloacelor artistice utilizate de scriitor în portretizare.

32 de puncte

TESTUL 15

I. Citeşte cu atenţie textul următor pentru a răspunde cerinţelor formulate:

1. *Când vântul de privighetori*
Tremură lin în preajma sării
Când revin stoluri de cocori
Şi vezi că-i cerul fără nori,
De ce n-arunci vălul uitării?

2. *Cu flori e lunca împânzită*
Şi de miresme-i plin hotarul
Natura-ntreagă-i dezvrăjbită...
De ce-mi faci calea pribegită
Şi-n inimă-mi sădeşti amarul?...

3. *Şi vântul gureş câteodat*
Alintă vârfuri de răchiţi,
Şi tot pe lume-i împăcat.
De ce mă faci tu să mă zbat,
Cu ochii plânşi şi osteniţi?...

4. *Colo-n desişul înflorit,*
Un cuib îşi ţes doi porumbei,
Priveşte, tot e-ndrăgostit!
De ce eu singur, părăsit,
Să-mi blastăm traiul, anii mei?...

.....

5. *A adormit întreg pământul,*
Un clopot sună picurat,
Sfios îi prinde glasul vântul...
Nu-ţi vine-n minte jurământul
Şoptit cu tremur şi... uitat?...

(Octavian Goga, ***În taina sării***)

A. Limba română

1. Precizează vocalele şi semivocalele din cuvântul *porumbei.* **4 puncte**
2. Indică un verb şi un substantiv formate prin derivare. **4 puncte**
3. Arată cum s-a format cuvântul *dezvrăjbită.* **4 puncte**
4. Indică valoarea morfologică a cuvintelor *lin* (strofa întâi) şi *amarul* (strofa a doua). **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

5. Transcrie, din strofa a patra, două pronume diferite, în cazul nominativ, şi precizează felul lor. **4 puncte**
6. Alcătuieşte două enunţuri în care să utilizezi forma de genitiv a substantivelor *luncă* şi *cale*. **4 puncte**
7. Precizează, din strofa a doua, un predicat verbal şi un predicat nominal. **4 puncte**
8. Rescrie, din strofa întâi, o propoziţie subordonată completivă directă, indicându-i şi regentul. **4 puncte**
9. Scrie două fraze în care verbul *a fi* să fie, pe rând, regent al unei subordonate predicative şi al unei subordonate circumstanţiale de loc. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Indică anotimpul sugerat în versurile poeziei. **2 puncte**
11. Menţionează o sugestie olfactivă din strofa a doua. **2 puncte**
12. Precizează măsura versurilor primei strofe. **2 puncte**
13. Evidenţiază procedeul de expresivitate folosit în prezentarea vântului, din strofa a treia. **2 puncte**
14. Arată rolul interogaţiilor folosite în poezie. **4 puncte**

II. Te numeşti Alin / Alina Petrescu şi eşti din Roman. Ai cunoscut astă-vară, la ţară, o fată, Andreea, cu care te-ai împrietenit, dar care nu ţi-a răspuns la ultimele două scrisori trimise. Alcătuieşte o scrisoare în care să-i ceri explicaţii, fără a rupe relaţia stabilită anterior. În scrisoarea ta trebuie:

- să respecţi convenţiile acestui tip de scriere;
- să ai un conţinut şi un stil adecvate situaţiei imaginate;
- să respecţi normele de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini, *caracterizează un personaj principal dintr-un basm* studiat de tine. Vei primi punctajul maxim dacă vei urmări:

- precizarea a patru trăsături caracteristice ale personajului;
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text;
- sublinierea mijloacelor / a procedeelor de portretizare existente în text;
- evidenţierea mijloacelor artistice utilizate de scriitor în portretizare.

32 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 16

I. Citeşte cu atenţie textul de mai jos, pentru a răspunde următoarelor cerinţe:

Peste târgul vechi aşterne noaptea somn de negre lacuri,
Ploaia toamnei dă grăunţe tablei de pe-acoperiş,
Galbenele foi din tâmple plopii şi le smulg furiş,
Şi pe scări de piatră râul se scoboară-n alte veacuri.

Munţi părăşi păzesc pe piscuri cetăţui de fum şi scamă,
Munţi ce soarele în hrube îl ascund să-l scoată iar.
E târziu. Un orologiu, veşniciei tributar,
Pe tejgheaua vremii zvârle câteva monezi de-aramă.

(George Lesnea, ***Târg din Carpaţi***)

A. Limba română

1.	Menţionează rolul cratimei în structura *pe-acoperiş.*	**4 puncte**
2.	Transcrie patru cuvinte derivate din text.	**4 puncte**
3.	Dă un sinonim şi un antonim pentru cuvântul *veşnicie.*	**4 puncte**
4.	Precizează cazul substantivelor din versul al patrulea.	**4 puncte**
5.	Identifică două adjective pronominale.	**4 puncte**
6.	Stabileşte funcţia sintactică a cuvintelor subliniate din versul: *Ploaia **toamnei** dă grăunţe **tablei** de pe-acoperiş.*	**4 puncte**
7.	Scrie, din prima strofă, două complemente directe exprimate prin părţi de vorbire diferite.	**4 puncte**
8.	Indică felul propoziţiei subordonate */ să-l scoată iar /.*	**4 puncte**
9.	Transformă partea de propoziţie subliniată din structura *peste târgul **vechi*** în subordonata corespunzătoare, indicând felul acesteia.	**4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10.	Transcrie un vers care fixează anotimpul.	**2 puncte**
11.	Rescrie, din text, două cuvinte cu semnificaţie cromatică.	**2 puncte**
12.	Precizează felul rimei şi ritmul poeziei.	**2 puncte**
13.	Explică semnificaţia, în context, a versului al cincilea.	**2 puncte**
14.	Găseşte două argumente pentru încadrarea versurilor în genul liric.	**4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

II. Te numeşti Andrei / Andreea Bumbaru şi eşti din Galaţi. Vrei să-ţi vizitezi verişorul, Ionuţ Bumbaru, la Haţeg. Scrie-i o telegramă prin care îţi anunţi sosirea. În telegrama ta trebuie:

- să respecţi convenţiile acestui tip de scriere;
- să ai un conţinut şi un stil adecvate situaţiei imaginate;
- să respecţi normele de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

10 puncte

III. Demonstrează, într-o compunere de 1-2 pagini, apartenenţa la specia ***pastel*** a textului de la punctul I. Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei preciza patru trăsături distinctive ale speciei;
- le vei ilustra adecvat, cu exemple din fragmentul dat;
- vei indica modul de expunere dominant;
- vei evidenţia cel puţin două procedee de expresivitate.

32 de puncte

TESTUL 17

I. Citeşte cu atenţie textul următor, pentru a răspunde cerinţelor formulate:

(1)*Cine trece pe vâlcea?...*
Trece bălăioara mea,
Mânca-o-ar neica pe ea.

(2)*Când o văd, zău, să spui drept,*
Bate inima-mi în piept
Cât şi noaptea stau deştept!

(3)*Dac'aşi prinde-o seara'n crâng,*
Aşi lua-o'n braţe s'o strâng,
Mijlocelul să i-l frâng!

(4)*Dar prin crâng şi pe vâlcea,*
Mândra, bălăioara mea,
Numai ziua trece ea!

(5)*Cum înseară'n sat se'ntoarce*
Îşi ia furca ş'apoi toarce,
Şi mereu tot toarce, toarce!

(6)*Doamne sfinte, cât aşi vrea*
Ca să torc şi eu cu ea!

(Al. Macedonski, ***Cântec***)

A. Limba română

1. Explică rolul apostrofului în text. **4 puncte**
2. Scrie diminutivele substantivelor *mândră* şi *neică*. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

3. Găsește sinonimele în context ale cuvintelor: *bălăioară, deștept.* **4 puncte**
4. Dă două exemple de locuțiuni/expresii în structura cărora să intre și cuvântul *bălaie* și precizează valoarea lor morfologică. **4 puncte**
5. Transcrie 2 forme neliterare din text și dă formele literare ale acestora. **4 puncte**
6. Precizează funcția sintactică a cuvintelor: *cine, când, -mi, cum.* **4 puncte**
7. Selectează, din text, două complemente circumstanțiale diferite. **4 puncte**
8. Indică felul propoziției subordonate din strofa a cincea. **4 puncte**
9. Alcătuiește 4 fraze în care propoziția */s-o strâng/* să fie SB, CD, CI, AT. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Identifică, în text, o repetiție. **2 puncte**
11. Explică rolul diminutivului în text. **2 puncte**
12. Arată rolul exclamațiilor în text. **2 puncte**
13. Prezintă două mărci lingvistice ale prezenței eului liric. **2 puncte**
14. Găsește două elemente de versificație specifice creației lirice populare în text. **2 puncte**

II. Te numești Andrei/Andreea Stancu, ești în clasa a VIII-a și ești pasionat(ă) de informatică, dar nu ai încă un PC. Dorești să te înscrii la cercul de informatică de la Palatul copiilor și elevilor din orașul natal, Mediaș. Scrie o cerere în acest sens, adresată persoanei care poate să-și dea acordul.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- Vei respecta convențiile acestui tip de scriere;
- Vei avea conținutul adecvat cerinței formulate;
- Vei respecta normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

12 puncte

III. Scrie o compunere, de cel puțin o pagină, în care să motivezi că o operă literară studiată de tine în gimnaziu aparține ***liricii populare***.

În redactarea compunerii vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale literaturii populare;
- precizarea a patru trăsături caracteristice lirismului;
- exemplificarea acestor caracteristici pe baza operei alese;

Scanned with OKEN Scanner

- precizarea mijloacelor de expresivitate utilizate de autor, comentându-se minimum două;
- respectarea normelor de redactare, de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

32 de puncte

TESTUL 18

I. Citeşte cu atenţie textul următor, pentru a răspunde cerinţelor formulate:

Parcă n-a fost de când lumea iarna ce de-abia s-a dus,
De când firea iar, cu mâna-i nevăzută ne-a adus
Soare tânăr sus în slavă, în crăiia lui albastră,
Şi de când răsună lunca de o pasăre măiastră,
Că-şi dă viers privighetoarea şi-n tăcere se desfac
Note limpezi din tufişul parfumat de liliac.

Parcă n-ar mai fi aceeaşi fire tristă şi săracă
De când frunza-mbracă codrul, de când iarba câmpu-mbracă,
De când vântul nu mai plânge, ci suspină-n frunze blând
Aducând miros de floare sărutată şi de când
Sub desiş umbros de sălcii gârla cântecul şi-ngână. (...)

(Duiliu Zamfirescu, ***April***)

A. Limba română

1. Indică vocalele şi semivocalele din cuvântul *crăiia.* **4 puncte**
2. Scrie, din text, două cuvinte derivate (verb şi adjectiv). **4 puncte**
3. Indică un sinonim şi un paronim pentru cuvântul *măiastră (pasăre).* **4 puncte**
4. Alcătuieşte două enunţuri în care să foloseşti cuvintele *iar, blând* cu altă valoare morfologică decât cea din text; precizeaz-o. **4 puncte**
5. Construieşte două enunţuri în care verbul *a fi* să aibă două valori morfologice diferite de cea din primul vers; precizează-le. **4 puncte**
6. Indică funcţia sintactică a substantivelor din ultima propoziţie a strofei a doua. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

7. Găsește un atribut pronominal genitival și un atribut pronominal în dativ în primele trei versuri. **4 puncte**

8. Transcrie, din a doua strofă, două propoziții subordonate circumstanțiale aflate în raport de coordonare adversativă, indicând felul lor. **4 puncte**

9. Realizează contragerea propoziției atributive din prima strofă, menționând rezultatul obținut. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Transcrie un vers care conține elemente ce aparțin spațiului ceresc. **2 puncte**

11. Selectează o imagine auditivă și una olfactivă din strofa a doua. **2 puncte**

12. Precizează felul rimei și ritmul primelor patru versuri. **2 puncte**

13. Comentează, în patru-cinci rânduri, ultimele trei versuri din strofa întâi. **2 puncte**

14. Găsește, în text, două argumente că acesta reprezintă o descriere lirică. **4 puncte**

II. Te numești Cătălin / Cătălina Teodorescu și ești din Arad. Ai o prietenă, Mădălina, la Râmnicu-Vâlcea, care împlinește în aprilie 14 ani. Scrie-i o scrisoare de felicitare.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- respecți convențiile acestui tip de scriere;
- ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini, argumentează apartenența la specia ***nuvelă*** a unui text studiat de tine în clasă. Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei preciza patru trăsături distinctive ale speciei;
- le vei ilustra adecvat, cu exemple din text;
- vei prezenta personajul principal;
- vei indica subiectul, pe baza momentelor acestuia.

32 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 19

I. Citeşte cu atenţie textul următor, pentru a răspunde la cerinţele formulate:

(...) Unul dintre oamenii de la foc, pe cât se vedea cunoscător de lucruri bune, se apropiase de Jder şi cerceta calul şi din latura dreaptă, şi din cea stângă.

– Frumos căluţ, grăi el fără să se uite la Ionuţ şi clătinând din cap cu uimire. Pare că se trage din bun soi. (...) Acest pag e într-adevăr din seminţia harmăsarului alb?

– Este. Iepele de la Timiş fată rar mânzi cu păr curat, după asemănarea lui Catalan. Când şi când iese mânz alb. Care-i alb între ei, ori numai cu ţintă în frunte, e al măriei sale. Oprit să iasă de la noi şi să-l încalice străin. (...) Dascălul nostru Pamfil zice că acest harmăsar ar fi nădrăvan. Eu pot să-ţi spun dumitale că întâia oară când l-am văzut, m-am spăimântat de el. A râs la mine. După sfatul dascălului, în ziua de Sânzâiene, fiind eu atunci mic numai de doisprezece ani, i-am dus pe furiş o tavă de jăratic.

– A mâncat jăraticul? se miră străinul, cu mâna la falcă.

– Da' de unde! L-a bătut cu copita dreaptă, risipindu-l. Era să ardă grajdul în care şade. Trebuie să ştii că şade în grajd deosebit şi are slujitori anume în număr de patru. Şi bădiţa Simion se duce totdeauna, noaptea, de-l cercetează.

– De ce-l cercetează?

– Aşa. Ca să se încredinţeze că-i acolo. Cum s-au aflat meşteri de l-au furat de la voievodul harapilor, aşa s-ar putea afla alţii să-l fure de la noi.

– Aţi aflat că ar râvni cineva să răpească un harmăsar bătrân?

– Nu, n-am aflat, nici nu credem că s-ar putea să îndrăznească cineva. Bădiţa Simion e totdeauna în picioare. Şi noi avem cai mai repezi decât Catalan.

– Atunci nu-i pagubă mare.

– Ba-i mare; Catalan nu-i alergător, însă vorba dascălului Pamfil, trebuie să fie adevărată.

– E năzdrăvan?

– Este. Cu feciorii lui, Măria Sa bate toate războaiele. (...)

(Mihail Sadoveanu, ***Fraţii Jderi)***

Scanned with OKEN Scanner

A. Limba română

1. Precizează numărul de litere şi de sunete al cuvintelor: *cea, feciorii.* **4 puncte**
2. Transcrie două cuvinte din familia semantică a substantivului *(h)armăsar.* **4 puncte**
3. Scrie un numeral şi un adverb obţinute prin compunere/ prin contopire. **4 puncte**
4. Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din propoziţia: *Unul dintre oamenii de la foc (...) se apropiase de Jder.* **4 puncte**
5. Menţionează care verb este tranzitiv în replica: – *A mâncat jăraticul? se miră străinul, cu mâna la falcă.* **4 puncte**
6. Arată funcţia sintactică a cuvintelor subliniate din propoziţia: *Cu feciorii lui, Măria Sa bate toate războaiele.* **4 puncte**
7. Alcătuieşte un enunţ în care cuvântul *lui* să îndeplinească funcţia de complement indirect prepoziţional, în genitiv. **4 puncte**
8. Precizează felul propoziţiilor subordonate din fraza: *Era să ardă grajdul în care şade*, indicând şi regentele acestora. **4 puncte**
9. Transcrie o propoziţie incidentă, precizând caracteristicile acesteia. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Transcrie, din text, două substantive proprii (toponim şi antroponim). **2 puncte**
11. Explică motivele pentru care Ionuţ este convins că armăsarul este năzdrăvan. **2 puncte**
12. Străinul *se miră cu mâna la falcă*, deoarece: a) îl doare măseaua; b) îl amuză naivitatea băiatului; c) crede că armăsarul va mânca jarul? **2 puncte**
13. Transpune în vorbire indirectă replicile trei, patru, cinci. **2 puncte**
14. Motivează gestul lui Ionuţ de a-i duce armăsarului tava de jăratic. **4 puncte**

II. Te numeşti Liviu / Livia Moldoveanu şi eşti din Mediaş. Ai văzut un film care te-a impresionat în mod deosebit. Scrie-i prietenului tău, Viorel, din Târgu-Mureş, o scrisoare în care să-ţi prezinţi opinia/impresiile.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- respecţi convenţiile acestui tip de scriere;

Scanned with OKEN Scanner

- ai un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- respecți normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini, demonstrează că un text studiat de tine aparține ***liricii populare***.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei selecta corect textul;
- vei prezenta 4 caracteristici specifice literaturii populare;
- vei ilustra caracteristicile de formă ale textului folcloric;
- vei prezenta cel puțin două motive ale textului, ilustrându-le adecvat;
- vei respecta normele de redactare.

32 de puncte

TESTUL 20

I. Citește cu atenție textul de mai jos, pentru a răspunde următoarelor cerințe:

La orizont – departe – fulgere fără de glas
zvâcnesc din când în când
ca niște lungi picioare de păianjen –smulse
din trupul care le purta.

Dogoare.

Pământu-ntreg e numai lan de grâu
și cântec de lăcuste.

În soare spicele își țin la sân grăunțele
ca niște prunci ce sug.
Iar timpul își întinde leneș clipele
și ațipește între flori de mac.
La ureche-i țârâie un greier.

(Lucian Blaga, ***Vara***)

A. Limba română

1. Transcrie, din strofa a treia, un cuvânt care conține un diftong și unul care conține un hiat. **4 puncte**

2. Stabilește câte un sinonim pentru sensul din text al cuvintelor: *zvâcnesc, smulse.* **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

3. Exemplifică, prin patru enunțuri, polisemia verbului *a purta*. **4 puncte**
4. Indică valoarea morfologică din text a cuvântului *leneș* și exemplifică o altă valoare. **4 puncte**
5. Menționează două pronume relative folosite în textul dat. **4 puncte**
6. Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor: *lan, dogoare*. **4 puncte**
7. Precizează predicatele din prima strofă și menționează felul acestora. **4 puncte**
8. Transcrie o propoziție din prima strofă subordonată atributivă și realizează contragerea acesteia. **4 puncte**
9. Construiește o frază care să conțină o propoziție subordonată subiectivă, introdusă prin pronumele relativ ***ce***. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Numește anotimpul a cărui imagine este surprinsă în text. **2 puncte**
11. Transcrie, din text, o personificare și o comparație. **2 puncte**
12. Rescrie, din text, o sintagmă cu semnificație cromatică și o alta cu semnificație auditivă. **2 puncte**
13. Explică, în 4-5 rânduri, semnificația structurii poetice:
Iar timpul își întinde leneș clipele
și atipește între flori de mac. **2 puncte**
14. Argumentează, cu două trăsături, că textul este un pastel. **4 puncte**

II. Te numești Dan / Dana Popescu, locuiești în București, str. Prutului, nr. 3 și ești elev(ă) la Școala Nr. 14 din oraș. Scrie, în maximum 10 rânduri, o invitație către colega ta, Mirela Vlad, pentru a participa la ziua ta de naștere.

Invitația trebuie să cuprindă:

- formulele introductive și de încheiere, într-un limbaj adecvat relației cu destinatarul;
- invitația propriu-zisă;
- data, locul, semnătura.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini, argumentează că textul propus la punctul I aparține ***genului liric***.

În realizarea lucrării vei avea în vedere:

- numirea caracteristicilor acestui gen;
- relevarea modului în care se face simțită prezența eului liric;
- explicarea rolului mijloacelor artistice, precum și al elementelor de versificație în crearea atmosferei.

32 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 21

I. Citeşte cu atenţie textul de mai jos, pentru a răspunde următoarelor cerinţe:

Mult mi-i dor şi mult mi-i sete
Să văd frunza-n codru verde,
Să mai strâng vreo şapte cete.
Primăvara, muma noastră,
Suflă brumă pe fereastră
Şi zăpada de pe coastă,
Să văd înverzind în cale
Să mă las în ceea vale
C-o pereche de pistoale.
Frunza-n codru cât se ţine
Toţi voinicii o duc bine
Iară frunza dacă-l lasă
Toţi voinicii merg pe-acasă
Şi la para focului
Zac de dorul codrului!

Doină populară

A. Limba română

1. Explică rolul virgulelor din versul: *Primăvara, muma noastră.* **4 puncte**
2. Indică, în text, un cuvânt format prin schimbarea valorii gramaticale şi exemplifică, într-un enunţ, valoarea iniţială. **4 puncte**
3. Precizează, pentru cuvintele *a strânge* şi *a lăsa* (din versul *Să mă las în ceea vale*), antonimele, în contextul dat. **4 puncte**
4. Stabileşte valoarea morfologică a verbului *a fi* din contextul *mi-i dor* şi exemplifică alte două valori. **4 puncte**
5. Transcrie, din text, un verb de conjugarea a II-a şi unul de conjugarea a IV-a. **4 puncte**
6. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor: *cete, de dorul, înverzind, vreo.* **4 puncte**
7. Indică subiectele propoziţiilor din primul vers. **4 puncte**
8. Transcrie o propoziţie subordonată, din ultimele 6 versuri şi stabileşte felul ei. **4 puncte**
9. Construieşte o frază în care să fie prezentă o propoziţie subordonată subiectivă, având ca termen regent verbul ***a fi***. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului:

10. Transcrie un vers care să evidenţieze prezenţa eului liric. **2 puncte**
11. Precizează ritmul poeziei. **2 puncte**
12. Extrage, din text, versurile structurate în perechi antonimice. **2 puncte**
13. Identifică sintagma ce defineşte spaţiul poetic al acestei doine. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

14. Explică, în 4-5 rânduri, semnificația versurilor: *Și la para focului / Zac de dorul codrului.* **4 puncte**

II. Te numești Doru / Dorina Pop. Prietena ta, Corina, împlinește 14 ani în data de 15 ianuarie 2007 și dorești s-o feliciți cu această ocazie. Compune, pe o pagină distinctă, o scrisoare adecvată evenimentului menționat. Scrisoarea trebuie să respecte:

- formele și convențiile specifice acestui tip de compunere;
- conținutul și stilul adecvate situației imaginate;
- normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

10 puncte

III. Scrie o compunere de 1-2 pagini în care să demonstrezi că textul de la punctul 1 este o ***doină***.

În realizarea lucrării vei avea în vedere următoarele aspecte:

- caracteristicile proprii creațiilor populare;
- caracteristici definitorii ale doinei;
- evidențierea rolului mijloacelor artistice și al elementelor de versificație în crearea atmosferei.

32 de puncte

TESTUL 22

I. Citește cu atenție textul de mai jos pentru a răspunde următoarelor cerințe:

Gerul aspru și sălbatic strânge-n brațe cu jălire,
Neagra luncă de pe vale care zace-n amorțire;
El ca pe-o mireasă moartă o-ncunună dinspre zori
C-un văl alb de promoroacă și cu țurțuri lucitori

Gerul vine de la munte; la fereastră se oprește,
Și privind la focul vesel care-n sobe strălucește,
El depune flori de iarnă pe cristalul înghețat,
Crini și roze de zăpadă ce cu drag le-a sărutat.

Gerul face c-o suflare pod de gheață între maluri
Pune streșinelor casei o ghirlandă cu cristaluri,
Iar pe fețe de copile înflorește trandafiri
Să ne-aducă viu aminte de-ale verii înfloriri.

(V. Alecsandri, ***Gerul***)

Scanned with OKEN Scanner

A. Limba română

1. Indică două consecințe ale utilizării cratimei în secvența *c-o*. **4 puncte**
2. Rescrie, din text, două cuvinte derivate, un cuvânt compus și unul care și-a schimbat valoarea gramaticală. **4 puncte**
3. Formează familia lexicală a substantivului *val* (cel puțin patru cuvinte). **4 puncte**
4. Stabilește valoarea morfologică a cuvântului ***și*** în text și exemplifică alte două valori. **4 puncte**
5. Extrage din text o locuțiune adverbială și o locuțiune verbală și indică-le funcția sintactică. **4 puncte**
6. Indică valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor: *ce, streșinelor*. **4 puncte**
7. Indică funcția sintactică a cuvintelor subliniate din versul: *Să ne-aducă viu aminte de-ale verii înfloriri.* **4 puncte**
8. Numește felul ultimei propoziții din strofa a treia și realizează contragerea, indicând partea de propoziție corespunzătoare. **4 puncte**
9. Rescrie prima propoziție subordonată din strofa întâi, indicând felul ei. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Indică modul de expunere dominant în poezie. **2 puncte**
11. Selectează un fragment de vers care indică o imagine statică. **2 puncte**
12. Identifică în text o comparație și o metaforă. **2 puncte**
13. Stabilește ritmul și măsura versurilor. **2 puncte**
14. Prezintă ideea centrală a poeziei, într-un enunț de 4-5 rânduri. **4 puncte**

II. Te numești Aurel / Aurelia Pop și te afli în vacanța de vară la bunicii din Bușteni. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare adresată fratelui tău, Mihai, în care îi relatezi o întâmplare hazlie trăită aici. Scrisoarea ta trebuie:

- să conțină toate convențiile acestui tip de compunere (data, locul, semnătura, formulele de introducere și de încheiere);
- să fie concepută într-un stil adecvat situației cerute;
- să respecte normele de exprimare, de punctuație și de ortografie.

10 puncte

Scanned with OKEN Scanner

III. Argumentează, într-o compunere de 1-2 pagini, apartenența acestei opere literare la specia ***pastel***.

În redactarea compunerii vei avea în vedere următoarele:

- precizarea a patru caracteristici ale pastelului;
- identificarea elementelor de natură care alcătuiesc tabloul descriptiv;
- sentimentele degajate de versuri;
- relația eu poetic – elemente ale naturii.

32 de puncte

TESTUL 23

I. Citește cu atenție textul de mai jos, pentru a răspunde următoarelor cerințe:

Leul s-a îmbrăcat odată
Într-o piele de măgar
Să colinde țara toată
Din hotar până-n hotar,
Ca să vadă cum se poartă lupii (marii dregători)
Cu noroadele-i blajine de supuși rumegători.

Deci, trecând el într-o seară la o margine de crâng
Ca un biet măgar nătâng,
Niște lupi, cum îl văzură, se reped la el pe loc.
Și-ntr-o clipă îl înșfacă, grămădindu-l la mijloc,
Să-l dea strașnic în tărbacă.
– Stați mișeilor! Ajunge, că vă rup în dinți acuși!
(Strigă leul, apărându-și pielea cea adevărată):
Astfel vă purtați voi oare cu iubiții mei supuși?

Lupii, cunoscându-i glasul, îndărăt s-au tras pe dată.
Și de frică se făcură mici, ca niște cățeluși.
– O, Măria Ta! iertare!
zise cel mai diplomat
Semănai așa de tare
C-un măgar adevărat!...

(G. Topîrceanu, ***Leul deghizat***)

Scanned with OKEN Scanner

III. Argumentează, într-o compunere de 1-2 pagini, apartenența acestei opere literare la specia ***pastel***.

În redactarea compunerii vei avea în vedere următoarele:

- precizarea a patru caracteristici ale pastelului;
- identificarea elementelor de natură care alcătuiesc tabloul descriptiv;
- sentimentele degajate de versuri;
- relația eu poetic – elemente ale naturii.

32 de puncte

TESTUL 23

I. Citește cu atenție textul de mai jos, pentru a răspunde următoarelor cerințe:

Leul s-a îmbrăcat odată
Într-o piele de măgar
Să colinde țara toată
Din hotar până-n hotar,
Ca să vadă cum se poartă lupii (marii dregători)
Cu noroadele-i blajine de supuși rumegători.

Deci, trecând el într-o seară la o margine de crâng
Ca un biet măgar nătâng,
Niște lupi, cum îl văzură, se reped la el pe loc.
Și-ntr-o clipă îl înșfacă, grămădindu-l la mijloc,
Să-l dea straşnic în tărbacă.
– Stați mișeilor! Ajunge, că vă rup în dinți acuși!
(Strigă leul, apărându-și pielea cea adevărată):
Astfel vă purtați voi oare cu iubiții mei supuși?

Lupii, cunoscându-i glasul, îndărăt s-au tras pe dată.
Și de frică se făcură mici, ca niște cățeluși.
– O, Măria Ta! iertare!
zise cel mai diplomat
Semănai așa de tare
C-un măgar adevărat!...

(G. Topîrceanu, ***Leul deghizat***)

Scanned with OKEN Scanner

A Limba română

1. În strofa întâi există: a) 5; b) 6; c) 7 cuvinte care conţin diftongi? **4 puncte**
2. Transcrie, din text, un cuvânt derivat şi unul compus. **4 puncte**
3. Indică sinonimele neologice ale cuvintelor *hotar*, *glas*. **4 puncte**
4. Sunt mobile toate substantivele din seria:
   a) leu, lup, măgar, raţă;
   b) leu, lup, câine, elefant;
   c) măgar, cioară, capră, fluture? **4 puncte**
5. Indică felul şi funcţia sintactică a pronumelor din strofa a treia. **4 puncte**
6. Stabileşte funcţia sintactică a cuvintelor *pe loc* şi *de frică*. **4 puncte**
7. Alcătuieşte două enunţuri în care cuvintele *de, nişte* să îndeplinească funcţia sintactică de subiect, respectiv de atribut adjectival. **4 puncte**
8. Alcătuieşte o frază în care să apară o propoziţie subiectivă subordonată verbului impersonal *ajunge*. **4 puncte**
9. Transcrie, din text, o subordonată cauzală şi una finală. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Indică modurile de expunere existente în text. **2 puncte**
11. Extrage din text o comparaţie. **2 puncte**
12. Procedeul artistic al poeziei este alegoria. Menţionează două caracteristici ale acesteia. **2 puncte**
13. Menţionează două argumente prin care să demonstrezi că textul aparţine genului epic. **2 puncte**
14. Rezumă, în cinci rânduri, subiectul textului. **4 puncte**

II. Te numeşti Mihai / Mihaela Vlădescu şi te afli în tabără la Câmpeni. Ai făcut cheltuieli neprevăzute şi ai nevoie de 500.000 lei. Scrie părinţilor, la Craiova, o telegramă în care să-i anunţi de acest lucru, în mai puţin de 10 cuvinte. La redactarea telegramei vei avea în vedere:

- respectarea restricţiei cantitative;
- să exprimi toate informaţiile necesare în mod concis;
- să respecţi normele ortografice şi de punctuaţie.

10 puncte

III. Argumentează, într-o compunere de 1-2 pagini, apartenenţa poeziei la specia ***fabulă***.

Scanned with OKEN Scanner

Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei preciza patru trăsături distinctive ale speciei;
- le vei ilustra adecvat cu exemple din text;
- vei indica procedeul artistic esențial al textului;
- vei preciza semnificația moralei.

32 de puncte

TESTUL 24

I. Citește cu atenție textul următor, pentru a răspunde cerințelor formulate:

Nu călcasem mai deloc pe la Academia Română până în anul 1909 și nici nu mi se dase, prin niciun semn, să înțeleg că s-ar gândi – acolo – cineva la mine.

În seara de 25 mai, exact acum treizeci și patru de ani, mă reîntorceam acasă la Ploiești de la o vie a unui prieten din Valea Călugărească.

Un amurg de sfârșit de primăvară, colorat și tihnit, bogat în grădini cu frunzișuri proaspete și dese, parfumat de trandafiri, garoafe și regina-nopții...

De-abia trecusem pragul, când mi s-a spus că am o telegramă. Am cerut-o repede, cu inima strânsă, gândindu-mă la vreo întâmplare neplăcută, căci totdeauna telegramele mi s-au părut bune numai de asemenea isprăvi.

Întâia privire, după ce am deschis-o, mi-am ațintit-o drept pe semnătură: „Maiorescu".

Apoi am citit textul, intrigat:

Academia te-a ales astăzi membru corespondent la secția literară. Te felicit și ne felicităm.

Păstrez originalul în același pachet cu scrisorile primite de la el. Și n-aș putea să-mi șterg din inimă niciodată delicatețea de simțire care a îndemnat pe marele nostru critic să-mi vestească neîntârziat – el cel dintâi – bucuria...

Putere covârșitoare, inițiată, exemplar rar de om echilibrat, desăvârșit, purtând tot mai luminos, în jurul frunții lui înțelepte, nimbul omeniei, prin taina căreia, oricât ai fi fost de mic, te ridica – fără să simți greutatea urcușului – până sus de tot, în lumea tăriilor, unde plutea el.

(I.A. Bassarabescu, ***Trei amintiri duioase***)

A. Limba română

1. Identifică, în ultimul alineat, două cuvinte care conțin hiat. **4 puncte**
2. Găsește, în primul alineat, două cuvinte compuse și indică procedeul. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

3. Alcătuieşte 2 enunţuri cu omofonele cuvintelor *deloc, numai.* **4 puncte**

4. Scrie două enunţuri în care să foloseşti omonimele cuvântului *vie* şi precizează valoarea lor morfologică. **4 puncte**

5. Precizează în ce caz /cazuri se află pronumele personal *el* din penultimul alineat. **4 puncte**

6. Precizează funcţia sintactică a substantivelor în genitiv din structurile: *în jurul frunţii, în lumea tăriilor,* indicând şi termenul regent. **4 puncte**

7. Indică funcţia sintactică a pronumelui relativ *care* din ultimele două alineate. **4 puncte**

8. Arată felul propoziţiilor subordonate subliniate din secvenţa: ***oricât ai fi fost de mic**, te ridica – **fără să simţi greutatea urcuşului** – până sus de tot, în lumea tăriilor (...)* **4 puncte**

9. Realizează expansiunea atributului substantival genitival din sintagma *în lumea tăriilor*, precizând felul subordonatei rezultate şi funcţia sintactică a substantivului dat. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Indică data la care soseşte telegrama. **2 puncte**

11. Arată cine este expeditorul şi cine este destinatarul telegramei. **2 puncte**

12. Transcrie o frază care conţine o descriere de natură. **2 puncte**

13. Precizează două însuşiri ale lui Titu Maiorescu, aşa cum apar ele în text. **2 puncte**

14. Găseşte două argumente pentru a susţine caracterul confesiv al textului. **2 puncte**

II. Te numeşti Ionel/Ionela Romanescu, eşti în clasa a VIII-a şi ai un prieten, Dan, la Ploieşti. În anii de gimnaziu ai avut un profesor deosebit, care te-a influenţat în alegerea profesiei viitoare, domnul Mihai Stănescu. Într-o scrisoare de circa 20 de rânduri, trimisă prietenului tău ploieştean, fă-i un scurt portret.

Vei primi punctajul acordat dacă:

- Vei respecta convenţiile acestui tip de scriere;
- Vei avea conţinutul adecvat cerinţei formulate;
- Vei respecta normele de exprimare, de ortografie şi de punctuaţie.

12 puncte

Scanned with OKEN Scanner

III. Scrie o compunere, de cel puțin o pagină, în care să caracterizezi un ***personaj colectiv*** dintr-o operă narativă studiată în gimnaziu.

În redactarea compunerii vei avea în vedere:

- precizarea a patru trăsături ale personajului colectiv ales;
- exemplificarea acestora pe baza operei alese;
- precizarea mijloacelor de caracterizare utilizate de autor, comentându-se minimum două;
- sublinierea modului în care s-a stabilit relația cu protagonistul operei;
- respectarea normelor de redactare, de exprimare, de ortografie și de punctuație.

32 de puncte

TESTUL 25

I. Citește cu atenție textul pentru a răspunde următoarelor cerințe:

Iacov Eraclid, poreclit Despotul, perise ucis de buzduganul lui Ștefan Tomșa, care acum cârmuia țara, dar Alexandru Lăpușneanu, după înfrângerea sa în două rânduri, de oștile Despotului, fugind la Constantinopol, izbutise a lua oști turcești și se înturna acum să izgonească pre răpitorul Tomșa și să-și ia scaunul pre care nu l-ar fi perdut, de n-ar fi fost vândut de boieri. Intrase în Moldavia, întovărășit de șapte mii spahii și de vro trei mii oaste de tătarilor Nogai, ca să-i deie oricât ajutor de oaste va cere. [...]

Curând intrară sub cortul unde el ședea înconjurat de boierii și căpitanii săi, patru boieri, din care doi mai bătrâni, iar doi juni. Aceștii erau vornicul Moțoc, postelnicul Veveriță, spătarul Spancioc și Stroici.

Apropiindu-se de Alexandru Vodă, se închinară până la pământ, fără a-i săruta poala după obicei.

– Bine-ați venit, boieri! zise acesta silindu-se a zâmbi.

– Să fii Măria Ta sănătos, răspunseră boierii.

– Am auzit, urmă Alexandru, de bântuirile țării și am venit s-o mântui; știu că țara m-așteaptă cu bucurie.

– Să nu bănuiești, Măria Ta, zise Moțoc, țara este liniștită și poate că Măria Ta ai auzit lucrurile precum nu sunt; căci așa este obiceiul norodului nostru, să facă din țânțar armăsar. Pentru aceea obștia ne-au trimis pre noi să-ți spunem că norodul nu te vrea, nici te iubește și M[ăria]-Ta să te întorci înapoi ca...

Scanned with OKEN Scanner

– Dacă voi nu mă vreţi, eu vă vreu, răspunse Lăpuşneanul, a cărui ochi scânteiară ca un fulger, şi dacă voi nu mă iubiţi, eu vă iubesc pre voi şi voi merge ori cu voia, ori fără voia voastră. Să mă-ntorc? Mai degrabă-şi va întoarce Dunărea cursul îndărăpt. A! Nu mă vrea ţara? Nu mă vreţi voi, cum înţăleg?

– Solului nu i se taie capul, zise Spancioc; noi suntem datori a-ţi spune adevărul. Boierii sunt hotărâţi a pribegi la unguri, la leşi şi la munteni, pe unde au toţi rude şi prieteni. Vor veni cu oşti streine şi vai de biata ţară când vom avea războaie între noi şi poate şi măriei-tale nu-i va fi bine, pentru că domnul Ştefan Tomşa...

– Tomşa! El te-au învăţat a vorbi cu atâta dârzie? Nu ştiu cine mă opreşte să nu-ţi sfărm măselele din gură cu buzduganul acesta, zise apucând măciuca de arme din mâna lui Bogdan. Ticălosul acel de Tomşa v-au învăţat...?

– Ticălos nu poate fi acel ce s-au învrednicit a se numi unsul lui Dumnezeu, zise Veveriţă.

– Au doar nu sunt şi eu unsul lui Dumnezeu? Au doar nu mi-aţi jurat şi mie credinţă, când eram numai stolnicul Petre? Nu m-aţi ales voi? Cum au fost oblăduirea mea? Ce sânge am vărsat? Care s-au întors de la uşa mea, fără să câştige dreptate şi mângâiere? Şi însă, acum nu mă vreţi, nu mă iubiţi? Ha! ha! ha!

Râdea; muşchii i se suceau în râsul acesta şi ochii lui hojma clipeau.

– Şi cu ce vei sătura lăcomia acestor cete de păgâni ce aduci cu Măria Ta? adăogi Spancioc.

– Cu averile voastre, nu cu banii ţăranilor pre care-i jupuiţi voi. Voi mulgeţi laptele ţării, dar au venit vremea să vă mulg şi eu pre voi. – Destul, boieri! Întoarceţi-vă şi spuneţi celui care v-au trimis, ca să se ferească să nu dau peste el, de nu vrea să fac din ciolanile lui surle şi din pelea lui căptuşeală dobelor mele.

Boierii ieşiră mâhniţi; Moţoc rămase.

– Ce-ai rămas? întrebă Lăpuşneanul.

– Doamne! Doamne! zise Moţoc, căzând în genuchi, nu ne pedepsi pre noi după fără de legile noastre! Adă-ţi aminte că eşti pământean, adă-ţi aminte de zisa scripturei şi iartă greşiţilor tăi! Cruţă pre biata ţară. Doamne! sloboade oştile aceste de păgâni; vină numai cu câţi moldoveni ai pe lângă Măria Ta şi noi chizeşluim că un fir de păr nu se va clăti din capul înălţimei-tale; şi de-ţi vor trebui oşti, ne vom înarma noi cu femei şi copii, vom rădica ţara în picioare, vom rădica slugile şi vecinii noştri. Încredi-te în noi!

– Să mă-ncred în voi? zise Lăpuşneanul înţelegând planul lui. Pesemne gândeşti că eu nu ştiu zicătoarea moldovenească: „Lupul părul schimbă, iar

Scanned with OKEN Scanner

năravul ba"? Pesemne nu vă cunosc eu şi pre tine mai vârtos? Nu ştiu, că fiind mai mare peste oştile mele, cum ai văzut că m-au biruit, m-ai lăsat? Veveriţă îmi este vechi duşman, dar încai niciodată nu s-au ascuns; Spancioc este încă tânăr, în inima lui este iubire de moşie; îmi place a privi sumeţia lui, pre care nu se sileşte a o tăinui. Stroici este un copil, care nu cunoaşte încă pre oameni, nu ştie ce este îmbunarea şi minciuna; lui i se par că toate paserile ce zboară se mănâncă. Dar tu, Moţoace? Învechit în zile rele, deprins a te ciocoi la toţi domnii, ai vândut pre Despot, m-ai vândut şi pre mine, vei vinde şi pre Tomşa; spune-mi, n-aş fi un nătărău de frunte, când m-aş încrede în tine? Eu te iert însă, c-ai îndrăznit a crede că iar mă vei putea înşela, şi îţi făgăduiesc că sabia mea nu se va mânji în sângele tău; te voi cruţa, căci îmi eşti trebuitor, ca să mă mai uşurezi de blestemurile norodului. Sunt alţi trântori de care trebuie curăţit stupul.

(Costache Negruzzi, ***Alexandru Lăpuşneanu, 1564-1569***)

A. Limba română

1. Din fragmentul *[...] vor veni cu oşti streine şi vai de biata ţara când vom avea războaie între noi [...]* extrage un cuvânt care conţine vocale în hiat şi altul care conţine doi diftongi. **4 puncte**
2. Formează, de la substantivul *prieten*, un derivat verbal şi unul adverbial. **4 puncte**
3. Extrage, din text, două arhaisme fonetice şi indică forma literară a acestora. **4 puncte**
4. Menţionează valoarea morfologică şi funcţia sintactică a cuvintelor subliniate în următorul enunţ: *Să nu bănuieşti, Măria Ta, zise Moţoc, ţara este liniştită şi poate că Măria Ta ai auzit lucrurile precum nu sunt.* **4 puncte**
5. Extrage din text un verb la infinitiv, stabileşte-i conjugarea, indică funcţia sintactică în context şi formulează un enunţ în care să aibă funcţia sintactică de subiect. **4 puncte**
6. Precizează funcţiile sintactice ale pronumelor personale din fraza: *Să mă-ncred în voi? zise Lăpuşneanul înţelegând planul lui.* **4 puncte**
7. Alcătuieşte două enunţuri în care cuvântul *ce* să fie pronume interogativ, respectiv relativ cu funcţiile sintactice de subiect, respectiv complement direct. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

8. Extrage, din fragmentul următor, propoziţiile subordonate şi indică felul acestora: *[...] Alexandru Lăpuşneanu [...] se înturna acum să izgonească pre răpitorul Tomşa şi să-şi ia scaunul pre care nu l-ar fi perdut de n-ar fi fost vândut de boieri.* **4 puncte**

9. Scrie un enunţ în care să ai o propoziţie completivă indirectă având ca termen regent interjecţia *vai.* **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Explică, în 4 – 5 rânduri, scopul cu care delegaţii boierilor îl întâmpină pe Lăpuşneanu, la intrarea în Moldova. **2 puncte**

11. Explică la ce face aluzie Lăpuşneanu când spune: *Lupul părul schimbă, iar năravul ba.* **2 puncte**

12. Comentează replica lui Lăpuşneanu, rostită ca răspuns la sugestia boierilor de a se întoarce din cale: *Dacă voi nu mă vreţi eu vă vreu [...] şi dacă voi nu mă iubiţi eu vă iubesc pre voi şi voi merge ori cu voia ori fără voia voastră.* **2 puncte**

13. Transformă replica de mai sus în vorbire indirectă. **2 puncte**

14. Numeşte două trăsături de caracter ale personajului principal, care se evidenţiază din această scenă. **4 puncte**

II. Te numeşti Radu / Rodica Petrescu, eşti în clasa a VIII-a, locuieşti în Piteşti şi tocmai te-ai întors dintr-o excursie în munţii Retezat. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare către colega ta de bancă, în care să-i povesteşti momente din această excursie. Data redactării scrisorii este 5 ianuarie 2007. Vei avea în vedere:

- formulele şi convenţiile specifice acestui tip de compunere;
- conţinutul şi stilul adecvate situaţiei;
- respectarea normelor de exprimare, ortografice şi de punctuaţie.

10 puncte

III. Scrie o compunere de 1 – 2 pagini în care să *caracterizezi personajul Alexandru Lăpuşneanu* pe baza textului dat. Vei avea in vedere:

- precizarea a patru mijloace / procedee de caracterizare;
- numirea a patru trăsături ale personajului;
- ilustrarea trăsăturilor, referindu-te la situaţii semnificative;
- precizarea mijloacelor artistice folosite în caracterizare.

32 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 26

I. Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

În tramvai, căldura era încinsă, înăbuşitoare. Traversând grăbit coridorul, îşi spuse: «Eşti un om norocos, Gavrilescule!» Zărise un loc liber lângă o fereastră deschisă, la celălalt capăt al vagonului. După ce se aşeză, îşi scoase batista şi-şi şterse îndelung fruntea şi obrajii. Apoi înfăşură batista pe sub guler, în jurul gâtului, şi începu să-şi facă vânt cu pălăria de paie. Bătrânul din faţa lui îl privise tot timpul concentrat, parcă s-ar fi trudit să-şi aducă aminte unde îl mai văzuse. Pe genunchi ţinea cu mare grijă o cutie de tablă.

— E teribil de cald! spuse el deodată. Nu s-au pomenit aşa călduri din 1905!...

(Mircea Eliade, ***La ţigănci***)

A. Limba română

1. Transcrie, din text, patru cuvinte care conţin diftongi. **4 puncte**

2. Desparte în silabe cuvintele: *fereastră, concentrat, genunchi, tablă.* **4 puncte**

3. Explică ortografia cuvântului *obrajii.* **4 puncte**

4. Stabileşte sinonime potrivite pentru două neologisme din text. **4 puncte**

5. Verbele *înfăşură* şi *începu* sunt la timpul:
a) imperfect;
b) perfect simplu;
c) mai-mult-ca-perfect. **4 puncte**

6. Grupurile de cuvinte *din faţa* şi *să-şi aducă aminte* sunt:
a) locuţiune prepoziţională şi locuţiune verbală;
b) locuţiune adverbială şi locuţiune verbală;
c) locuţiune substantivală şi locuţiune verbală. **4 puncte**

7. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate:
„Zărise un loc liber lângă o fereastră <u>deschisă</u>, la <u>celălalt</u> capăt al vagonului." **4 puncte**

8. Precizează funcţia sintactică a cuvântului subliniat din propoziţia: *„Zărise un loc <u>liber</u>..."*; transformă-l în subordonata corespunzătoare. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

9. Alcătuieşte un enunţ în care verbul *a spune* să fie regent pentru o subordonată subiectivă. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Precizează momentul subiectului în care se încadrează textul dat. **2 puncte**
11. Transcrie enunţul care exprimă încântarea lui Gavrilescu după urcarea în tramvai. **2 puncte**
12. Menţionează două moduri de expunere folosite în text. **2 puncte**
13. Scrie două trăsături care să justifice apartenenţa textului citat la genul epic. **2 puncte**
14. Rezumă, în 3-4 rânduri, conţinutul textului de mai sus. **2 puncte**

II. Te numeşti Andrei/Andreea Coman, locuieşti în Timişoara şi eşti elevă în clasa a VIII-a. Redactează, pe o pagină distinctă, o scrisoare în care îţi comunici gândurile şi sentimentele bunicului tău iubit, cu ocazia participării tale la un concurs naţional de atletism. În scrisoare, trebuie:

- să respecţi cerinţele/convenţiile specifice acestui tip de compunere;
- să utilizezi un conţinut şi un stil adecvate situaţiei propuse;
- să respecţi normele de exprimare corectă, de ortografie şi de punctuaţie.

Atenţie! Nu folosi alte nume decât cele indicate!
Data redactării scrisorii este 17.03.2007.

12 puncte

III. Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care să caracterizezi *un personaj secundar dintr-un roman*, pe baza fragmentelor studiate. În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru trăsături ale personajului secundar din romanul studiat;
- ilustrarea adecvată a celor patru trăsături menţionate, prin referire la situaţii semnificative;
- numirea principalelor mijloace de portretizoare;
- evidenţierea mijloacelor de expresivitate utilizate de scriitor.

Notă! Vei primi cele 16 puncte pentru redactare numai dacă vei scrie o compunere de cel puţin o pagină.

32 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 27

I. Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerinţă.

La casele cu brazi în poartă
Zăvoru-i tras, ograda moartă.
O candelă-ntr-un colţ clipeşte
Sporind singurătatea grea.
De-acum şi candela-aţipeşte –
Adormi şi tu, nădejdea mea!

Pe plaiuri, sus, un bucium moare
Şi focurile-s tot mai rare.
Departe-n văi adânci, prin pietre,
Izvorul glăsuieşte-abia...
Dorm toţi în jurul stinsei vetre –
Adormi şi tu, iubirea mea!

În bură de lumină dulce
Coboară luna să se culce.
Tăcerea aripa-şi desface,
Ţinând pământul tot sub ea...
Pământ şi ceruri dorm în pace –
Adormi şi tu, durerea mea!

(Panait Cerna, ***Nocturnă***)

Dicţionar: *bură, burniţă* = ploaie măruntă şi deasă.

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *ograda, singurătatea, desface, ţinând.* **4 puncte**
2. Scrie antonimele corespunzătoare următoarelor cuvinte: *moartă, sporind, sus, să se culce.* **4 puncte**
3. Construieşte câte o propoziţie în care cuvintele *dulce* şi *aripă* din ultima strofă să aibă sens propriu. **4 puncte**
4. Scrie doi termeni din familia lexicală a substantivului *casă.* **4 puncte**
5. Precizează cazul cuvintelor subliniate:
   „Dorm toţi în jurul stinsei *vetre* –
   Adormi şi tu, iubirea *mea*!“ **4 puncte**
6. Transcrie predicatele din următoarele versuri:
   „Pe plaiuri, sus, un bucium moare
   Şi focurile-s tot mai rare.“ **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

7. Cuvântul *mea* din ultimul vers al poeziei este:
   a) pronume personal;
   b) pronume posesiv;
   c) adjectiv pronominal posesiv. **4 puncte**

8. În a doua strofă există:
   a) cinci propoziţii dezvoltate;
   b) patru propoziţii dezvoltate şi o propoziţie simplă;
   c) trei propoziţii dezvoltate şi două propoziţii simple. **4 puncte**

9. În fraza:
   „În bură de lumină dulce
   Coboară luna să se culce." există:
   a) o propoziţie principală şi o subordonată finală;
   b) o propoziţie principală şi o circumstanţială de cauză;
   c) o propoziţie principală şi o completivă indirectă. **2 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Indică două elemente terestre şi două elemente cosmice prezente în textul poetic. **2 puncte**
11. Precizează felul rimei versurilor citate. **2 puncte**
12. Transcrie, din ultima strofă, o structură care conţine un epitet şi o structură care conţine o personificare. **2 puncte**
13. Explică valoarea expresivă a versurilor din finalul fiecărei strofe. **2 puncte**
14. Transcrie, din text, o structură în care există o imagine vizuală şi o structură în care există o imagine auditivă. **2 puncte**

II. Te numeşti Paul/Paula Ionescu, locuieşti în Bacău, pe strada Unirii, la numărul 31, şi eşti elev/elevă în clasa a VIII-a, la Şcoala Generală „George Bacovia". Redactează, pe o pagină distinctă, o cerere adresată direcţiunii şcolii tale, în care soliciţi eliberarea unei adeverinţe de elev din care să reiasă că ai beneficiat de bursă în anul şcolar trecut. În cerere, vei avea în vedere:

- cerinţele/convenţiile specifice tipului de text solicitat;
- utilizarea unui stil şi a unui conţinut adecvate;
- respectarea normelor de ortografie, de punctuaţie şi de exprimare corectă.

Atenţie! Nu folosi alte nume decât cele indicate!
Data redactării cererii este 23.03.2007.

10 puncte

Scanned with OKEN Scanner

III. Scrie o compunere de 1-2 pagini în care să motivezi faptul că o operă literară studiată la școală este *basm*. În realizarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru caracteristici ale basmului, ca specie literară;
- ilustrarea acestor caracteristici cu elemente din opera literară studiată;
- prezentarea, pe scurt, a subiectului (stabilirea momentelor subiectului sau a secvențelor narative reprezentative din derularea acțiunii);
- prezentarea unui personaj prin raportare la situații semnificative.

Notă! Vei primi 16 puncte pentru redactare, numai dacă vei scrie o compunere de cel puțin o pagină.

32 de puncte

TESTUL 28

I. Citește cu atenție textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerință.

Într-un rând, în puterea primăverii, fata sta cu capul pe brațele bătrânei și maică-sa îi răsfira cu degetele osoase părul auriu. Zâmbind, crăpă pleoapele și, printre genele negre, zări în pulberea de lumină un fluture, apoi o albiniță. Fluturele juca pe o rază, iar albina bâzâia subțire și se învârtea în jurul unei floricele.

Fata ridică fruntea din poala bătrânei.

— Spune-mi, măicuță, zise ea, ce-i gângania ceea care bate din aripioare și parcă vrea să se suie la soare?

— E un fluturel, draga babei!...

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *pulberea*, *bâzâia*, *floricele*, *gângania*. **4 puncte**
2. Transcrie, din text, două diminutive. **4 puncte**
3. Construiește două enunțuri în care cuvintele *crăpă* și *poală* să aibă alt sens decât acela din text. **4 puncte**
4. Transcrie, din text, un adjectiv pronominal demonstrativ și un verb la diateza reflexivă. **4 puncte**
5. Scrie un enunț în care substantivul *primăvara* să aibă funcția sintactică de atribut. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

6. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din propoziția: „Fata ridică *fruntea din poala* babei". **4 puncte**
7. Transcrie, din text, o propoziție principală incidentă. **4 puncte**
8. Alcătuiește un enunț în care substantivul *fată* să fie regent pentru o subordonată atributivă. **4 puncte**
9. Explică folosirea ultimelor patru virgule din text. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Transcrie, din text, o structură/un grup de cuvinte care sugerează imaginea primăverii. **2 puncte**
11. Menționează o figură de stil existentă în enunțul: „maică-sa îi răsfira cu degetele osoase părul auriu". **2 puncte**
12. Transcrie, din text, cuvântul care exprimă starea sufletească a fetei. **2 puncte**
13. Menționează două trăsături care să justifice faptul că fragmentul citat aparține unei opere epice. **2 puncte**
14. Explică, într-un enunț, semnificația formulelor de adresare „măicuță" și „draga babei". **4 puncte**

II. Te numești Mihai/Mihaela Rusu, locuiești în Pitești, pe strada Avântului, la numărul 15. Redactează, pe o pagină distinctă, o telegramă pe care o adresezi prietenei tale, Anca Simionescu, pentru a o invita la nunta fratelui tău, din ultima duminică a lunii mai. În telegramă, trebuie:
- să respecți convențiile specifice acestui tip de compunere;
- să redactezi conținutul într-o structură adecvată;
- să respecți normele de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate!
Data redactării telegramei este 15.05.2007.

10 puncte

III. Alcătuiește ***rezumatul*** unei schițe studiate la școală, într-o compoziție de 25-30 de rânduri.

În realizarea compunerii, vei avea în vedere:
- identificarea secvențelor narative;
- identificarea succintă a faptelor esențiale;
- identificarea personajelor care participă la acțiune și a ideilor principale ale textului rezumat;
- respectarea convențiilor specifice de redactare a rezumatului.

32 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

TESTUL 29

I. Citește cu atenție textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerință.

„Cântecul ce-ades ți-l cânt
Când te-adorm în fapt de seară
Puiule, e-un cântec sfânt,
Vechi și simplu, de la țară.

Mama mi-l cânta și ea
Și la viersul lui cel dulce
Puiul ei se potolea
Și-o lăsa frumos să-l culce.

Azi te-adorm cu dânsul eu,
Ieri – el m-adormea pe mine,
Și-adormi pe tatăl meu
Când era copil ca tine...

Mâne, când voi fi pământ
Nu uita nici tu – și zi-le,
Zi-le doina, cântec sfânt,
La copiii tăi, copile!“

(Șt. O. Iosif, ***Cântec sfânt***)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele din primul vers. **4 puncte**

2. Transcrie, din text, două cuvinte cu formă populară. Scrie forma literară a acestora. **4 puncte**

3. Indică sinonime contextuale pentru cuvintele: *dulce* și *se potolea*. **4 puncte**

4. Precizează valoarea morfologică a cuvântului subliniat în enunțul: „Și-o lăsa *frumos* să-l culce“. **4 puncte**

5. Explică rolul cratimei în sintagma *m-adormea*. **4 puncte**

6. Substantivele *puiule* și *copile* sunt în cazul:
a) nominativ;
b) acuzativ;
c) vocativ. **4 puncte**

7. Cuvintele *dânsul*, *eu*, *m-*, *mine* sunt:
a) pronume personale;
b) pronume personale de politețe;
c) pronume posesive. **4 puncte**

8. Precizează funcția sintactică a cuvintelor *ce* și *când* din prima strofă. **4 puncte**

9. Precizează felul propoziției subordonate din ultima strofă a poeziei. Contrage-o în partea de propoziție corespunzătoare. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10. Transcrie, din prima strofă, versurile care conțin epitete. **2 puncte**

11. Precizează rima versurilor. **2 puncte**
12. Explică, în 3-4 rânduri, titlul poeziei. **2 puncte**
13. Precizează sentimentele eului liric exprimate în text. **2 puncte**
14. Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul citat este operă lirică. **2 puncte**

II. Te numești Paul/Paula Costea și ești membru/ă al grupului vocal „Firicelul" de la Palatul Copiilor din Târgoviște. Ai un prieten/ă, Filip, în București, care nu apreciază tezaurul folcloric autohton. Scrie-i o scrisoare în care încerci să-l convingi de eroarea lui. Vei primi punctajul acordat dacă:

- Vei respecta convențiile acestui tip de scriere;
- Vei avea conținutul adecvat cerinței formulate;
- Vei respecta normele de exprimare, de ortografie și de punctuație.

12 puncte

III. Într-un text de 1-2 pagini, susține apartenența la genul liric a textului de la ***punctul I.***

Vei primi punctajul acordat dacă vei avea în vedere următoarele:

- numirea caracteristicilor acestui gen;
- relevarea modului în care se face simțită prezența eului liric;
- explicarea mijloacelor artistice, relevarea rolului elementelor de versificație în crearea atmosferei.

32 de puncte

TESTUL 30

I. Citește cu atenție textul dat. Scrie răspunsul pentru fiecare cerință.

„În zăduf, pe-a craterului vatră,
subt sulițe știrbe de vânturi ce latră
ruptu-și-a drum îndărătnic prin piatră...
și, lacom de soare, și zvelt și stingher,
ca din rădăcini enorme de fier,
din trândavă lavă bolnavă,
fără zor și zăbavă,
drept, dornic, crescut-a spre cer,

Scanned with OKEN Scanner

subt fulgere fără de număr,
sus, pe-al vulcanului umăr...“

(Aron Cotruș, ***Bradul)***

A. Limba română

1. Identifică, în text, patru cuvinte care conțin semivocale. **4 puncte**
2. Transcrie două cuvinte monosilabice și două cuvinte bisilabice. **4 puncte**
3. Construiește câte două enunțuri în care verbul *latră* și substantivul *umăr* să aibă sens propriu, respectiv sens figurat. **4 puncte**
4. Transcrie, din text, două verbe cu formă inversă. Scrie forma literară a acestora. **4 puncte**
5. Transcrie, din text, un adjectiv fără grade de comparație și trei adjective la pozitiv. **4 puncte**
6. Cuvântul subliniat din „în zăduf, pe-*a* craterului vatră“ este:
   a) verb auxiliar;
   b) articol hotărât; **4 puncte**
   c) articol genitival.
7. Precizează funcția sintactică a pronumelui subliniat: „subt sulițe știrbe de vânturi *ce* latră“ și indică felul acestuia. **4 puncte**
8. Propoziția *ce latră* din al doilea vers este subordonată:
   a) atributivă;
   b) subiectivă;
   c) completivă directă. **4 puncte**
9. Alcătuiește un enunț în care verbul *a crește* să fie regent pentru o subordonată circumstanțială de scop. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Transcrie două versuri care prezintă locul în care a crescut bradul. **2 puncte**
11. Precizează măsura primelor două versuri. **2 puncte**
12. Transcrie, din text, o structură care conține un epitet personificator. **2 puncte**
13. Explică semnificația sintagmei „lacom de soare“. **2 puncte**
14. Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul citat este o descriere. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

II. Te numeşti Adrian/Adriana Popa şi eşti elev/elevă în clasa a VIII-a la Şcoala Generală nr. 15 din Sibiu. Scrie, pe o pagină distinctă, o invitaţie vecinilor tăi, oameni de cultură, pentru a participa la lansarea revistei şcolare „Labirint", în data de 11.05.2007, la ora 13,00. În invitaţie, trebuie:

- să respecţi cerinţele/convenţiile tipului de text solicitat;
- să redactezi conţinutul într-o structură adecvată;
- să respecţi normele de ortografie, de punctuaţie şi de exprimare corectă.

Atenţie! Nu folosi alte nume decât cele indicate!

10 puncte

III. Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care să demonstrezi că o poezie studiată la şcoală este ***doină populară***. În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea a patru elemente definitorii pentru lirica populară;
- susţinerea caracteristicilor doinei cu exemple/citate din doina populară studiată;
- evidenţierea caracterului liric al operei;
- structura operei, elementele de expresivitate artistică.

Notă! Vei primi 16 puncte pentru redactare numai dacă vei scrie o compunere de cel puţin o pagină.

32 de puncte

TESTUL 31

I. Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Viaţă!
Cine?... Cine?...
Te-a iubit, te-a blestemat mai mult,
mai cald, mai ne-mpăcat ca mine?!...
Viaţă!
Întunericu-ţi mă biruie, mă putrezeşte, mă îngheaţă...
Soarele-ţi mă coace
Şi mă arde...
renasc cu fiecare albă dimineaţă,
Cu fiecare vis de luptă, de izbândă, de mai bine...

Scanned with OKEN Scanner

Ca nişte fermecate coarde
Vibrează toate coardele în mine!...
M-aprind
Şi ard
Mă-mbuib
Şi scad şi pier,
Ca orice fior adânc de deznădejde ori de bucurie...
Pentru tot ce tu mi-ai dat – şi mi-ai furat şi pângărit apoi...
Cu toată ura şi iubirea mea: Viaţă – slavă ţie!...

(Aron Cotruş, ***Imn***)

A. Limba română

1. Precizează două consecinţe fonetice ale folosirii cratimei în structura *mai ne-mpăcat*. **4 puncte**
2. Explică modul de formare a cuvintelor: *îngheaţă*, *orice*, *deznădejde*, *fiecare*. **4 puncte**
3. Construieşte două enunţuri în care verbul *a scădea* să aibă sensuri diferite. **4 puncte**
4. Selectează, din textul poeziei, câte o structură care să conţină un pronume personal în dativ, respectiv un pronume reflexiv în acuzativ. **4 puncte**
5. Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din versurile următoare: *Ca **nişte** fermecate coarde / Vibrează **toate** coardele din mine!....* **4 puncte**
6. Identifică, în text, un atribut substantival şi un atribut pronominal. **4 puncte**
7. Precizează funcţiile sintactice ale pronumelor din propoziţia: *Întunericu-ţi mă biruie...* **4 puncte**
8. Transcrie, din text, o propoziţie enunţiativă simplă. **4 puncte**
9. Construieşte două fraze în care pronumele relativ *ce* să introducă o propoziţie subordonată subiectivă. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Transcrie o inversiune poetică şi o enumeraţie. **2 puncte**
11. Selectează din text un vers care indică prezenţa eului liric. **2 puncte**
12. Precizează valoarea expresivă a semnului exclamării în text. **2 puncte**
13. Explică versurile: *Soarele-ţi mă coace / Şi mă creşte şi mă arde....* **2 puncte**
14. Identifică cel puţin două argumente pentru a demonstra că poezia ***Imn*** de Aron Cotruş aparţine genului liric. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

II. Te numeşti George/Georgeta Popescu. Locuieşti pe str. Zorilor nr. 36 din oraşul Buzău. Alcătuieşte o cerere, adresată directorului Şcolii generale Nr. 6, în care înveţi, prin care soliciţi eliberarea unei adeverinţe de elev, în vederea înscrierii la cercul de artă fotografică din cadrul Clubului pentru Tineret din localitate.

În redactarea acestei cereri trebuie să respecţi:

- formulele specifice de introducere şi de încheiere;
- conţinutul propriu-zis al cererii;
- motivarea solicitării;
- respectarea normelor de exprimare, a celor ortografice şi de punctuaţie.

10 puncte

III. Scrie o compunere, de maximum două pagini, în care să demonstrezi că poezia lui Aron Cotruş este, ca specie, ***imn***.

În redactarea compunerii vei avea în vedere următoarele repere:

- menţionarea a cel puţin patru trăsături definitorii ale imnului;
- argumentarea prin raportare la textul dat;
- evidenţierea unor procedee artistice semnificative pentru expresivitatea textului;
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

32 de puncte

TESTUL 32

I. Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Când începură a mânca din mâncarea de oaie, Mihu îl iscodi pe Tudor, cu glasu-i aspru şi îndesat:

– Vra să zică, nepoate, acu ai să te-ntorci la Iaşi.

– Fără îndoială, răspunse oşteanul.

– Da' la Domnia nouă este vreo nădejde de dreptate?

– Este. Vodă Ştefan ţine cu norodul.

– Ei, şi pe urmă, adăogi răzeşul, după cât ştiu, Orheianu e de-al Movileştilor.

– Da!

– Îl cunoşti ?

– Îl cunosc...

Scanned with OKEN Scanner

Moşneagul cel mititel părea mirat de răspunsurile scurte şi îngheţate ale lui Şoimaru. Privirile i se întunecară, obrazul i se încreţi de o parte şi de alta a mustăţii tuşinate.

– Băiete, rosti el domol, ţi l-a scos Dumnezeu în cale, dar nu ştiai că el e prigonitorul nostru şi ucigaşul tatălui tău. Acum să-l cauţi – şi să faci dreptate! (...)

Ochii căprii ai lui Tudor se înnegurară. – Bătrânul clătină din cap şi-l privi c-un fel de îndârjire. Oşteanul nu îndrăzni să puie cuvânt de împotrivire.

– Dintre copiii mortului, grăi Mihu, tu singur ai rămas. Casa pustie şi mormântul sunt diata lui şi moştenirea ta. Cată şi priveghează, căci altfel, pe ceea lume, sufletul lui se zbuciumă. Şi dintre toate neamurile, tu te-ai ridicat căpitan de oşti, ca şi Ionaşcu; tu trebuie, ca şi el, să ridici pe orheieni, să ceri dreptate, ori cu pace, ori cu arma. A venit vremea; Dumnezeu te-a trimis între noi şi ai de îndeplinit o datorie!

Cantemir şi Bârnovă priveau la fratele lor de război. Se îngălbenise ca la marginea mormântului, în ţintirim. Vorbele tari ale răzeşului îl străpungeau şi-l usturau.

– Moşule Mihu, zise deodată oşteanul, am să cer dreptate lui Vodă Ştefan. Şi neamurile noastre au să intre în stăpânirea pământurilor vechi.

– Aşa este: să-ţi ajute Cel-de-sus! Şi pe urmă caută pe cel care a pus în mormânt pe părintele tău.

– Dumnezeu are să-mi hotărască drumul! răspunse Tudor cu ochii înfrigurați.

Înţeleptul Simeon îl privi ţintă şi-şi făcu socoteala în gând: „Căile prietenului meu sunt încurcate. Tomşa va face dreptate Şoimăreştilor. Pe Magda, el gândeşte s-o răpească pentru dragostea lui. Iar pe Orheian, dacă-i va sta în cale, îl va călca în picioare ... ".

Şi într-adevăr, acesta era gândul lui Tudor Şoimaru: îi venise la glasul aspru al lui Mihu, – şi i-l îndreptăţea pornirea lui de ostaş pribeag şi crâncen. Sufletul lui altfel nu putea găsi linişte: era ca o fiară flămândă care se domoleşte numai lângă pradă: "

(Mihail Sadoveanu, ***Neamul Şoimăreştilor***)

Dicţionar: *tuşinată* – tunsă scurt; *diată* – (înv.) testament; *prigonitor* – asupritor; *ţintirim* – cimitir; *căprii* – căprui.

Scanned with OKEN Scanner

A. Limba română

1. Identifică două cuvinte care să conţină un diftong, respectiv vocale în hiat, în enunţul: *Casa pustie şi mormântul sunt diata lui şi moştenirea ta.* **4 puncte**
2. Selectează din text un arhaism şi un cuvânt popular. **4 puncte**
3. Găseşte câte un sinonim neologic pentru cuvintele: *norod, se zbuciumă, pustie, dreptate.* **4 puncte**
4. În propoziţia: *Moşneagul cel mititel părea mirat de răspunsurile scurte şi îngheţate ale lui Şoimaru*, sunt utilizate: a) două adjective; b) trei adjective; c) patru adjective? **4 puncte**
5. În fraza: *Băiete, rosti el domol, ţi l-a scos Dumnezeu în cale, dar nu ştiai că el e prigonitorul nostru şi ucigaşul tatălui tău*, sunt întrebuinţate, în ordine, verbe la următoarele timpuri ale modului indicativ:
   a) prezent, perfect compus, prezent simplu, imperfect;
   b) perfect simplu, perfect compus, prezent, imperfect;
   c) imperfect, perfect compus, perfect simplu, prezent;
   d) perfect simplu, perfect compus, imperfect, prezent. **4 puncte**
6. Indică felul predicatului şi al atributelor din propoziţia: *el e prigonitorul nostru şi ucigaşul tatălui tău.* **4 puncte**
7. Indică funcţiile sintactice ale cuvintelor subliniate din propoziţia: *Sufletul lui altfel nu putea găsi linişte.* **4 puncte**
8. Transcrie o propoziţie incidentă din fraza: *– Ei, şi pe urmă, adăogi răzeşul, după cât ştiu, Orheianu e de-al Movileştilor.* **4 puncte**
9. Transcrie, din text, o propoziţie subordonată atributivă. **4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10. Precizează care este modul de expunere dominant în text. **2 puncte**
11. Identifică cel puţin două personaje prezente în text. **2 puncte**
12. Selectează, din text, un enunţ care evidenţiază zbuciumul sufletesc al personajului Tudor Şoimaru. **2 puncte**
13. Explică, în 3-4 rânduri, ce datorie are de îndeplinit Tudor Şoimaru. **2 puncte**
14. Găseşte cel puţin două argumente că textul aparţine unei opere epice. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

II. Te numeşti Andrei/Andreea Ionescu. Este vară şi te afli în tabără la Sinaia, cu mai mulţi colegi de clasă. Redactează o scrisoare, de maximum 15 rânduri, în care să-i povesteşti prietenei tale, Ileana Voiculescu, peripeţiile prin care ai trecut de la sosire.

În redactarea scrisorii vei avea în vedere:

- formulele de introducere şi de încheiere potrivite relaţiei cu destinatarul, precum şi celelalte convenţii ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- conţinutul conceput într-un stil adecvat împrejurărilor;
- respectarea normelor de ortografie, de punctuaţie şi de exprimare corectă.

10 puncte

III. Redactează o compunere, de 1-2 pagini, în care *să caracterizezi personajul Tudor Şoimaru*, din fragmentul dat ca premisă.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- menţionarea trăsăturilor fizice şi morale ale personajului;
- modalităţile de caracterizare;
- evidenţierea procedeelor/mijloacelor artistice folosite în caracterizare;
- relaţiile personajului cu celelalte personaje;
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

32 de puncte

TESTUL 33

I. Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Zicând acestea, ia de pe masă batista impiegatului şi până când acesta să scoată măcar o exclamaţie, se şterge cu ea la gură de apă.

– Şi dumneata năduşeşti ca mine.

Impiegatul dă să-şi ia batista înapoi; domnul îşi trage mâna, se şterge de sudoare şi pe urmă la nas; apoi înapoiază batista, punând-o iar la loc pe masă.

– Şi eu năduşesc al dracului !

Impiegatul ia batista şi o trânteşte departe, în partea cealaltă a mesei; apoi se aşază, ia condeiul şi-ncepe a trece hârtii la registru. Aprodul intră, aducând al doilea pahar. Domnul ia paharul şi-l dă pe gât; pe urmă, cu tonul dulceag, făcând semn să-i treacă batista:

– Dacă nu te superi ...

Scanned with OKEN Scanner

Impiegatul se face că n-aude. Domnul se scoală, trece pe dinaintea mesei în partea cealaltă, se apleacă peste ea şi ia batista. Impiegatul vrea să i-o apuce; dar domnul s-a şters pe frunte şi la nas; pe urmă, aruncă batista la loc:

– Mersi!

(I.L. Caragiale, ***Petiţiune...***)

Dicţionar: *impiegat* = (aici) funcţionar de stat de grad inferior.

A. Limba română

1.	Motivează folosirea cratimei în structura *să-i treacă.*	**4 puncte**
2.	Alcătuieşte familia lexicală a substantivului *parte* (4 cuvinte).	**4 puncte**
3.	Construieşte două enunţuri în care să utilizezi omonimele substantivelor: *masă, ton.*	**4 puncte**
4.	Utilizează cuvintele *o* şi *iar*, cu altă valoare morfologică decât în structura sintactică: *...apoi înapoiază batista, punând-o iar la loc pe masă.*	**4 puncte**
5.	Arată valoarea morfologică a cuvântului subliniat din propoziţia: *Şi dumneata năduşeşti ca <u>mine</u>*; alcătuieşte un enunţ în care acesta să aibă altă valoare şi precizeaz-o.	**4 puncte**
6.	Selectează, din prima frază a textului, un atribut substantival şi un complement circumstanţial de timp.	**4 puncte**
7.	Precizează funcţiile sintactice ale cuvintelor subliniate din fraza: *<u>Domnul</u> se scoală, trece <u>pe dinaintea mesei</u> <u>în partea cealaltă</u>....*	**4 puncte**
8.	Transcrie, din text, două propoziţii aflate în raport de coordonare prin juxtapunere.	**4 puncte**
9.	Realizează extensia părţii de propoziţie subliniate, precizând rezultatul obţinut: *<u>zicând</u> acestea, ia de pe masă batista impiegatului...*	**4 puncte**

B. Înţelegerea textului

10.	Precizează modul de expunere dominant în textul citat.	**2 puncte**
11.	Numeşte anotimpul în care este plasată acţiunea.	**2 puncte**
12.	Precizează o modalitate de realizare a comicului de situaţie, în textul citat.	**2 puncte**
13.	Găseşte două argumente că textul aparţine unei schiţe.	**2 puncte**
14.	Rezumă acţiunea din fragmentul dat.	**4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

II. Te numeşti Adrian / Adriana Vasilescu. Ai participat la concursul de cultură generală organizat în şcoală, între clasele a VIII-a, şi echipa din care ai făcut parte a câştigat. Redactează o scrisoare de tip familial, de maximum 15 rânduri, în care să le povesteşti bunicilor despre acest concurs şi despre atmosfera în care s-a desfăşurat.

În redactarea scrisorii vei avea în vedere:

- formulele de introducere şi de încheiere potrivite relaţiei cu destinatarul, precum şi celelalte convenţii ale acestui tip de compunere: data, locul, semnătura;
- conţinutul conceput într-un stil adecvat împrejurărilor;
- respectarea normelor de ortografie, de punctuaţie şi de exprimare corectă.

10 puncte

III. Redactează o compunere de 1-2 pagini, în care *să prezinţi subiectul unei schiţe* studiate în clasele V-VIII.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere următoarele repere:

- indicarea titlului schiţei şi a autorului acesteia;
- prezentarea subiectului operei şi a momentelor principale ale acestuia;
- prezentarea personajelor;
- întrebuinţarea corectă a timpurilor verbale specifice acestui tip de compunere.

32 de puncte

TESTUL 34

I. Citeşte cu atenţie textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerinţă.

Într-o zi, pescarii împărăteşti se sculară dis-de-dimineaţă şi-şi aruncară mrejele în apă. Tocmai în clipa când cele din urmă stele se stânseră pe cer, unul dintre pescari ridică mreaja şi văzu ce n-a mai văzut: doi peştişori cu solzii de aur.

Pescarii s-adunară să vadă minunea, iar după ce văzură şi se minunară, hotărâră că, aşa vii precum sunt, să ducă peştişorii la împărat şi să-i facă cinste.

– Nu ne duce acolo, că de acolo venim, de-acolo suntem şi acolo e pieirea noastră, grăi unul dintre peştişori.

– Ce să fac dar cu voi? întrebă pescarul.

Scanned with OKEN Scanner

– Pune-te şi adună rouă de pe frunze, lasă-ne să înotăm în rouă, pune-ne la soare şi apoi nu veni până ce razele soarelui nu vor fi sorbit roua de pe noi, grăi al doilea peştişor.

Pescarul făcu precum i s-a zis: adună roua de pe frunze, lăsă peştişorii să înoate în rouă, îi puse la soare şi nu veni până ce razele soarelui nu sorbiră roua de pe ei.

Ce-a aflat? Ce-a văzut? Doi copilaşi, feţi-frumoşi cu părul de aur şi cu stea în frunte, unul şi celălalt, încât cine îi vedea trebuia să ştie că sunt gemeni.

Copiii crescură repede. Când se împliniră trei zile şi trei nopţi, copiii erau de 12 ani în vârstă, de douăzeci şi patru în putere şi treizeci şi şase în înţelepciunea minţii.

– Acuma lasă-ne să mergem la tatăl nostru, grăi unul dintre copii către pescar.

Pescarul îi îmbrăcă frumos pe amândoi, le făcu câte o căciulă de miel, pe care o traseră pe cap ca nimeni să nu vadă părul de aur şi steaua din frunte, apoi feţii porniră către curtea împăratului.

(* * * ***Doi feţi cu stea în frunte***)

Dicţionar: *mreajă* = unealtă de pescuit formată dintr-o plasă foarte uşoară, cu ochiuri relativ mari şi împletită din aţă subţire.

A. Limba română

1. Indică rolul cratimei în structura: *de-acolo*. **4 puncte**
2. Explică modul de formare pentru două diminutive din text. **4 puncte**
3. Demonstrează, prin enunţuri diferite, omonimia cuvântului *vii*. **4 puncte**
4. Selectează, din text, două numerale cardinale, un numeral ordinal şi un numeral colectiv. **4 puncte**
5. Precizează modul şi timpul verbelor din fraza: *Acuma lasă-ne să mergem la tatăl nostru.* **4 puncte**
6. Scrie, pentru două pronume relative din text, cazul şi funcţia sintactică. **4 puncte**
7. Arată funcţiile sintactice ale cuvintelor subliniate din fraza: *Într-o zi, pescarii <u>împărăteşti</u> se sculară <u>dis-de-dimineaţă</u> şi-<u>şi</u> aruncară <u>mrejele</u> în apă.* **4 puncte**
8. Transcrie din text o propoziţie circumstanţială de scop. **4 puncte**
9. Construieşte două fraze în care pronumele relativ *când* să introducă o propoziţie subordonată predicativă, respectiv o temporală. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10. Precizează modul de expunere dominant în text. **2 puncte**
11. Explică sensul expresiei *văzu ce n-a mai văzut*. **2 puncte**
12. Selectează din text construcții care evidențiază trăsăturile fizice ale celor doi copii. **2 puncte**
13. Menționează cel puțin un element narativ/o secvență care indică prezența fabulosului în text. **2 puncte**
14. Într-un text de 4-5 rânduri, exprimă-ți punctul de vedere asupra rugăminții unuia dintre peștișori: *Nu ne duce acolo, că de acolo venim, de-acolo suntem și acolo e pieirea noastră.* **4 puncte**

II. Scrie rezumatul fragmentului dat ca suport la punctul I, în maximum 60-70 de cuvinte. În redactarea acestei compuneri trebuie să respecți:

- restricția cantitativă;
- convențiile specifice unei asemenea compoziții;
- normele de exprimare, ortografice și de punctuație.

10 puncte

III. Scrie o compunere, de maximum două pagini, în care să prezinți *particularitățile basmului*, cu aplicații pe textul suport de la partea I.

În redactarea compunerii vei avea în vedere următoarele repere:

- menționarea a cel puțin patru trăsături definitorii ale basmului;
- relevarea unor concepții populare despre viață, a modului în care se raportează individul la sine și la societate;
- evidențierea unor procedee artistice semnificative (motive, structură narativă, simboluri, opoziții umane, semnificația coordonatelor spațio-temporale etc.);
- argumentarea și raportarea la textul dat;
- respectarea regulilor de redactare a compunerii.

32 de puncte

TESTUL 35

I. Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia proprie, răspunsul pentru fiecare cerință.

[...] care, câteodată, arde fața îmbelșugatelor câmpii ale Țării-de-Jos, nu e cunoscut nici în munți, nici în largile noastre văi din miazănoapte [...].

Scanned with OKEN Scanner

În adevăr, o suflare dulce şi lină, ce vine din părţile deschise ale locului, curge veşnic, ca un râu nevăzut, ce mişcă aerul cald şi îmbălsămat. Florile se pleacă la suflarea vântului, ca şi cum s-ar teme de sărutarea lui; şi, din acest joc al vântului cu florile, valurile adânci şi strălucitoare de colori şi de lumină se sapă în fâneţele înalte, până dincolo de hotarele vederii; iar fluturii mici şi albaştri, ca nişte fulgi de azur, spărieţi de paşii drumeţilor, se rădică în stoluri zburătoare şi, beţi de miresme şi de lumină, se răspândesc în aerul cald. Astfel, simpatica natură deschide şi răsfaţă, în aceste locuri, cu atâta nevinovăţie sânul său, şi cu atâta putere varsă un farmec neînţeles în sufletul călătorului, încât ochiul cel mai nestatornic devine visător şi gândul cel mai zburdalnic îşi pleacă înaripatul său genunchi înaintea atotputernicei şi sublimei naturi.

(Calistrat Hogaş, ***Pe drumuri de munte***)

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *câteodată, suflare, înaripate, nestatornic.* **4 puncte**
2. Numeşte procedeele prin care s-au format cuvintele: *visată, înaripat, Ţara de Jos, veşnic.* **4 puncte**
3. Identifică în text două cuvinte cu sens figurat şi două cuvinte cu sens propriu. **4 puncte**
4. Scrie două adjective utilizate la cazuri diferite în enunţul: *...gândul cel mai zburdalnic îşi pleacă înaripatul său genunchi înaintea atotputernicei şi sublimei naturi.* **4 puncte**
5. Transcrie din text două verbe utilizate la diateza activă, unul la diateza reflexivă şi altul la diateza pasivă. **4 puncte**
6. Scrie funcţia sintactică a cuvintelor subliniate în enunţul: *... şi, din <u>acest</u> joc al vântului <u>cu florile</u>, valurile adânci şi strălucitoare de colori şi de lumină se sapă <u>în fâneţele</u> înalte, până dincolo de hotarele vederii.* **4 puncte**
7. Indică funcţia sintactică a substantivului din propoziţia: *Ca şi cum s-ar teme de sărutarea lui*; alcătuieşte un enunţ în care acelaşi substantiv să fie complement de agent. **4 puncte**
8. Transcrie din text o propoziţie subordonată circumstanţială consecutivă. **4 puncte**
9. Construieşte două fraze în care pronumele relativ *ce* să introducă o propoziţie subordonată completivă indirectă şi una predicativă. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10. Precizează cărui gen literar (epic, liric, dramatic) îi aparține acest text. **2 puncte**
11. Identifică o construcție metaforică utilizată de autor pentru definirea vântului. **2 puncte**
12. Transcrie din text un enunț care evidențiază pitorescul peisajului. **2 puncte**
13. Explică semnificația structurii: *fluturi mici și albaștri, ca niște fulgi de azur (...) se ridică în stoluri zburătoare.* **2 puncte**
14. Comentează, în 4-5 rânduri, rolul a două mijloace/ procedee artistice prin care este conturat tabloul de natură în textul dat. **4 puncte**

II. Te numești Andrei/Andreea Ionescu și ești din Huși. În curând va sosi vacanța de iarnă. Redactează o scrisoare, de maximum 15 rânduri, în care să-i împărtășești planurile de vacanță prietenei tale, Ileana Voiculescu, din Mediaș. În redactarea scrisorii vei avea în vedere:

- convențiile specifice acestui tip de compunere;
- conținutul conceput într-un stil adecvat împrejurărilor;
- respectarea normelor de ortografie, de punctuație și de exprimare corectă.

10 puncte

III. Scrie o compunere, de maximum două pagini, în care să demonstrezi că textul ales ca suport este o *descriere în proză*. În redactarea compunerii vei avea în vedere următoarele repere:

- identificarea modului de expunere dominant;
- prezentarea mijloacelor artistice folosite de autor;
- susținerea unui punct de vedere, referitor la semnificațiile textului (cel puțin două argumente);
- respectarea normelor de redactare a compunerii.

32 puncte

TESTUL 36

I. Citește textul dat și răspunde cerințelor următoare:

– Dar dumneata, moșule, n-o să ne spui ceva? am zis către bătrânul pădurar ce ne primise în gazdă.

Scanned with OKEN Scanner

– Ce vreţi să vă spun, feţii mei? răspunse el. Ce să vă spun vouă, oameni de ieri, eu omul veacului care port două sute de ierne în spate? Voi vă ziceţi români, ş-apoi vorbiţi o limbă pe care eu n-o înţeleg. Purtaţi nişte haine sucite pe nişte trupuri stricate în care mă îndoiesc că este inimă. Sunteţi aşa de ţigăriţi[1] şi gingaşi, încât de v-ar videa strămbunii voştri, ar plânge de jale.

– Toate sunt aşa, zise unul din noi râzând, dar încă tot nu suntem lipsiţi de simţul auzului, şi prin urmare ne place a asculta poveşti frumoase din vremile trecute, şi aş pune rămăşag că istoria vieţii dumitale a să ne facă să adormim. Ia deci în braţe cea ploscă burduhoasă[2] şi-ţi răcoreşte gâtlejul.

Propunerea aceasta zâmbi bătrânului care, urmând sfatul dat, deşertă plosca, îşi drese glasul şi începu:

„Trebuie să ştiţi, feţii mei, că eu sunt fecior vestitului Strâmbă-Lemne, care lua stejarul cât de gros, îl îndoia cu mâinile şi-l făcea obadă de roată. El era un om foarte învăţat şi cunoscut pe vremea lui. Copilărise cu Ciubăr-Vodă"...

(Costache Negruzzi, ***Păcală şi Tândală***)

Dicţionar: [1] *Ţigăriţ* – sfrijit, pipernicit
[2] *burduhos* – umflat, gras

A. Limba română

1. Identifică în prima replică două cuvinte care conţin diftongi. **4 puncte**
2. Precizează câte un sinonim pentru cuvintele: *feţi*, *veac*. **4 puncte**
3. Găseşte în textul dat două cuvinte alcătuite prin procedee diferite ale compunerii. **4 puncte**
4. Găseşte în a doua replică două pronume personale în cazuri diferite. **4 puncte**
5. Transcrie din replica a III-a patru verbe la moduri diferite. **4 puncte**
6. Precizează funcţia şi cazul substantivului „Strâmbă-Lemne" (ultima replică). **4 puncte**
7. Precizează funcţiile sintactice ale pronumelui relativ/pronumelui interogativ **ce** din prima, respectiv a doua frază. **4 puncte**
8. Arată felul subordonatelor din fraza: *Sunteţi aşa de ţigăriţi şi gingaşi, încât de v-ar videa strămbunii voştri, ar plânge de jale.* **4 puncte**
9. Identifică în text o propoziţie incidentă simplă. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10. Precizează semnele de punctuație care indică prezența unui personaj-narator. **2 puncte**

11. Transcrie maximum zece cuvinte care indică vârsta pădurarului. **2 puncte**

12. Indică două trăsături ale tinerilor, din perspectiva bătrânului povestitor. **2 puncte**

13. Exprimă-ți opinia despre afirmația: *Voi vă ziceți români, ș-apoi vorbiți o limbă pe care eu n-o înțeleg.* **2 puncte**

14. Găsește două argumente pentru faptul că textul este structurat ca un dialog. **4 puncte**

II. Te numești Marcel / Marcela Grigorescu și ești din București. Ai urmărit, de curând, o emisiune la televizor, în care vorbitorii s-au dovedit „stricători de limbă". Scrie-i o scrisoare prietenului tău Radu, din Arad, în care să-ți exprimi părerile privitoare la acest aspect. Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei respecta convențiile acestui tip de compoziție;
- vei avea un conținut și un stil adecvate situației imaginate;
- vei respecta normele de ortografie și de punctuație.

10 puncte

III. Într-o compunere de 1-2 pagini, demonstrează că un text studiat de tine aparține genului dramatic. Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei menționa patru trăsături ale genului;
- le vei ilustra cu exemple adecvate din text;
- vei prezenta, pe scurt, subiectul textului;
- vei caracteriza, pe scurt, un personaj;
- vei respecta normele de redactare.

32 de puncte

TESTUL 37

I. Citește cu atenție textul următor, pentru a răspunde cerințelor.

O dungă roșie-n zări se iscase
și plopii, trezindu-se brusc, dinadins
cu umbrele lor melodioase
umerii încă dormind, nu i-au atins.

Scanned with OKEN Scanner

Mă ridicam din somn ca din mare,
scuturându-mi şuviţele căzute pe frunte, visele,
sprâncenele cristalizate de sare,
abisele.

Va fi o dimineaţă neobişnuit de lungă,
urcând un soare neobişnuit.
Adânc, lumina-n ape o să-mpungă:
din ochii noştri se va-ntoarce înmiit!
Mă ridicam, scuturându-mi lin undele.
Apele se retrăgeau tăcute, geloase.
Plopii mi-atingeau umerii, tâmplele
cu umbrele lor melodioase.

(Nichita Stănescu, ***Dimineaţă marină***)

A. Limba română

1. Transcrie din prima strofă cuvintele în care apar un hiat şi un triftong. **4 puncte**
2. Găseşte câte un sinonim pentru cuvintele: *abis*, *melodios*. **4 puncte**
3. Construieşte două enunţuri în care să foloseşti omonimele substantivale ale cuvântului *lin*. **4 puncte**
4. Alcătuieşte două enunţuri în care să foloseşti mijloace de expresie a superlativului adjectivului *lungă* (altele decât cel din text). **4 puncte**
5. Indică două forme ale indicativului viitor utilizate în poezie. **4 puncte**
6. Precizează funcţiile sintactice ale cuvintelor subliniate din propoziţia: *Mă ridicam, scuturându-**mi lin** undele.* **4 puncte**
7. Alcătuieşte o propoziţie în care să apară un subiect multiplu coordonat disjunctiv. **4 puncte**
8. Construieşte o frază în care să ai o propoziţie subordonată subiectivă şi una predicativă având (ambele) ca regent verbul *a însemna*. **4 puncte**
9. Transformă un atribut verbal din prima strofă în propoziţia corespunzătoare, menţionând etapele şi modificările. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10. Menționează doi indici spațiali, apoi doi temporali, folosind cuvinte existente în text. **2 puncte**
11. Precizează motivul central al poeziei. **2 puncte**
12. Selectați o antiteză și o comparație existente în text. **2 puncte**
13. Identifică măsura și rima versurilor de mai sus. **2 puncte**
14. Explică titlul poeziei, insistând și pe caracterul ei liric. **4 puncte**

II. Te numești Radu / Rodica Bungărzan și ești din Sibiu. Petreci câteva zile minunate pe litoralul Mării Negre. Scrie-i o scrisoare verișorului tău, Cristian, din Sibiu, în care să-i prezinți un răsărit de soare care te-a fascinat, folosindu-te și de sugestiile din text. Vei primi punctajul acordat dacă:

- vei respecta convențiile acestui tip de scriere (data este 1 mai 2007);
- vei avea conținutul adecvat;
- vei respecta normele de redactare.

10 puncte

III. Ai studiat în gimnaziu *o schiță* în care apare *un personaj colectiv*. Fă-i caracterizarea, având în vedere:

- precizarea a cel puțin patru caracteristici;
- ilustrarea acestora pe baza textului selectat;
- prezentarea subiectului, indicând și momentele acestuia;
- precizarea relației cu protagonistul;
- respectarea normelor de redactare.

32 de puncte

TESTUL 38

I. Citește cu atenție textul dat, pentru a răspunde cerințelor formulate:

Decembrie 1877

Bădie Mihai,

Ai plecat și mata din Iași, lăsând în sufletul meu multă scârbă și amăreală.

Această epistolie ți-o scriu în cerdacul unde de atâtea ori am stat împreună, unde mata, uitându-te pe cerul plin de minunății, îmi povesteai atâtea lucruri frumoase... frumoase...

Dar coșcogeamite om ca mine, gândindu-se la acele vremuri, a început să plângă.

Scanned with OKEN Scanner

Bădie Mihai, nu pot să uit acele nopți albe când hoinăream prin Ciric și Aroneanu, făr pic de gânduri rele, dar în dragostea cea mare pentru Iașul nostru uitat și părăsit de toți. [...]

Ți-aș scrie mai multișor, însă a venit Enăchescu și trebuie să plec cu dânsul la tipografie.

Cu toată dragostea,
Ionică

(Ion Creangă, scrisoare adresată prietenului său Mihai Eminescu, plecat la București)

A. Limba română

1. Identifică, în prima propoziție, patru cuvinte monosilabice. **4 puncte**
2. Precizează sinonimele cuvintelor: *epistolie*, *cerdac*. **4 puncte**
3. Scrie familia lexicală din care face parte substantivul *amăreală* (minimum 4 cuvinte). **4 puncte**
4. Precizează modul (și timpul) verbelor din al doilea alineat. **4 puncte**
5. Arată cazul substantivelor proprii din textul scrisorii. **4 puncte**
6. Selectează din al patrulea alineat două atribute adjectivale (pronominale) diferite, indicând valoarea lor morfologică. **4 puncte**
7. Găsește în al doilea alineat două complemente indirecte exprimate prin părți de vorbire diferite. **4 puncte**
8. Menționează tipurile de raporturi de coordonare din ultima frază a textului. **4 puncte**
9. Precizează felul subordonatelor din text introduse prin conjuncția simplă ***să***. **4 puncte**

B. Înțelegerea textului

10. Precizează cine este expeditorul și cine este destinatarul scrisorii. **2 puncte**
11. Menționează două toponime care desemnează locuri îndrăgite de cei doi prieteni în plimbările lor nocturne. **2 puncte**
12. Arată care este explicația formulei de adresare și a semnăturii expeditorului scrisorii. **2 puncte**
13. Explică semnificația sintagmei *nopți albe*. **2 puncte**
14. Indică starea sufletească a expeditorului scrisorii, utilizând și două cuvinte/grupuri de cuvinte din text. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

II. În perioada menţionată în scrisoarea de mai sus, Mihai Eminescu se afla în Bucureşti, fiind ziarist la *Timpul*, unde scria şi articole politice, şi cronici teatrale ori literare. Urmărind amănuntele din scrisoarea prietenului său, imaginează-ţi răspunsul adecvat. În scrisoare trebuie:

- să respecţi convenţiile acestui tip de scriere;
- să ai conţinutul adecvat cerinţei;
- să respecţi normele de redactare.

10 puncte

III. Ai studiat, în gimnaziu, o poezie de Mihai Eminescu. Exprimă-ţi opinia despre ***lirismul*** acesteia, având în vedere:

- particularităţile genului liric/ale speciei alese ca text suport;
- teme şi motive eminesciene predilecte;
- procedee de expresivitate;
- elemente de versificaţie;
- respectarea normelor de redactare.

32 de puncte

TESTUL 39

I. Se dă textul:

– Da' dincotro şi unde
Alergi tu aşa iute?
Bursucul întâlnind pe vulpe-a întrebat.
– Oh, dragă cumătre, am dat peste păcat,
Sunt, iată, surgunită!
Tu ştii că eu am fost în slujbă rânduită
La o găinărie.
Cu trebile ce-avem, odihna-mi am lăsat,
Şi sănătate-mi am stricat;
Dar tot eu am căzut în groaznică urgie,
Pe nişte pâri nedovedite,
Precum că luam mite.
Tu singur martur eşti, în adevăr să spui
De m-ai văzut cumva, măcar cu vreun pui?
– Nu, dragă cumătră; dar când ne întâlneam,

Scanned with OKEN Scanner

Eu cam ades vedeam:
Că tu pe botişor
Aveai şi pufuşor.

Se întâmplă şi la noi de vezi,
Cum altu', având loc, aşa se tânguieşte,
Încât îţi vine mai să-l crezi,
Că-abia din leafă se hrăneşte,
Dar astăzi butcă, mâne cai,
De unde oare-i vine? Şi când ar vrea să stai,
Să-i faci curată socoteală
Pentru venit şi cheltuială,
N-ai zice ca bursucul: că are „pufuşor
Pe botişor?"

(Alexandru Donici, ***Vulpea şi bursucul***)

Dicţionar: *surgunită* (surghiunită) = alungată, gonită (aici);
butcă = caleaşcă

A. Limba română

1. Indică numărul de sunete pentru cuvintele: *cheltuială, zice.* **4 puncte**
2. Selectează din text două cuvinte derivate şi două cuvinte compuse. **4 puncte**
3. Formulează enunţuri cu omofonele cuvintelor: *n-ai, cam.* **4 puncte**
4. Precizează rolul virgulelor din versul: *– Oh, dragă cumătre, am dat peste păcat...* **4 puncte**
5. Selectează din text câte un verb la modurile condiţional-optativ şi la conjunctiv. **4 puncte**
6. Identifică în text un pronume în cazul acuzativ şi precizează-i funcţia sintactică. **4 puncte**
7. Stabileşte felul predicatului din versul: *Tu singur martur eşti...* **4 puncte**
8. Transcrie din ultimele zece versuri o propoziţie subordonată temporală şi precizează-i regentul. **4 puncte**
9. Formulează 2 enunţuri în care adverbul relativ *când* să introducă o propoziţie subordonată atributivă, respectiv o propoziţie subordonată predicativă. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10.	Indică personajele acestei fabule.	**2 puncte**
11.	Transcrie versurile care indică motivul pentru care a fost alungată vulpea.	**2 puncte**
12.	Precizează modurile de expunere existente în text.	**2 puncte**
13.	Explică în 2-3 rânduri semnificația moralei.	**2 puncte**
14.	Specifică două argumente potrivit cărora textul aparține genului epic.	**4 puncte**

II. Te numești Victor/ Victoria Popescu și locuiești în Brașov, str. Muntelui, nr. 33. Ești elev(ă) în clasa a VIII-a a Școlii cu clasele I-VIII nr. 13 și vrei să te înscrii la cercul de teatru din cadrul Palatului Copiilor din localitate. Alcătuiește, pe o pagină distinctă, o cerere adresată directorului Palatului Copiilor din Brașov, dl. Alexandru Ionescu.

În cerere trebuie:

- să respecți convențiile acestui tip de compunere;
- să expui clar conținutul solicitării.

10 puncte

III. Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care să motivezi apartenența la specia literară ***fabulă*** a textului dat.

În redactarea compunerii, trebuie să ai în vedere:

- precizarea a patru trăsături distinctive ale speciei literare;
- ilustrarea cu exemple din text;
- evidențierea mijloacelor de expresivitate utilizate;
- evidențierea mijloacelor prozodice.

32 de puncte

TESTUL 40

I. Se dă textul:

Ne alăturăm cu barca de tufișuri întunecate, cu frunza măruntă, în care atârnă struguri deși de flori liliachii. În sara aceea aveau florile lor un parfum amețitor.

Soarele asfințise; deasupra răsăritului, undeva, mai stăpânea încă rumeneala lui... Aburii bălții începură a pluti pretutindeni pe luciul undelor. Și Delta cu profunzimi se întindea până departe în jurul nostru, din colțul

Scanned with OKEN Scanner

acela de Dunăre veche. Umbra cucerea bolțile de sălcii și cărările prin trestii. Apele acelea nesfârșite care domneau pretutindeni, într-un ținut întreg, alcătuiau o stăpânire a necunoscutului și a tainei. De la mistrețul care dormitează pe plăvii, de la lebedele și pelicanii care înspumează noaptea negrul ghiolurilor, până la popoarele de păsări, până la puzderia de pești, până la nesfârșitele miliarde de gângănii neștiute și nebănuite, – toate trăiesc din apele acestea care au întins o bogată împărăție, care aduc nomolul plin de hrană din munții și câmpiile depărtării. De mii și mii de ani, s-a plămădit aici ca într-o înfrigurare viața; și lupta s-a desfășurat pentru o rază de lumină și pentru un fir de hrană din seninul de sus până la fundul nomolului, jos. Și nesfârșitele șiruri de vieți au căzut, s-au prefăcut în tină și au hrănit izvoarele vieților nouă. (...)

(Mihail Sadoveanu, ***Taine***)

Dicționar: *plavie* = insuliță plutitoare din stuf, ierburi, rădăcini de copaci, amestecate cu nămol;
tină = noroi, lut.

A. Limba română

1. Desparte în silabe cuvintele: *frunza, pretutindeni, gângănii, câmpiile.* **4 puncte**
2. Numește procedeele prin care s-au format cuvintele: *amețitor, nesfârșite, înspumează, deasupra.* **4 puncte**
3. Precizează, din text, două cuvinte cu sens figurat și două cuvinte cu sens propriu. **4 puncte**
4. Formulează două enunțuri în care cuvântul *lui* să aibă două valori morfologice diferite de cea din text: *...mai stăpânea încă rumeneala lui...* **4 puncte**
5. Selectează două adjective la cazuri diferite în enunțul: *Ne alăturăm cu barca de tufișuri întunecate, cu frunza măruntă, în care atârnă struguri deși de flori liliachii.* **4 puncte**
6. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în enunțul: *...**toate** trăiesc din apele **acestea care** au întins **o** bogată **împărăție**...* **4 puncte**
7. Alcătuiește două enunțuri în care cuvântul *toate* să fie, pe rând, atribut adjectival, respectiv complement indirect în dativ. **4 puncte**
8. Transcrie din text o propoziție subordonată atributivă. **4 puncte**
9. Construiește o frază în care pronumele relativ *care* să introducă o propoziție subiectivă. **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Înțelegerea textului

10. Identifică în text o structură care ajută la formarea unei imagini olfactive. **2 puncte**

11. Selectați din text o personificare și un epitet. **2 puncte**

12. Indică un titlu corespunzător fragmentului dat. **2 puncte**

13. Explică semnificația structurii: *Apele acelea nesfârșite (...) alcătuiau o stăpânire a necunoscutului și a tainei.* **2 puncte**

14. Menționează două argumente pentru a evidenția descrierea artistică de tip *tablou* din fragmentul de mai sus. **4 puncte**

II. Te numești Alina/Alin Zaharia și te afli într-o tabără la Bran. Vrei să-ți anunți părinții când vei sosi în București. Ai completat un formular de telegramă, însă costă prea mult și trebuie să-i scurtezi conținutul cu cel puțin zece cuvinte.

Rescrie următorul text, respectând cerința și convențiile specifice acestui tip de text:

Dragi părinți,

Ajung mâine, la ora 18, cu acceleratul numărul 115. Vă rog să mă așteptați la gară.

Alina/Alin Zaharia

10 puncte

III. Scrie o compunere de 1-2 pagini, în care, apelând la un text studiat în clasă, să argumentezi apartenența acestuia la ***genul liric***.

În redactare, vei avea în vedere:

- identificarea a patru caracteristici ale acestui gen;
- prezentarea acestora, folosind exemple din text;
- relevarea modului prin care se simte prezența eului liric;
- explicarea rolului mijloacelor/procedeelor artistice, al elementelor de versificație în realizarea atmosferei lirice.

32 de puncte

Scanned with OKEN Scanner

BAREME DE CORECTARE ŞI NOTARE

Testul 1

I. 1. Cuvântul *chip* are 4 litere şi 3 sunete; cuvântul *deschideţi* are 10 litere şi 9 sunete. (1+1) + (1+1) **4 p**

Atenţie! – litera *h* este doar literă ajutătoare;
– litera *i* este şi literă ajutătoare (cu ajutorul lui c şi h notează sunetul [k']), dar îşi păstrează şi calitatea de vocală (singura din silaba căreia îi aparţine).

2. Din familia lexicală a substantivului *chip* fac parte: *chipos, chipeş, **închipui**, **neînchipuit*** (derivate); *închipuire* (substantiv), *închipuit* (adjectiv), obţinute prin conversiune etc. (1+1+1+1) **4 p**

3. Propoziţia selectată conţine un *pleonasm*. Forma corectă este: *Îi veţi acorda aceleaşi 5 procente.* (2+2) **4 p**

Atenţie! Cuvântul *procent,* de origine latină, conţine deja în structura lui *cent(um)= sută.* Nu se poate spune *X procent(e) la sută,* ci *5 la sută /cinci procente.*

4. Pronumele din prima frază a textului sunt: *vă* – pronume personal propriu-zis, formă neaccentuată, cazul acuzativ; *dumneavoastră* – pronume personal compus de politeţe, cazul genitiv; *căruia* – pronume relativ simplu, cazul dativ; *îi* – pronume personal propriu-zis, formă neaccentuată, cazul dativ. (1+1+1+1) **4 p**

Notă: Punctajul se acordă numai dacă apar toate elementele semnalate în barem.

5. În text, cuvântul *acelaşi* este adjectiv pronominal demonstrativ de identitate; o altă valoare morfologică este de pronume demonstrativ de identitate. **4 p**

Sugestie de răspuns: *I-am scris **aceleiaşi** o scrisoare.* (Ci → pronume demonstrativ de identitate, genul feminin, numărul singular, cazul dativ) (1+1+1+1)

Notă: Punctajul se acordă astfel: 1 punct pentru precizarea valorii din text a cuvântului *acelaşi*; 1 punct pentru precizarea valorii pronominale a cuvântului; 1 punct pentru enunţul corect; 1 punct pentru respectarea categoriilor gramaticale indicate.

6. Atributele din ultima propoziţie sunt: *(onoarea) **de a da*** – atribut verbal (verb predicativ, personal, tranzitiv, **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

conjugarea I, diateza activă, mod infinitiv – scurt –, timp prezent, formă afirmativă), determină substantivul *onoarea; **unele** (lămuriri)* – atribut adjectival (adjectiv pronominal nehotărât simplu, se acordă în gen, număr şi caz cu substantivul regent *lămuriri* – gen feminin, număr plural, caz acuzativ). (2+2)

Notă: Nu sunt necesare precizările de natură morfologică din paranteze.

7. Sugestie de răspuns: ***I-l*** *dau numaidecât.* (1+1+1+1) **4 p**

I- – complement indirect (Ci) exprimat prin pronume personal propriu-zis, formă neaccentuată, cazul dativ;

-l – complement direct (Cd) exprimat prin pronume personal propriu-zis, formă neaccentuată, gen masculin, cazul acuzativ.

Atenţie! Pentru a evita ambiguitatea mesajului, ordinea acestor complemente este întotdeauna Ci + Cd. Vezi şi: *dându-**i-l*** sau ***I**-am dat-**o*** etc.

Notă: Punctajul se acordă pentru respectarea tuturor cerinţelor.

8. Propoziţia subordonată atributivă (AT) este 2: *(data)*[1]*/* ***când*** *veţi putea plăti dobânzi sau acorda retrageri de capital posesoarei fondului*[2]*/.* Este subordonată substantivului *data* şi introdusă prin adverbul relativ de timp ***când***, care în subordonată este Cct. (2+1+1) **4 p**

Atenţie! Ca să nu greşeşti, nu pune întrebări, ci stabileşte cu precizie termenul regent! Chiar dacă relatorul este un adverb de timp, propoziţia este AT, deoarece determină substantivul *data* (sau orice substantiv care denumeşte timpul). Ar fi CT dacă ar determina un verb, un adverb de timp, o interjecţie predicativă!

Notă: Punctajul se acordă pentru transcrierea completă a propoziţiei subordonate adecvate (2), pentru precizarea regentului substantival (1) şi pentru precizarea relatorului subordonator indicat în cerinţă (1).

Pv Pv Pv

9. Sugestie de răspuns: *Poţi* [1]*/ să citeşti* [2]*/* **sau** *să desenezi.* [3]*/* **4 p**

P1 = PP regentă (cu predicat verbal exprimat prin verb predicativ, personal, tranzitiv, având S inclus în desinenţa verbului)

P2 = CD (cu predicat verbal şi subiect inclus), subordonată

Scanned with OKEN Scanner

verbului tranzitiv regent *poţi*, raport stabilit prin conjuncţia simplă subordonatoare *să*, care este şi morfem (marcă) al(a) modului conjunctiv.
P3 = CD (cu predicat verbal şi subiect inclus), coordonată disjunctiv prin conjuncţia simplă coordonatoare disjunctivă *sau*, subordonată verbului tranzitiv regent *poţi*, raport stabilit prin conjuncţia simplă subordonatoare *să*, care este şi morfem/marcă al(a) modului conjunctiv. (2+1+1)
Atenţie! După verbul *a putea* nu pot apărea decât CD introduse prin conjuncţia simplă *să*. Dacă apare conjuncţia simplă subordonatoare nespecializată *că*, nu mai este regent verbul *a putea*, ci adverbul predicativ *poate*, iar subordonatele sunt subiective!
Notă: Punctajul se acordă astfel: 2 puncte pentru construcţia corectă a frazei, 1 punct pentru analiza acesteia, 1 punct pentru indicarea elementelor de relaţie.

10. Cuvântul *loco* se utilizează în corespondenţă pentru a indica faptul că destinatarul este în aceeaşi localitate cu expeditorul. **2 p**

11. Persoana (personajul!) căreia i se deschide un cont la bancă este *domnişoara Otilia Mărculescu.* **2 p**

12. Convenţii ale scrisorii oficiale, prezente în textul dat, sunt: 1. adresarea protocolară; 2. precizarea destinatarului (*Onor. Banca „Agrară"*); 3. limbajul specific; 4. semnătura expeditorului (*Leonida Pascalopol*); 5. precizarea datei şi a locului expedierii (*Bucureşti, 9 octombrie 1910*). (1+1) **2 p**

13. Sugestie de răspuns: Sintagma *absolut confidenţial*, subliniată de expeditorul acestei scrisori, dezvăluie dorinţa lui expresă de a nu se dezvălui identitatea sa nici domnişoarei căreia îi deschide un cont, nici altor persoane. **2 p**

14. Sugestie de răspuns: Textul, selectat dintr-un roman, reprezintă o scrisoare de afaceri, fapt subliniat de caracterul oficial al adresării şi de limbajul caracteristic relaţiilor bancare. Formula de adresare dovedeşte că expeditorul acesteia se adresează unei persoane anume, unui funcţionar responsabil de operaţiunile financiare solicitate. Se remarcă şi utilizarea unui vocabular caracteristic: *cont, debit, depozit (financiar), capital, credit, procent,* **2 p**

Scanned with OKEN Scanner

a vira şi utilizarea unor formule standardizate (*să deschideţi un cont, îmi rezerv dreptul de a vă comunica, voi avea onoarea*). Prezenţa acestei scrisori în cadrul unei opere literare demonstrează intenţia autorului de a spori veridicitatea acţiunii şi faptul că stilul *beletristic* (cel caracteristic operelor literare) reprezintă o sinteză a celorlalte stiluri funcţionale (*ştiinţific, oficial-administrativ, publicistic, familiar*).

II. Sugestie de răspuns (formulat obligatoriu pe filă separată, respectând condiţiile de aşezare în pagină!):

Bucureşti, 15 octombrie 1910

Stimate domnule Pascalopol,

Loco

Am luat cunoştinţă de solicitarea dumneavoastră de a deschide, din debitul contului dumneavoastră, un cont pentru domnişoara Otilia Mărculescu, în valoare de lei 100.000. Vom acorda cele 5 procente dobândă, ca şi Domniei Voastre.

Puteţi conta, ca întotdeauna, pe discreţia operaţiunilor noastre. Posesoarea fondului nu va fi înştiinţată de originea creditului şi nu va fi avizată de existenţa lui până la data dorită de dumneavoastră.

Cu deosebită stimă, al dv.
Liviu/Livia Constantinescu

NOTĂ. Punctajul se acordă astfel:
1) **4 puncte** pentru respectarea convenţiilor:
– data, locul – *1 punct*;
– semnătura – *1 punct*
(**Atenţie**! Semnătura trebuie să fie lizibilă! Se respectă ordinea: prenume, nume de familie! Dacă nu semnezi cu numele indicat, pierzi *toate* cele 12 puncte acordate pentru acest subiect!)
– formula de adresare – *1 punct*;
– formula de încheiere – *1 punct*.
2) **6 puncte** pentru stil şi conţinut adecvate situaţiei imaginate:
– coerenţa textului – *1 punct*;
– unitatea compoziţiei – *1 punct*;

Scanned with OKEN Scanner

– folosirea registrului stilistic şi a limbajului adecvat relaţiei cu destinatarul – *2 puncte* (1+1);
– conţinutul adecvat cerinţei: – în totalitate – *2 puncte*; parţial – *1 punct*;
3) **2 puncte** pentru corectitudinea limbii utilizate:
– corectitudinea exprimării: *1 punct* (*0* puncte pentru una sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
– ortografia şi punctuaţia: 1 *punct* (0 puncte pentru o greşeală de ortografie sau 2 greşeli de punctuaţie).

III. a) Conţinut:

- Precizarea a 4 caracteristici ale basmului popular: apartenenţa la creaţia folclorică, prin trăsăturile caracteristice: caracter anonim, colectiv, oral, tradiţional, sincretic; specie a genului epic în proză de dimensiuni ample, presupunând un narator – care istoriseşte întâmplări în care fabulosul se împleteşte cu realitatea – şi un ascultător sau un grup de ascultători, cărora li se transmit, într-o formă atractivă, idealurile morale ale comunităţii: ideea că binele triumfă în confruntarea cu forţele răului, că adevăratele valori întruchipate în personajul principal pozitiv au caracter exemplar, protagonistul fiind o sinteză a dimensiunilor morale exponenţiale ale comunităţii căreia îi aparţine; forma textului presupune anumite formule specifice (iniţiale, mediane, finale) prin care se face intrarea/ieşirea în/din spaţiul şi în/din timpul fabulos în care se desfăşoară o acţiune (care presupune: o situaţie iniţială, o lipsă, o înşiruire de evenimente prin care protagonistul dă măsura calităţilor şi a defectelor sale etc.) în care sunt angajate personaje antagonice; prezenţa ajutoarelor (donatorilor) şi a obiectelor cu însuşiri supranaturale etc. (1+1+1+1) *4 puncte*
- Exemplificarea/ilustrarea trăsăturilor caracteristice pe baza textului ales, în momentul enunţării acestora (alegerea corespunzătoare a exemplelor, în conformitate cu trăsăturile selectate, explicaţii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificare parţială, explicaţii sumare – *2 puncte*; exemplificare parţială, fără explicaţii – *1 punct*).
- Prezentarea succintă a subiectului, respectându-se succesiunea logică şi cronologică a acestuia, cu accent deosebit pe câteva momente semnificative: lipsa care generează succesiunea evenimentelor, implicarea protagonistului, călătoria, confruntările, descoperirea ajutoarelor, pedepsirea vinovaţilor, deznodământul etc. (prezentarea subiectului prin referire la cel puţin trei momente/secvenţe semnificative – *4 puncte*; prezentarea succintă a subiectului, cu referire la cel puţin două momente/secvenţe caracteristice – *2 puncte*; prezentarea sumară

Scanned with OKEN Scanner

a subiectului/tendința de rezumare a acestuia, cu referire la o secvență reprezentativă – *1 punct*; rezumatul, fără referire explicită la vreun moment/secvență reprezentativă – *0 puncte*).

- Prezentarea protagonistului, a semnificației comportamentului acestuia și a relațiilor cu un personaj/un grup de personaje, cum ar fi: angajarea într-o acțiune care depășește puterile celorlalți; reușita în încercare; călătoria inițiatică, pe parcursul căreia dă dovada însușirilor sale și capătă alte trăsături care-l vor maturiza, făcându-l capabil să urce pe tronul împărăției; dorința necurmată de a face ca binele să triumfe; confruntările vitejești cu forțele ostile; generozitatea față de cei slabi sau în pericol; trăirile omenești, forța iubirii etc., dovedind caracterul său exponențial și trăsăturile exemplare pe care le apreciază comunitatea; relațiile cu alte personaje (prieteni sau dușmani știuți ori neștiuți) îi demonstrează, indirect, caracterul; comportamentul este mijloc indirect de caracterizare și se dezvăluie din modul în care se implică în evenimente, dar și din fapte, gesturi, gânduri care-i dezvăluie, succint, trăirile (prezentarea succintă a personajului ales și a semnificației comportamentului său, ca mijloc indirect de caracterizare – *4 puncte*; prezentarea sumară a personajului și încercarea de relevare a semnificației comportamentului său – *2 puncte*; prezentarea sumară a personajului, cu tendința evidentă de relatare a faptelor, fără relevarea semnificației acestora – *1 punct*).

b) Cele **16 puncte** pentru **redactare** se acordă doar pentru minimum 28 de rânduri scrise normal (nu lăbărțat!), cu respectarea indicațiilor precizate la început.

ATENȚIE!

Compunerea trebuie să aibă unitate și coerență. Nu se cere definiția basmului, ci prezentarea trăsăturilor acestuia, care trebuie să se dezvăluie treptat. Poți apela și la citate din critica literară!

Testul 2

I. 1. Structura fonetică a cuvântului *privirea* este: 3 vocale [*i, i, a*]; o semivocală [*e*]; un diftong [*ea*]; 4 consoane [*p, r, v, r*]. (1+1+1+1) **4 p**

2. Cuvântul *niciodată* (adverb de timp pronominal negativ) s-a format prin compunere – prin contopire (sudare, aglutinare) din: adverbul de mod negativ *nici* + articolul nehotărât *o* + substantivul *dată*. (2+2) **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

Notă! Se acordă 2 puncte pentru identificarea procedeului de formare (denumire completă) şi 2 puncte pentru explicaţia corectă şi completă.

3. Sugestii de răspuns: **4 p**

– ***port*** – în text, forma de indicativ prezent, persoana I, numărul singular a verbului *a purta*. Sunt omonime (parţiale) substantivele:

- *port*$_1$ = îmbrăcăminte caracteristică: *Îmi place acest element de port maramureşean.*
- *port*$_2$ = complex tehnic amenajat pe malul unei ape navigabile, prevăzut cu instalaţiile necesare pentru acostarea, încărcarea/descărcarea, repararea navelor; oraşul prevăzut cu un astfel de complex: *Am vizitat un port la Dunăre, Giurgiu.*

– ***mine*** – în text, forma de acuzativ, persoana I, singular, formă accentuată a pronumelui personal propriu-zis. Sunt omonime parţiale, la numărul plural, substantivele:

- *mine*$_1$ = loc subteran pentru exploatarea materialelor solide: *Am învăţat despre acele mine de sare situate în Transilvania.*
- *mine*$_2$ = armă explozivă: *Vaporul pătrunsese într-un câmp de mine.*
- *mine*$_3$ = bucată subţire de grafit, folosită la scris: *Am nevoie de mine de 0,5.*
- *mine*$_4$ = expresie a feţei, fizionomie: *Ce mine ciudate au colegii mei!*

Sunt valabile oricare exemple dintre cele citate, dar numai dacă apare şi enunţul corect alcătuit. (1+1+1+1)

4. Sunt părţi de vorbire neflexibile (oricare două dintre): **4 p**
prepoziţii simple: ***în, de, pe;*** *conjuncţii simple:* ***şi, dar*** (coordonatoare copulativă/adversativă), ***să*** (subordonatoare nespecializată, morfem al modului conjunctiv)***;*** *adverbe:* ***şi*** (simplu, de mod, de întărire = „chiar"), ***nu*** (simplu, de mod, negativ), ***încă*** (simplu, de timp = „până acum"), ***niciodată*** (compus, de timp, pronominal negativ). (2+2)

5. Sugestie de răspuns: *În faţa minunii de a-şi fi atins ţelul, greutăţile căii urmate cu îndârjire păleau.* (2+2) **4 p**

6. Substantivul *minunile* este apoziţie substantivală, în cazul nominativ, (parte a apoziţiei dezvoltate), sintetizând metaforic cele două complemente directe: *stele* şi *căi lactee.* **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

7. Atribut adjectival la gradul superlativ absolut: *prea mult (soare)*. (2+2) **4 p**

8. Propozițiile subordonate din fraza: *mi-aștept amurgul, noaptea și durerea,*[1]*/ să mi se-ntunece tot cerul* [2]*/ și să răsară-n mine stelele.*[3]*/* sunt P2 și P3, coordonate copulativ, propoziții circumstanțiale de scop/finale (CS/F). (2+2) **4 p**

9. Prin contragere, propoziția completivă directă */ să îmi apună ziua /* dispare, rezultând un complement direct subordonat verbului tranzitiv: *Aștept* ***apusul*** *zilei mele.* Ca rezultat al contragerii, subiectul din subordonată devine atribut substantival genitival (*zilei*), iar atributul pronominal în dativ (dativul posesiv) este înlocuit cu un atribut adjectival. (2+2) **4 p**

Atenție! Adjectivul pronominal posesiv se folosește pentru desemnarea posesorului, fiind folosit în locul pronumelui personal, care nu are forme proprii pentru genitiv la persoanele I și a II-a.

10. Sugestie de răspuns: Cu sens figurat este utilizat substantivul *stele.* **2 p**

11. Sugestie de răspuns: Sferei semantice a luminii îi aparțin cuvintele: *soare, stele, căi lactee.* **2 p**

12. În ultimele patru versuri apare, ca figură de stil, *repetiția* substantivului *stelele* (el însuși o metaforă în context). **2 p**

Atenție! Figurile de stil presupun folosirea unor procedee lingvistice care, în general, nu sunt acceptate de limbajul standard. Utilizarea lor are efecte deosebite asupra cititorului, ca elemente de insistență pentru identificarea cuvintelor cheie ale textului etc. Din această categorie de procedee de expresivitate mai fac parte și *enumerația, inversiunea, hiperbola, antiteza* etc., dar ele sunt, de cele mai multe ori, în relație cu tropii (procedee de expresivitate prin care se ambiguizează mesajul, cuvintele sugerând mai mult decât par a spune – *comparația, metafora, personificarea, alegoria*).

13. Versul *mi-aștept amurgul, noaptea și durerea* dezvăluie, în mod explicit, dorința de a pătrunde în universul misterelor ființei umane, în interiorul căreia „se află" lumina – forța înțelepciunii, a iubirii, a suferinței. Așteptarea *amurgului* reprezintă nu doar așteptarea vârstei senectuții, ci și pe aceea a înțelepciunii, grație căreia omului i se revelează misterele **2 p**

Scanned with OKEN Scanner

lumii, ascunse în *noaptea* ei. Substantivele utilizate cu valoare metaforică, *amurg* şi *noapte*, aparţin sferei semantice a timpului infinit, putând sugera, deopotrivă, şi sfârşitul, moartea generatoare de *durere*. Omul reuşeşte să depăşească însă condiţia sa tragică de fiinţă muritoare, care are conştiinţa infinitului, tocmai prin încrederea în lumina atotbiruitoare, astrală (*stelele mele*), de sorginte cosmică/divină, prin cugetare etc.

14. Caracterul confesiv (de mărturisire, de spovedanie) al textului este dat de utilizarea persoanei I singular a verbelor (*scald, ştiu, port, nu văd, am, aştept, nu am văzut*), a pronumelor personale sau reflexive (*-mi, eu, în mine, îmi, mi-*) sau a adjectivelor pronominale (*mea, mele*), dar mai ales de ideile/trăirile transmise într-un limbaj figurat. Se poate remarca modul în care sunt alternate verbele – unele aparţin sferei simţurilor (*scald privirea = contemplu, nu văd/nu am văzut)*, altele ţin de domeniul cunoaşterii (*ştiu*), altele sugerează conştiinţa de sine (*port, am, aştept*). Importantă este şi alternarea timpurilor verbale, majoritatea verbelor fiind la prezent, cu excepţia ultimului, care se repetă, şi apare la perfectul compus chiar în ultimul vers, semn al încrederii în forţa omului de a depăşi barierele cunoaşterii nu spre descifrarea misterelor, ci spre păstrarea acestora (*nu am văzut*), verbul neavând doar conotaţie perceptivă, ci şi intelectuală etc. Prin intermediul metaforelor ce aparţin sferei semantice a cosmosului (*stele, căi lactee, soare*) este sugerată lumea exterioară, a cărei cunoaştere pare imposibilă, căci *minunile-ntunericului* nu pot fi descifrate în lumina solară, care este o condiţie a vieţii, dar care elimină misterul etc. **2 p**

II. Punctajul se acordă astfel:

1) **4 puncte** pentru respectarea convenţiilor scrisorii:
– data, locul – *1 punct*;
– semnătura – *1 punct*;
– formula de adresare – *1 punct*;
– formula de încheiere – *1 punct*.

2) **6 puncte** pentru stil şi conţinut adecvate situaţiei imaginate:
– coerenţa textului – *1 punct*;
– unitatea compoziţiei – *1 punct*;

Scanned with OKEN Scanner

– folosirea registrului stilistic şi a limbajului adecvat relaţiei cu destinatarul – *2 puncte* (1+1);
– conţinutul adecvat cerinţei: – în totalitate – *2 puncte*; parţial – *1 punct.*

ATENŢIE!

Textul trebuie să fie convingător, să îmbine descrierea de natură cu prezentarea unor „atracţii" estivale care l-ar putea determina pe „omul muntelui" să dorească să vadă marea... Utilizează cel puţin două procedee diferite de expresivitate, având în vedere că urmează să realizezi nu numai o descriere artistică de natură, ci să conferi textului şi un caracter confesiv/persuasiv.

3) **2 puncte** pentru corectitudinea limbii utilizate:
– corectitudinea exprimării: *1 punct* (0 puncte pentru una sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
– ortografia şi punctuaţia: *1 punct* (0 puncte pentru o greşeală de ortografie sau 2 greşeli de punctuaţie).

III. a) Conţinut:

NOTĂ. Vei putea alege fie un text descriptiv în versuri (de preferinţă pastel – de pildă, pastelul *pădurii de argint* din poemul *Călin (file din poveste)* de Mihai Eminescu, un pastel de Vasile Alecsandri), fie un fragment dintr-un text narativ (un portret – de pildă, portretul lui Mihai sau al paşei Hassan din balada *Paşa Hassan* de George Coşbuc, un tablou – de pildă, tabloul bătăliei din balada lui Coşbuc sau acela din *Scrisoarea III* de Mihai Eminescu) sau chiar un text descriptiv (cum ar fi *În pădurea Petrişorului* de Mihail Sadoveanu, *Ardealul* de Nicolae Bălcescu, *România pitorească* de Alexandru Vlahuţă, *Singur* de Calistrat Hogaş etc.).

- Precizarea a patru caracteristici ale modului de expunere indicat: mod principal de organizare a unui text literar, care constă în prezentarea trăsăturilor caracteristice (generale şi particulare) ale unui personaj/peisaj/mediu/acţiune etc.; modalitatea de construcţie a descrierii (prezentare panoramică/de ansamblu, urmată de câteva prim-planuri, gradarea ascendentă sau descendentă a percepţiilor vizuale/auditive/olfactive/gustative/tactile/termice/de mişcare – chinestezice); emiţătorul (narator/personaj/eu liric) poate avea o atitudine contemplativă (urmăreşte aspectul vizat prioritar prin intermediul simţurilor, creând imagini sugestive, dar selectează doar anumite aspecte care îl impresionează şi asupra cărora, uneori, meditează), aparent neutră (observă – mai mult sau mai puţin subiectiv – un anumit aspect, insistând asupra unor trăsături relevante pentru cititor) sau, în calitatea sa de „martor ocular", evidenţiază doar anumite

Scanned with OKEN Scanner

trăsături, generate de o anumită stare sufletească a celui care face descrierea; rolul diferitelor niveluri lingvistice în realizarea unei „fotografii/radiografii" sufleteşti, sociale (nivel fonetic – efecte auditive, dar şi de creare a unei atmosfere paşnice/încordate – tensionate; nivel lexico-semantic – efecte spaţio-temporale; nivel morfosintactic – utilizarea unor verbe, tehnica „basoreliefului" ce constă în alternarea timpurilor verbale, pentru a aduce în prim-plan un aspect urmărit, rolul evocator al imperfectului sau semnificaţia utilizării prezentului etc.); îmbinarea descrierii cu naraţiunea sau confesiunea lirică etc. (1+1+1+1) – *4 puncte*;

- Exemplificarea acestor caracteristici pe baza operei alese (alegerea corespunzătoare a exemplelor, în conformitate cu trăsăturile selectate, explicaţii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificare parţială, explicaţii sumare – *2 puncte*; exemplificare parţială, fără explicaţii – *1 punct*);
- Precizarea unor mijloace de expresivitate (tropi şi/sau figuri de stil) utilizate de autor, comentându-se minimum patru (alegerea corespunzătoare a exemplelor, în conformitate cu trăsăturile selectate, comentarii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificare parţială, explicaţii sumare – *2 puncte*; exemplificare parţială, fără comentarii – *1 punct*);
- Sublinierea modului în care s-a stabilit relaţia autor – cititor (care este „identitatea" celui care prezintă aspectul vizat – narator, observator „neutru"/obiectiv sau subiectiv, eu liric; care este intenţia acestuia – informativă/explicativă/persuasivă ori creatoare de suspans; forţa de a-l impresiona pe cititor, creându-i o anumită stare sufletească şi generându-i emoţii estetice etc.). (Prezentarea succintă a autorului şi a semnificaţiei relaţiei sale cu cititorul – *4 puncte*; prezentarea sumară a autorului şi încercarea de relevare a semnificaţiei relaţiei cu cititorul – *2 puncte*; prezentarea sumară a autorului/a ipostazei acestuia, fără relevarea semnificaţiei relaţiei cu cititorul – *1 punct*).

b) Cele **16 puncte** pentru **redactare** se acordă doar pentru minimum 28 de rânduri scrise normal (nu lăbărţat!), cu respectarea indicaţiilor precizate la început.

ATENŢIE!

Compunerea trebuie să aibă unitate şi coerenţă. Nu se cere definiţia, ci prezentarea trăsăturilor esenţiale ale modului de expunere, care trebuie să se dezvăluie treptat. Poţi apela şi la citate din critica literară!

Scanned with OKEN Scanner

Testul 3

I. 1. Conţin diftongi (oricare două dintre cuvintele): *ascuţea, iepurele.* (2+2) **4 p**

2. Diminutivele sunt: *ciobănaş, ciobănel, aripioară, urechiuşă, căluţ.* (1+1+1+1) **4 p**

3. Antonimele sunt: umedă – *uscată;* obosit – *odihnit, vioi.* (2+2) **4 p**

4. Aparţin conjugărilor oricare dintre verbele: conjug. I – *mişca, luneca, strecura, legăna, rezema, aştepta, deştepta*; a II-a: *a dispărea;* conjug. a III-a: *a bate*; a IV-a: *ascuţi.* (1+1+1) **4 p**

5. Sunt în cazul nominativ substantivele: *Un vântuleţ; lupul; iepurele; o lună.* (1+1+1+1) **4 p**

6. În strofa a II-a apar: complement circumstanţial de loc = (*se strecura*) ***de la curechi*** sau (*se legăna*) ***în codrul***; atribut substantival prepoziţional = (*lună*) ***de opal.*** (2+2) **4 p**

7. Alte valori morfologice ale cuvântului „*o*“ (în text, articol nehotărât) sunt (oricare două dintre): **4 p**

- Pronume personal: *Am văzut-**o** la teatru.*
- Adjectiv pronominal nehotărât: ***O** fată citeşte*, (PV) (1) / *alta desenează*. (PV) (2) /
- Numeral cardinal cu valoare adjectivală: *Am cumpărat* (PV) *două reviste şi **o** carte.*
- Element în structura formei de viitor popular: ***O** să plec* (PV) *mâine la munte.*
- Formă regională a auxiliarului „a avea“ la indicativ, perfect compus, persoana a III-a singular: Ieri **o** trecut (PV) bunica pe la noi.
- Forma populară a auxiliarului „a vrea“ la indicativ, viitor 1 sau viitor anterior: *Mâine **o** trece* (PV) *pe la noi vară-mea. **O** fi văzut* (PV) *filmul.*
- Forma populară a auxiliarului „a vrea“ la prezumtiv, prezent: ***O** fi trăind,*(PV) *oare, bine?*
- Interjecţie: ***O**, ce plăcere* (1) / *să te cunosc!* (PV) (2) /
- Substantiv: *Cuvântul „coopera“ se scrie* (PV) *cu doi „**o**“.* (2+2)

8. Subordonatele din ultima strofă sunt: / *să treacă* (PV) *puntea.* / = **circumstanţială de scop (finală)** subordonată verbului *aştepta* din regenta 1; / *din aripi să bată* (PV) / = completivă directă, subordonată verbului tranzitiv *a-nceput* din regentă. (1+1+1+1) **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

9. Propoziţiile *Era* (PV) *o noapte umedă (1) / şi brazii se mişcau.* (PV) *(2) /* se află în **raport de coordonare copulativă**, realizat prin conjuncţia copulativă simplă *şi*. Cele două propoziţii pot apărea şi în **alte raporturi de coordonare**: **4 p**

- Adversativă: *Era* (PV) *o noapte umedă (1) /, **dar** brazii se mişcau* (PV). *(2) /*
- Disjunctivă: *Era* (PV) *o noapte umedă (1) / **sau** brazii se mişcau* (PV). *(2) /*
- Conclusivă: *Era* (PV) *o noapte umedă (1) /, **deci** brazii se mişcau* (PV). *(2) /* (2+2)

10. Timpul este sugerat de versul (oricare dintre versurile): *Era o **noapte** umedă şi brazii se mişcau; În codrul negru **o lună** de opal; Aştepta **zorile** să treacă în vale puntea.* **2 p**

11. Figura de stil dominantă este **personificarea**. **2 p**

12. Exemplu de răspuns: Efecte cromatice creează, în strofa a doua, nu doar adjectivul *negru*, care sugerează întunericul ce domneşte în codru, ci şi substantivele *lună de opal* – cel dintâi, prin simpla prezenţă, sugerează lumina discretă a astrului nopţii, epitetul metaforic ce i se subordonează completând imaginea vizuală cu o tentă alb-argintie, difuză. (1+1) **2 p**

13. Se vor acorda 2 puncte pentru un răspuns care evidenţiază nuanţat, expresiv, semnificaţia; 1 punct se acordă pentru un răspuns parţial, care denotă o înţelegere relativă a textului. **2 p**
De exemplu: epitetul personificator subliniază o trăsătură neobişnuită a înălţimilor cereşti, numite printr-un termen mai puţin utilizat în vorbire – *văzduh*; personificarea pune în evidenţă faptul că întreaga lume se odihneşte.

14. Se vor puncta două dintre răspunsurile: Textul aparţine genului liric prin: expresia directă, discretă a sentimentelor de încântare; modul de expunere dominant – *descrierea literară* în versuri; perspectiva contemplativă a eului liric; accent pe elementele constitutive ale peisajului nocturn (aştri, întuneric) etc. (2+2) **4 p**

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice cererii (*formula de introducere – 1 punct; formula de încheiere – 1 punct; data, locul, semnătura – 1 punct; aşezarea în pagină – 1 punct*).

2. Redactarea cererii (adresarea către persoana potrivită, directorul şcolii – *1 punct*; formularea concisă a solicitării – *1 punct*; motivarea solicitării, evitând informaţiile nerelevante – *1 punct*; folosirea unui registru stilistic adecvat – *1 punct*).

Scanned with OKEN Scanner

3. Corectitudinea limbii utilizate:
   - Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
   - Ortografia şi punctuaţia – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut:
- precizarea a patru trăsături distinctive ale descrierii literare lirice (apartenenţa la genul liric; reflectarea unor trăiri profunde; succesiunea de imagini ale unui peisaj ca pretext pentru a-şi prezenta discret sentimentele etc.; elementele aparţinând mediului înconjurător sunt percepute prin simţuri diferite – vizual, auditiv etc.); (identificarea corectă a celor patru trăsături, în concordanţă cu definiţia modului de expunere – *4 puncte*; identificarea corectă doar a două-trei trăsături – *2 puncte*; identificarea unei singure caracteristici – *1 punct*);
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text; (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicaţii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificări parţiale, argumentare sumară – *2 puncte*; exemplificări parţiale, fără argumentare – *1 punct*)
- ipostaza autorului – *eu liric obiectiv* (verbele sunt la persoana a III-a; atitudinea este contemplativă, aparent detaşată; impresionează nota de subiectivism introdusă de prezenţa grupului om-animal, senzaţia de amărăciune – *4 puncte*; explicaţii parţiale, semnificative însă – *2 puncte*; precizarea doar a eului liric – *1 punct*).
- evidenţierea mijloacelor de expresivitate utilizate de poet; identificarea şi prezentarea semnificaţiei celor mai importante, în relaţie cu secvenţele analizate – *4 puncte*; identificarea principalelor procedee de expresivitate şi prezentarea rolului lor, dar separat, într-un paragraf anume – *2 puncte*; identificarea a cel puţin două procedee, fără prezentarea semnificaţiei lor – *1 punct*).

b) Redactare:
- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

Testul 4

I.1. Cuvântul ***ochi*** conține 4 litere și 2 sunete [ok']. (2+2) **4 p**

2. Sunt neologisme (oricare patru dintre) cuvintele: *splendidă, relativ, bal, straniu, proiectând.* (1+1+1+1) **4 p**

3. Exemple de răspuns: Prin accentuare diferită apar omografele: **4 p**
***Lumina** s-a stins.* (substantiv)
*El **ochi** un mistreț.* (verb) (1+1)+(1+1)

4. Cuvintele sunt: *relativ* – adverb de mod; *negrul* – substantiv comun. (2+2) **4 p**

5. Cuvintele sunt: *luna* – gen feminin, caz nominativ; *orașul* – gen neutru, caz acuzativ. (1+1)+(1+1) **4 p**

6. Funcțiile sintactice sunt: complement circumstanțial de mod – *(clipeau)* ***repede;*** complement direct – *(să țină)* ***un ochi,*** *(zgâria)* ***negrul;*** atribut substantival prepozițional – *(cerului)* ***de decembrie,*** *(dungă)* ***de foc;*** atribut substantival genitival – *(negrul)* ***cerului.*** (1+1+1+1) **4 p**

7. Exemplu de răspuns: Cuvintele omonime cu valoare de adverb de timp/pronume nehotărât sunt: ***Iar** a plecat fără permisiune.* (complement circumstanțial de timp); *A mâncat* ***tot*** [1]*/ ce i-ai pus.* [2]/ (complement direct). (1+1)+(1+1) **4 p**

8. Transformarea: *...să bat din picioare / **ca să nu umblu ca o cucoană la bal** /* – propoziția subordonată rezultată este circumstanțială de scop (finală). (2+2) **4 p**

9. Sunt propoziții principale coordonate prin juxtapunere: *Cerul era negru catifelat, (1) / stelele somnoroase clipeau repede (2).* **4 p**

10. În text apar: anotimpul – *iarna*; momentul – *noaptea.* (1+1) **2 p**

11. Textul aparține genului *epic.* **2 p**

12. Naratorul este și personaj, dovadă fiind verbele și pronumele la persoana I singular. **2 p**

13. Naratorul explică, pe un ton hazliu, felul în care el, ca bărbat, se silește să meargă, asemeni unei femei încălțate cu pantofi cu tocuri foarte înalte, din pricina zăpezii lipite de tocuri. **2 p**

14. Exemplu de răspuns: Textul conține o descriere deoarece sunt prezente elementele componente ale peisajului nocturn – *luna, stelele*; apar contraste specifice: întuneric-lumină (*cerul negru /stelele clipind, negrul cerului / dunga de foc a stelei căzătoare*); peisajul este prezentat din perspectiva unui privitor etc. (2+2) **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice invitaţiei (formula de introducere – *1 punct;* formula de încheiere – *1 punct;* utilizarea unui registru stilistic potrivit relaţiei cu destinatarul – *1 punct*).

2. Structurarea conţinutului – invitaţia propriu-zisă (în care numele destinatarului apare pe un spaţiu anterior punctat) – *2 puncte.*

3. Menţionarea datei şi a locului de desfăşurare a evenimentului – *2 puncte*; semnătura – *1 punct.*

4. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia şi punctuaţia – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut: Punctajul se acordă numai în cazul în care textul ales este epic!

- Precizarea a patru trăsături distinctive ale genului epic; vezi identificarea corectă a celor patru trăsături, în concordanţă cu definiţia genului – *4 puncte*; identificarea corectă a doar două-trei trăsături – *2 puncte*; identificarea unei singure caracteristici – *1 punct.*
  NOTĂ: nu trebuie dată definiţia în compunere, aceasta trebuie să rezulte din argumentare!
- Ilustrarea adecvată, cu exemple din text (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicaţii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificări parţiale, argumentare sumară – *2 puncte*; exemplificări parţiale, fără argumentare – *1 punct*).
- Numirea modului de expunere dominant – naraţiunea – şi a rolului dialogului şi al descrierii; precizarea caracteristicilor spaţio-temporale, a momentelor subiectului; indicarea raportului autor – narator; precizarea a cel puţin două personaje, cu un scurt portret al acestora – *4 puncte*; prezentarea parţială, dar argumentată – *2 puncte*; precizarea doar a naraţiunii, încercarea de povestire sau de rezumare a textului – *1 punct.*
- Prezentarea particularităţilor speciei alese (baladă, basm, fabulă, schiţă, nuvelă, roman) (prezentare detaliată, cu exemple adecvate – *4 puncte*; prezentare sumară, ruptă de corpusul compunerii – *2 puncte*; prezentarea a doar un singur aspect – *1 punct*).

b) Redactare:

- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;

Scanned with OKEN Scanner

- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 5

I.1. Semnul ***două puncte*** indică faptul că urmează un enunț în vorbire directă (precedă un dialog/monolog). **4 p**

2. Sinonime: *grai* = vorbire; *dragoste* = iubire. (2+2) **4 p**

3. Sunt obținute prin conversiune (schimbarea valorii gramaticale) din participiu adjectivele *înfloriți* și *răsădiți.* (2+2) **4 p**

4. Valoarea morfologică a cuvintelor este: *ci* – conjuncție coordonatoare adversativă; *șuieră* – verb predicativ; *cu* – prepoziție simplă; *graiul* – substantiv comun. (1+1+1+1) **4 p**

5. Numeral (cardinal) cu valoare adjectivală: *doi* (tineri), *doi* (cireși); adjectiv pronominal posesiv: (rădăcina) *mea*; (dragostea) *noastră.* (2+2) **4 p**

6. Funcțiile sintactice sunt: *fost-au* – predicat verbal; *doi* – atribut adjectival; *tineri* – subiect simplu; *cuminți* – atribut adjectival. (1+1+1+1) **4 p**

7. *Doi* – numeral cardinal cu valoare substantivală: ***Doi** au plecat.* – subiect; *Am avut **doi**.* – complement direct; – substantiv (prin conversiune): ***Doi** este o pereche.* – subiect; *Fiind neatent, a luat **doi**.* – complement direct. (2+2) **4 p**

8. Subordonata */că lacrime nu-i ajunge/* este propoziție enunțiativă propriu-zisă nonexclamativă, dezvoltată, negativă, secundară cauzală/circumstanțială de cauză. (1+1+1+1) **4 p**

9. Prin transformarea subordonatei circumstanțiale de scop/finale se obține un complement circumstanțial de scop: *Șuiera cu graiul **spre a-l auzi** tot omul.* (2+2) **4 p**

10. Fragmentul aparține expozițiunii; apar precizări spațiale; sunt prezentate personajele. **2 p**

11. Comparația este (oricare dintre răspunsurile): *doi **tineri** cuminți/**ca doi cireși** înfloriți; **Todor/ca un munte** de fecior.* (1+1) N.B.! Se acordă două puncte numai dacă apar ambii termeni ai comparației. **2 p**

12. Procedeul de expresivitate dominant este personificarea. **2 p**

Scanned with OKEN Scanner

13. Ghilimelele „...“ marchează includerea narațiunii bradului în narațiunea propriu-zisă ; ghilimele « ... » indică existența replicilor celor două personaje. (1+1) **2 p**

14. Textul aparține genului *epic* fiindcă este marcată prezența naratorului, a personajelor etc. (2+2) **4 p**

II. 1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii (formula de introducere – *1 punct;* formula de încheiere – *1 punct;* data, locul, semnătura – *1 punct;* așezarea în pagină – *1 punct).*

2. Redactarea scrisorii (referirea la o situație semnificativă, prezența descrierii – *2 puncte* pentru conținut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conținut parțial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parțial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia și punctuația – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

III. a) Conținut:

- precizarea a patru trăsături distinctive ale speciei (apartenența la genul epic; identificarea naratorului, a existenței unui subiect, a personificării, a personajelor; elemente de prozodie etc.); (identificarea corectă a celor patru trăsături, în concordanță cu definiția speciei – *4 puncte*; identificarea corectă a doar două-trei trăsături – *2 puncte*; identificarea unei singure caracteristici – *1 punct*).
  NOTĂ: nu trebuie dată definiția speciei în compunere, aceasta trebuie să rezulte din argumentare!
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate – *4 puncte*; exemplificări parțiale, argumentare sumară – *2 puncte*; exemplificări parțiale, fără argumentare – *1 punct*);
- numirea modului de expunere dominant; (indicarea *narațiunii*, a momentelor subiectului – *expoziționea* și *intriga* –, a dialogului, a elementelor de descriere; sesizarea *narațiunii „în ramă“* – *4 puncte*; sesizarea parțială a argumentelor, dar însoțită de explicații pertinente – *2 puncte*; indicarea narațiunii și/sau rezumarea acesteia – *1 punct*);
- evidențierea mijloacelor de expresivitate utilizate de poet, identificarea și prezentarea semnificației celor mai importante, în relație

Scanned with OKEN Scanner

cu secvențele analizate (personificarea, comparația, epitetele, metaforele; rolul afectiv al diminutivelor; enumerația) – *4 puncte*; identificarea principalelor procedee de expresivitate și prezentarea rolului lor, dar separat, într-un paragraf anume – *2 puncte*; identificarea a cel puțin două procedee, fără prezentarea semnificației lor – *1 punct*).

b) **Redactare:**

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 6

I. 1. Cuvintele date au: *vechi* – 5 litere, 3 sunete [vek']; *credincios* – 10 litere, 9 sunete [cre-din-čos], *făcea* – 5 litere, 4 sunete [fă-ča], *douăzeci* – 8 litere, 7 sunete [do-uă-zeč]. (1+1+1+1) **4 p**

2. Sunt derivate din familia adjectivului *bătrân* cuvintele (oricare 4 dintre): *bătrână* (substantiv, cu sufixul moțional –ă); *bătrânel*, *bătrânică*, *bătrânețe*, *bătrânicios* (derivate cu sufixe), îm*bătrâni*, ne*îmbătrânit* (derivate cu prefixe) etc. (1+1+1+1) **4 p**

3. Sunt antonime cuvintele: *bătrân – tânăr; se culca – se scula (se trezea); rău – bun; harnic – leneș.* (1+1+1+1) **4 p**

4. Sunt în cazul genitiv (oricare dintre) substantivele: *(în fundul)* ***grădinii;*** *(mantale)* ***a lui moș.*** Sunt în cazul dativ (oricare dintre) pronumele personale: ***i-****(am pus);* ***-ți*** *(luau ochii)* sau pronumele reflexiv: ***își*** *(ștergea nasturii).* (2+2) **4 p**

5. În prima propoziție apar: adjectivul propriu-zis *vechi* (*credincios*), cazul nominativ; adjectivul pronominal posesiv *noastră* (*curtea*) – cazul acuzativ. (1+1+1+1) **4 p**

6. Funcțiile sintactice sunt: *era îngrijitor* – predicat nominal (verb copulativ + nume predicativ); *un fel de* – atribut adjectival. (2+2) **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

7. Sunt complemente circumstanțiale de mod cuvintele: *încetișor* – adverb de mod; *(ca) un hoț* – substantiv comun, articulat nehotărât proclitic cu *un,* precedat de adverbul de mod comparativ cu valoare prepoziționlă *ca.* (1+1)+(1+1) **4 p**

8. Propozițiile subordonate din fraza: *Avea nişte nasturi*[1]*/* ***de-ți*** *luau ochii,*[2]*/* ***căci*** *moş Stan era un bătrân harnic*[3]*/* P2 – atributivă, având ca termen regent substantivul *nasturi;* relatorul ***de*** are valoare de pronume relativ (= *care*), subiect în subordonata AT; P3 – circumstanțială de cauză, având ca regent locuțiunea verbală *a lua ochii;* relatorul ***căci*** este conjuncție subordonatoare specializată pentru CZ, fără funcție sintactică în subordonată. (2+2) **4 p**

9. Sugestie de răspuns: *Nu se ştie* [1]*/* ***de*** *va ploua mâine.*[2]*/* P1 = PPr; P 2 = SB (2+2) **4 p**
Atenție! În contextul dat, cuvântul **de** are valoare conjuncțională (= *dacă).* Alte valori ale acestuia sunt: pronume relativ (popular) – ca în text; prepoziție (cu regim de acuzativ pentru substantive, pronume, numerale, adjective sau care precedă verbe la moduri nepersonale, adverbe); interjecție; substantiv.

10. Sugestie de răspuns: Acțiunea din text se desfăşoară primăvara, *spre sfârşitul lui aprilie.* **2 p**

11. Descriere de natură apare în secvența: *Frumos timp. Soarele încălzea ca vara şi păsărelele ciripeau, pitite printre ramurile caişilor înfloriți.* **2 p**

12. Imaginea acustică, generată de utilizarea verbului de origine interjecțională este: *păsărelele ciripeau.* **2 p**
Atenție! Imaginile artistice sunt cele care se adresează simțurilor, fiind prezente în general în operele cu caracter liric. Lirismul nu este însă exclus din textele narative, mai ales din cele care conțin evocări.

13. Sugestie de răspuns: *L-am auzit pe moş Stan plângându-se că i-a fost luat nasturele şi am fost copleşit. Era un om atât de bun. M-am dus şi i-am dat tot ce am primit de la băieți în schimbul frumosului său nasture strălucitor, dar amărăciunea lui nu s-a stins din privire, chiar dacă îmi recunoscusem greşeala. Mi-era aşa de ruşine...* **2 p**
Atenție! Ar trebui să citeşti integral textul lui Bassarabescu.
Pot fi mai multe variante de răspuns, important este să sesizezi regretul pentru fapta copilului – fie de atunci, fie din momentul narării.

Scanned with OKEN Scanner

14. Sugestie de răspuns: Caracterul narativ al textului este dat de: prezența unui narator care evocă o întâmplare din propria copilărie, utilizarea persoanei I singular sporind senzația de autenticitate a trăirilor/a evenimentelor relatate. Apar două personaje: *băiatul* și *moș Stan*. **2 p**

II. Punctajul se acordă astfel:
1) **4 puncte** pentru respectarea convențiilor invitației:
- data, locul desfășurării acțiunii – *1 punct*;
- semnătura – *1 punct*;
- formula de adresare – *1 punct*;
- formula de încheiere – *1 punct*.

2) **6 puncte** pentru stil și conținut adecvate situației imaginate:
- coerența textului – *1 punct*;
- unitatea compoziției – *1 punct*;
- folosirea registrului stilistic și a limbajului adecvat relației cu destinatarul – *2 puncte* (1+1);
- conținutul adecvat cerinței: - în totalitate – *2 puncte*; parțial – *1 punct*.

ATENȚIE! Textul trebuie să fie convingător, dar scurt!

3) **2 puncte** pentru corectitudinea limbii utilizate:
- corectitudinea exprimării: *1 punct* (0 puncte pentru una sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- ortografia și punctuația: *1 punct* (0 puncte pentru o greșeală de ortografie sau 2 greșeli de punctuație).

12 puncte

III. a) Conținut:
NOTĂ. Vei putea alege fie un text narativ în versuri (de pildă, fragmente narative din poemele *Călin (file din poveste)* sau *Scrisoarea III* de Mihai Eminescu, balada *Paşa Hassan* etc. de George Coşbuc, baladele populare *Toma Alimoş* (de preferat!), *Monastirea Argeşului, Miorița* etc.) sau o fabulă, fie un text narativ în proză (povestire – *Sobieski şi românii* de Costache Negruzzi; Sadoveanu, din *Hanu Ancuței*, schiță, nuvelă, roman, basm). Se poate utiliza și *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă sau o altă operă cu caracter autobiografic studiată, pentru a evidenția mai bine relația autor-narator-personaj!

- Precizarea a patru caracteristici ale modului de expunere indicat: mod principal de organizare a unui text literar, care constă în relatarea unor evenimente din viața unui (unor) personaj(e); modalitatea de construcție a narațiunii (prezentare, în succesiune logică și

Scanned with OKEN Scanner

cronologică, a întâmplărilor, ținând cont de momentele subiectului; particularități de structură) etc.. (1+1+1+1)

- Exemplificarea acestor caracteristici pe baza operei alese (alegerea corespunzătoare a exemplelor, în conformitate cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate – *4 puncte*; exemplificare parțială, explicații sumare – *2 puncte*; exemplificare parțială, fără explicații – *1 punct*).
- Prezentarea pe scurt a subiectului, cu referire la cel puțin două momente semnificative (alegerea corespunzătoare a exemplelor, în conformitate cu trăsăturile selectate, comentarii logice, nuanțate – *4 puncte*; exemplificare parțială, explicații sumare – *2 puncte*; exemplificare parțială, fără comentarii – *1 punct*).
- Sublinierea modului în care s-a stabilit relația autor – personaj – cititor: emițătorul (narator/personaj narator) are o atitudine explicit neutră/obiectivă sau subiectivă, în calitatea sa de „martor ocular", fapt subliniat de persoana verbelor: III/I; implicarea sa afectivă este explicită când apelează la dativul etic, chiar dacă folosește persoana a III-a în narațiune; modalități de atragere a cititorului/ascultătorului (recurge la explicații, apelează la persoana a II-a: *Ascultați și vă minunați, boieri dumneavoastră; De treci codri de aramă...*). Care este „identitatea" celui care prezintă aspectul vizat – narator, observator „neutru"/obiectiv sau subiectiv; care este intenția acestuia – informativă/explicativă/persuasivă ori creatoare de suspans; forța de a-l impresiona pe cititor (Prezentarea succintă a autorului și a semnificației relației sale cu cititorul, precum și a personajelor – *4 puncte*; prezentarea sumară a autorului și încercarea de relevare a semnificației relației cu cititorul și cu personajele – *2 puncte*; prezentarea sumară a autorului/a ipostazei acestuia, fără relevarea semnificației relației cu cititorul/cu personajele – *1 punct*).

b) Cele **16 puncte** pentru **redactare** se acordă doar pentru minimum 28 de rânduri scrise normal (nu lăbărțat!), cu respectarea indicațiilor precizate la început.

ATENȚIE!

Compunerea trebuie să aibă unitate și coerență. Nu se cere definiția, ci prezentarea trăsăturilor esențiale ale modului de expunere, care trebuie să se dezvăluie treptat. Poți apela și la citate din critica literară!

Scanned with OKEN Scanner

Testul 7

I. 1.	Neologisme deformate: *egzamplu*, *garanțiunea*. (2+2)	**4 p**
2.	Sinonime: *bir* = dare, impozit; *leafă* = salariu, retribuție. (2+2)	**4 p**
3.	Omofonele (cuvinte care se pronunță la fel, dar se scriu diferit) sunt: • *mai – m-ai: **M-ai** invitat la premieră.* • *ia – i-a: Nu **i-a** cunoscut bine*, și: *Ea | vine mâine* [ia].(2+2)	**4 p**
4.	Oricare patru dintre pronumele: *asta* – pronume demonstrativ de apropiere; *-ți* – pronume personal ; *dumneata* – pronume personal de politețe ; *niminea* (sic! – *nimeni!*) – pronume negativ; *ce* – pronume interogativ. (1+1+1+1)	**4 p**
5.	***e*** (*başca*) – verb copulativ ; ***e*** (*dreptul*) – verb copulativ; ***e*** (*republică*) – verb predicativ; ***e*** (*sfânt*) – verb copulativ. (1+1+1+1)	**4 p**
6.	Funcțiile sintactice: *republica* – subiect; *este garanțiunea* – predicat nominal; *tuturor* – atribut adjectival; *drepturilor* – atribut substantival genitival. (1+1+1+1)	**4 p**
7.	Cuvinte fără funcție sintactică: *adică* (adverb cu valoare de interjecție), *bobocule* (substantiv în cazul vocativ), *de* (interjecție). (2+2)	**4 p**
8.	Propoziția */dacă e republică/* este: enunțiativă propriu-zisă, nonexclamativă, simplă, afirmativă, secundară, circumstanțială condițională (cu nuanță temporală).	**4 p**
9.	Atributul adjectival se transformă în subordonată atributivă: *Pensia... e dreptul **meu**. // Pensia e dreptul (1) / **care rămâne al meu**.(2) /* (P_1 = PPr; P_2 = AT).	**4 p**
10.	Zicala: *Cap ai, minte ce-ți mai trebuie.*	**2 p**
11.	După Leonida, republica trebuie susținută fiindcă *nu mai plăteşte niminea bir, iar fieştecare cetățean ia câte o leafă bună pe lună.* (1 + 1)	**2 p**
12.	Domeniul de interes este *politica.*	**2 p**
13.	În text întâlnim (oricare dintre): comic de situație, comic de limbaj.	**2 p**
14.	Oricare două dintre argumentele: Modul de expunere este dialogul; nu apar elemente de narațiune sau de descriere; personajele se caracterizează indirect prin limbaj, prin afirmațiile făcute pe scenă, în fața spectatorilor; prezența autorului se face simțită nu printr-o„voce" aparte, ci doar prin informațiile din paranteze (indicații scenice / didascalii / metatext) etc. (2 + 2)	**4 p**

Scanned with OKEN Scanner

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice invitaţiei (formula de introducere şi formula de încheiere – *1 punct*; registrul stilistic adecvat relaţiei cu destinatarul în utilizarea formulelor – *1 punct*.

2. Menţionarea datei (inclusiv ora) şi a locului evenimentului – *2 puncte*; semnătura – *1 punct*;

3. Redactarea invitaţiei – *2 puncte* pentru conţinut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conţinut parţial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parţial – *1 punct*).

4. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia şi punctuaţia – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut:

- precizarea a patru trăsături caracteristice ale personajului feminin ales şi a semnificaţiei acestuia – *4 puncte*;
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicaţii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificări parţiale, argumentare sumară – *2 puncte*; exemplificări parţiale, fără argumentare – *1 punct*);
- precizarea, pe parcursul caracterizării, a mijloacelor de portretizare relevante – *4 puncte*; prezentarea a patru mijloace de portretizare, dar într-un paragraf special, cu rol strict enumerativ sau precizarea a doar două-trei procedee – *2 puncte*; precizarea a cel puţin două mijloace de caracterizare, într-un paragraf special, sau a unui procedeu, inclus în argumentare – *1 punct*;
- evidenţierea mijloacelor de expresivitate utilizate de autor, identificarea şi prezentarea semnificaţiei celor mai importante, în relaţie cu secvenţele analizate – *4 puncte*; identificarea principalelor procedee de expresivitate şi prezentarea rolului lor, dar separat, într-un paragraf anume – *2 puncte*; identificarea a cel puţin trei procedee, fără prezentarea semnificaţiei lor – *1 punct*.

b) Redactare:

- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;

Scanned with OKEN Scanner

- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Testul 8

I. 1. Despărţirea în silabe: îm-pre-u-na-te; mi-jloc; cer-dac; în-târ-zi-e-re. **4 p**

2. Sunt obţinute prin conversiune adjectivele (oricare două dintre exemplele): *vestit, supt, împodobit, tăiat(e).* (2+2) **4 p**

3. Sunt regionalisme (oricare două dintre exemplele): *sămădău, bumb, carmajin, codorişte, laiţa.* (2+2) **4 p**

4. Cazurile sunt: *el* – nominativ; *îşi* – dativ; *calul* – acuzativ; *(înaintea) cârciumei* – genitiv. (1+1+1+1) (Verbul şi prepoziţia nu au caz.) **4 p**

5. Greşeala constă în absenţa prepoziţiei ***de*** din sintagma *douăzeci şi trei **de** turme...*, prepoziţie obligatorie din cauza valorii substantivale a numeralului cardinal compus, căruia i se subordonează atributul substantival prepoziţional în acuzativ. **4 p**

6. Funcţiile sintactice sunt: *stetea* – predicat verbal; *ca un stâlp* – complement circumstanţial de mod comparativ; *de piatră* – atribut substantival prepoziţional; *înaintea ei* – complement circumstanţial de loc (în genitiv). (1+1+1+1) **4 p**

7. Atribute adjectivale coordonate copulativ sunt (oricare două dintre exemplele): *(om) uscăţiv şi supt; (ochii) mici şi verzi; (sprincenele) dese şi împreunate.* (2+2) **4 p**

8. Sunt coordonate prin juxtapunere (oricare două dintre) subordonatele completive directe: *(să ştiu totdeauna) / **cine umblă pe drum, / cine trece pe aici, / cine ce zice**... /* (2+2) **4 p**

9. Contragerea: *călăreţul **stând** ca un stâlp de piatră înaintea ei* – propoziţia subordonată atributivă, prin contragere, a dus la apariţia unui atribut verbal (verbul predicat a fost transformat, punându-se gerunziul în locul indicativului imperfect; a dispărut şi pronumele relativ subiect; restul relaţiilor se păstrează). (2+2) **4 p**

10. Ocupaţia personajului: *Lică era porcar.* **2 p**

11. Modul de expunere este descrierea. **2 p**

12. Comparaţia apare în (oricare două dintre exemplele): (cămaşă) *albă ca floricelele*; (Ana rămase) *privind ca un copil uimit*; *călăreţul stătea ca un stâlp de piatră.* **2 p**

Scanned with OKEN Scanner

13. Orice răspuns care evidenţiază disprețul lui Lică faţă de femei, pe care pare a nu le considera „oameni". **2 p**

14. Oricare două argumente care relevă existența naratorului, a personajelor, a unor moduri de expunere caracteristice – naraţiune, descriere, dialog, monolog etc. **4 p**

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice scrisorii (*formula de introducere – 1 punct; formula de încheiere – 1 punct; data, locul, semnătura – 1 punct; aşezarea în pagină – 1 punct).*

2. Redactarea scrisorii (referirea la o situaţie semnificativă, prezenţa unui scurt portret al persoanei – *2 puncte* pentru conţinut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conţinut parţial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parţial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- *Corectitudinea exprimării – 1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
- *Ortografia şi punctuaţia – 1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut:

- precizarea a patru trăsături distinctive ale personajului, cum ar fi: sentimentul superiorităţii, disprețul faţă de cei mai slabi, faţă de femei, voinţa exacerbată, caracterul dominator, incapacitatea de a dialoga etc. (identificarea corectă a celor patru trăsături – *4 puncte*; identificarea corectă doar a două-trei trăsături – *2 puncte*; identificarea unei singure caracteristici – *1 punct*);
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicaţii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificări parţiale, argumentare sumară – *2 puncte*; exemplificări parţiale, fără argumentare – *1 punct*);
- numirea principalelor mijloace de portretizare: caracterizarea directă – portretul fizic, cu insistenţa asupra unor amănunte privind chipul; autocaracterizarea, cu relevarea perspectivei proprii pe care vrea s-o impună şi celorlalţi; mijloace indirecte: vestimentaţia, ce-i trădează orgoliul, trufia; comportamentul disprețuitor faţă de cei din jur; felul de a vorbi – el nu discută cu Ghiţă, ci monologhează, impunându-şi voinţa etc. – *4 puncte*; precizarea sumară a mijloacelor de caracterizare, fără a le include în structura compunerii, ci ca paragraf aparte – *2 puncte*; precizarea a doar unu-două procedee, fără relevarea semnificaţiei lor – *1 punct*;
- evidenţierea mijloacelor de expresivitate utilizate de scriitor,

Scanned with OKEN Scanner

identificarea şi prezentarea semnificaţiei celor mai importante, în relaţie cu secvenţele analizate – *4 puncte*; identificarea principalelor procedee de expresivitate şi prezentarea rolului lor, dar separat, într-un paragraf anume – *2 puncte*; identificarea a cel puţin patru procedee, fără prezentarea semnificaţiei lor – *1 punct.*

b) **Redactare:**

- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Testul 9

I.1.	Apostroful precizează căderea accidentală a vocalei „*ă*“.	**4 p**
2.	Oricare 4 dintre exemplele de neologisme: *angel* (=înger), *radios, onoare, a comunica, precedent(ă), epistolă, uz, raţiune, prim(a)*. (1+1+1+1)	**4 p**
3.	În replica Vetei apare pleonasmul: *e în stare a fi capabil.* Textul corect: Bărbatu-meu suferă grozav de gelozie şi *e în stare/e capabil* să te omoare. (2+2)	**4 p**
4.	Pronumele sunt în cazurile: *–m* – acuzativ; *ţi* – dativ; *cine* – nominativ; *ţi* – dativ. (1+1+1+1)	**4 p**
5.	Exemple de răspuns: *viu* – adjectiv = în viaţă: Dacă tatăl tău e *viu*,[1]/ aş dori [2]/ să-l cunosc [3]/. Este un roşu prea *viu* = intens. *viu* – adverb = animat: Copiii vorbesc *viu* pe culoarele şcolii. (2+2)	**4 p**
6.	Funcţiile sintactice sunt: *era* – predicat verbal; *frică* – subiect simplu; *vreun* – atribut adjectival; *conflict* – complement direct. (1+1+1+1)	**4 p**
7.	Greşeala constă în dezacordul dintre subiect şi predicat; forma corectă este: Mi-*au* tăiat drumul neşte câni. (2+2) N.B.! Nu trebuie să se corecteze fonetismele regionale!	**4 p**
8.	Propoziţiile subordonate sunt: *orice* <u>*s-ar face*</u> (PV)/– subordonată circumstanţială concesivă; / *că tu* <u>*eşti aurora*</u> (Pn)	**4 p**

Scanned with OKEN Scanner

/ – subordonată completivă directă. (1+1+1+1)
N.B.! Se va puncta şi delimitarea corectă a propoziţiilor.

9. Verbul copulativ ***a se face*** este regent pentru o propoziţie subordonată predicativă (PR): Iulian *s-a făcut* (Pni) (1) (PPr) / ce i-au impus (Pv) părinţii. (2) (PR) / **4 p**

10. *Sunt un june tânăr şi nefericit, care sufere peste poate şi iubeşte la nemurire.* N.B.! Se poate acorda *1 punct* pentru fraza: *Sunt nebun de amor, da, fruntea mea îmi arde, tâmplele-mi se bat, sufăr peste poate, parcă sunt turbat* – deoarece nu aici se face, propriu-zis, autoprezentarea personajului. **2 p**

11. Răspunsul corect este *c*. **2 p**

12. Este o confuzie, deoarece orbul iubeşte lumina, iar sclavul libertatea. **2 p**

13. Răspunsul corect este *a*. **2 p**

14. Resurse ale comicului pot fi (oricare două dintre): **4 p**

- discrepanţa dintre scop şi mijloc: în declaraţia de iubire apar cuvinte din limbajul administrativ;
- aspiraţie şi capacitatea umană limitată: se declară nebun de amor, dar renunţă... de teama câinilor;
- ceea ce pretinde a fi şi ce este în realitate personajul: după declaraţia patetică în care îşi numeşte iubita *angel radios* (înger), îi cere... să nu umble „cu mofturi" etc. (2 + 2)

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice scrisorii (*formula de introducere – 1 punct; formula de încheiere – 1 punct; data, locul, semnătura – 1 punct; aşezarea în pagină – 1 punct).*

2. Redactarea scrisorii (referirea la o situaţie semnificativă, prezenţa descrierii – *2 puncte* pentru conţinut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conţinut parţial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parţial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- *Corectitudinea exprimării – 1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă).
- *Ortografia şi punctuaţia – 1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut:

- *caracteristicile* comediei: specie a genului dramatic, fapt subliniat de modul de expunere – *dialogul* – şi de prezenţa didascaliilor/indicaţiilor scenice, de împărţirea textului în acte, scene etc.; subiectul

Scanned with OKEN Scanner

provoacă râsul; ridiculizează relații umane, tipuri umane; subiect cu încărcătură emoțională, personaje portretizate prin limbaj, neprevăzutul situațiilor (Rică își declară dragostea nu celei iubite, ci surorii acesteia, confundând casa...), sensul moralizator etc.– *4 puncte*;

- ilustrare adecvată – *4 puncte*;
- modul de expunere dominant e dialogul între cele două personaje – Rică și Veta; apare inserată și narațiunea: relatarea urmăririi „angelului" de către Rică – replica a VIII-a – *4 puncte*;
- comic - de limbaj: mai ales pleonasmele, dar și inadecvarea stilistică etc.;
  - de situație (încurcătura / confuzia etc.);
  - de caracter (prostia lui Rică, îngâmfarea etc.); etc. (2+2) *4 puncte*.

b) **Redactare:**

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 10

I.1. Răspunsul corect este *c.* **4 p**

2. Sunt derivate (oricare patru dintre) cuvintele: **cald** – **căldu**ț, **încălzi**, **încălzire**, **încălzitor**, **reîncălzit** etc. (1+1+1+1) **4 p**

3. Răspunsul corect este *a.* **4 p**

4. Valori morfologice sunt: *frumos* – adverb de mod; *și* – pronume reflexiv. (2+2) **4 p**

5. Cuvântul ***bine*** are valorile: – substantiv: *Mi-a făcut un mare **bine**;* – adjectiv: *Tata e un bărbat **bine** (= aspectuos).* (2+2) **4 p**

6. Funcțiile sintactice sunt: *Ce* – atribut adjectival; *mai luminat* – nume predicativ; *ca un jeratic* – complement circumstanțial de mod comparativ; *pe o masă* – complement circumstanțial de loc. (1+1+1+1) **4 p**

7. Cuvântul ***bucuria*** poate fi: **4 p**

- nume predicativ: *Copilul **e bucuria** părinților.*

Scanned with OKEN Scanner

• complement indirect: *Mă gândesc **la bucuria** sărbătorilor.*
• atribut substantival genitival: *Dovada **bucuriei** e zâmbetul.*
• complement circumstanțial de cauză: *Tremură **de bucurie**.*
(1+1+1+1)

8. Propozițiile subordonate sunt: **4 p**
• *să te gândești* / – propoziție subordonată subiectivă.
• *ce poți face cu banii* / – propoziție subordonată completivă indirectă. (2+2)

9. Propoziția este: *începu iar ctitorul* – propoziție incidentă, dezvoltată, afirmativă, enunțiativă, propriu-zisă. (1+1+1+1) **4 p**

10. Personajul principal este *Hagi Tudose*. **2 p**

11. Avariția / zgârcenia Hagiului se dezvăluie prin (oricare două dintre exemplele): *nu dă un sfanț la cutia bisericii (...) și acasă – nămol de galbeni bătuți și ferecați; mișună prin cârciumi și băcănii... mănâncă și se răcorește, și pe el îl dau banii afară din casă; taie din turul pantalonilor pe unde se cosesc* etc. (1+1) **2 p**

12. Ipocrizia Hagiului este indicată de replica: *Îmi face rău, nepoată, s-aud guițând... Îmi face rău... c-așa sunt eu... milos...* **2 p**

13. În text apar ca mijloace directe de caracterizare: **2 p**
• autocaracterizarea: „așa sunt eu... milos...“ și ultima replică;
• caracterizarea făcută de alte personaje (replica întâi a ctitorului) etc. (1+1)

14. Punct de vedere exprimat pertinent. **4 p**

II. 1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii (*formula de introducere – 1 punct; formula de încheiere – 1 punct; data, locul, semnătura – 1 punct; așezarea în pagină – 1 punct).*

2. Redactarea scrisorii (referirea la o situație semnificativă – *2 puncte* pentru conținut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conținut parțial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parțial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:
- *Corectitudinea exprimării – 1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- *Ortografia și punctuația – 1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

III. a) Conținut:
- precizarea a patru trăsături distinctive ale genului, în concordanță cu definiția acestuia: *genul epic* – caracteristici: transmiterea gândurilor și a sentimentelor autorului se face în mod indirect, prin

Scanned with OKEN Scanner

intermediul personajelor angajate într-o acțiune care evoluează spre deznodământ; interferența modurilor de expunere – dominanta narativă, rolul descrierii și al monologului; prezența personajelor, existența unor cupluri (eventual antitetice) etc. (identificarea corectă a celor patru trăsături, în concordanță cu definiția genului – *4 puncte*; identificarea corectă doar a două-trei trăsături – *2 puncte*; identificarea unei singure caracteristici – *1 punct.)*

NOTĂ: nu trebuie dată definiția genului în compunere, aceasta trebuie să rezulte din argumentare!

- ilustrarea adecvată, cu exemple din text (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate – *4 puncte*; exemplificări parțiale, argumentare sumară – *2 puncte*; exemplificări parțiale, fără argumentare – *1 punct*);
- identificarea corectă a prezenței naratorului și a atitudinii sale față de evenimente și față de personaje, însoțită de o scurtă prezentare / argumentare de tipul: Naratorul păstrează o atitudine obiectivă, mărginindu-se aparent la o simplă consemnare a faptelor + accente de critică ironică – *4 puncte*; precizarea existenței naratorului și a atitudinii critice a acestuia sau a obiectivității sale – *2 puncte*; precizarea doar a termenului narator – *1 punct*).
- evidențierea mijloacelor de expresivitate (nu doar figuri de stil, ci și rolul dialogului, al caracterizării indirecte / directe etc. utilizate de scriitor, identificarea și prezentarea semnificației celor mai importante, în relație cu secvențele analizate – *4 puncte*; identificarea principalelor procedee de expresivitate și prezentarea rolului lor, dar separat, într-un paragraf anume – *2 puncte*; identificarea a cel puțin un procedeu – personificarea, fără prezentarea semnificației sale – *1 punct*).

b) **Redactare:**

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

Testul 11

I.1. Cratima indică pronunțarea legată a două cuvinte: **4 p**
- se pronunță într-o silabă prepoziția „de" și vocala inițială a adverbului;
- se creează un diftong (*de-a*/bia/), „e" devenind semivocală;
- dispare o silabă;
- se evită hiatul. (1+1+1+1)

2. Derivate cu sufixe adjectivale: *-al* – famili*al*; *-esc* – munte-n*esc*; *-bil* – confunda*bil*; *-tor* – trădă*tor* etc. (1+1+1+1) **4 p**

3. Sens figurat (exemplu de răspuns): Bunica are o *inimă de aur*. **4 p**

4. Valorile morfologice sunt: *Continuă drumul* ***înainte*** – adverb. **4 p**
Privind fix ***înaintea*** *lui* – prepoziție cu regim de genitiv. (2+2)

5. Locuțiune verbală: *a-i suna ceasul* (a muri); adverbială: *pe ceas* (fix), *ceas de ceas* (mereu) etc. (2+2) **4 p**

6. Funcțiile sintactice sunt: *porni* – predicat verbal; *agale* – complement circumstanțial de mod; *spre stația* – complement circumstanțial de loc; *de autobuz* – atribut substantival prepozițional. (1+1+1+1) **4 p**

7. Verbele la moduri nepersonale sunt: *prinde* – infinitiv prezent, complement direct; *apropiind(u-se)* – gerunziu, complement circumstanțial de timp. (2+2) **4 p**

8. Propozițiile subordonate sunt: / ***că****-l* *așteaptă* *pe el, prefăcându-se* / propoziție subordonată subiectivă; / ***că*** *citește* / propoziție subordonată completivă indirectă. (2+2) **4 p**

9. Conjuncția subordonatoare simplă ***că*** (nespecializată) poate introduce: **4 p**
- *Îl obsedează gândul* (1) / ***că*** *nu a citit cartea.* (2) / ($P_1 = PP_r$; $P_2 = AT$)
- *M-am gândit* (1) / ***că*** *am timp pentru recapitulare.* (2) / ($P_1 = PP_r$; $P_2 = CI$)
- *De aceea s-a supărat,* (1) / ***că*** *nu ai așteptat-o.* (2) / ($P_1 = PP_r$; $P_2 = CZ$)
- *E atât de fericită,* (1) / ***că*** *parcă toată lumea e a ei.* (2) / ($P_1 = PP_r$; $P_2 = CNS$)

10. Personajele prezentate în text sunt *Emanuel* și *femeia tânără* (se scade 1 punct pentru menționarea celorlalte nume). **2 p**

11. Starea vremii este indicată de (oricare răspuns din exemplele): **2 p**

Scanned with OKEN Scanner

începuse să plouă; picături mari, calde, repede înghițite; cerul începea să se limpezească; vestea o dimineață caldă.

12. Se acordă *1 punct* pentru realizarea rezumatului și *1 punct* pentru redactare. (1+1) **2 p**

13. Emanuel apare, în prima secvență, *plictisit, dornic de companie*, de aceea îl înveselește invitația de la Alessandrini; dimineața pare *neliniștit, temător.* **2 p**

14. Oricare două dintre argumentele: Textul aparține unei narațiuni; în centrul acesteia se află un personaj, Emanuel, al cărui comportament sugerează o anumită stare de tensiune interioară; apar elemente de descriere (a ploii, a dimineții senine); apar procedee de expresivitate (epitete) etc. (2+2) **4 p**

II. 1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii (*formula de introducere – 1 punct; formula de încheiere – 1 punct; data, locul, semnătura – 1 punct; așezarea în pagină – 1 punct).*

2. Redactarea scrisorii (referirea la o situație semnificativă, prezența unui scurt portret al persoanei – *2 puncte* pentru conținut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conținut parțial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parțial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- *Corectitudinea exprimării – 1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- *Ortografia și punctuația – 1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

III. a) Conținut:

- *Genul epic* – caracteristici: transmiterea gândurilor și a sentimentelor autorului se face în mod indirect, prin intermediul personajelor angajate într-o acțiune care evoluează spre deznodământ; interferența modurilor de expunere – dominanta narativă, rolul descrierii și al monologului; prezența personajelor, existența unor cupluri (eventual antitetice etc.); selectarea corectă a textului – *4 puncte*; identificarea corectă a celor patru trăsături, în concordanță cu definiția genului – *4 puncte*; identificarea corectă a doar două-trei trăsături – *2 puncte*; identificarea unei singure caracteristici – *1 punct*.
  NOTĂ: nu trebuie dată definiția genului în compunere, aceasta trebuie să rezulte din argumentare!
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate – *4 puncte*; exemplificări parțiale, argumentare sumară –

Scanned with OKEN Scanner

2 puncte; exemplificări parțiale, fără argumentare – *1 punct*);

- identificarea corectă a prezenței naratorului și a atitudinii sale față de evenimente și față de personaje, însoțită de o scurtă prezentare / argumentare de tipul: naratorul păstrează o atitudine obiectivă, mărginindu-se aparent la o simplă consemnare a faptelor + accente de critică ironică – *4 puncte*; precizarea existenței naratorului și a atitudinii critice a acestuia sau a obiectivității sale – *2 puncte*; precizarea doar a termenului narator – *1 punct*.
- evidențierea mijloacelor de expresivitate, rolul dialogului, al caracterizării indirecte/directe etc. utilizate de scriitor, identificarea și prezentarea semnificației celor mai importante, în relație cu secvențele date – *4 puncte*; identificarea principalelor procedee de expresivitate și prezentarea rolului lor, dar separat, într-un paragraf anume – *2 puncte*; identificarea a cel puțin un procedeu – personificarea, fără prezentarea semnificației sale – *1 punct*.

b) **Redactare:**

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 12

I. 1.	Omofonele / cuvinte cu formă grafică diferită și pronunțare identică sunt: Exemple de răspuns: Îmi ***tai*** (verb) *o felie de pâine. Are un* ***naș*** (substantiv) *în București.* (2+2)	**4 p**
2.	Sinonime: *încet = domol, lin, molcom, potolit* etc.; *cuminte = cumpătat, chibzuit, ascultător.* (2+2)	**4 p**
3.	Familia lexicală: sufle**țel**, sufle**tesc**, sufle**tește**, însufle**ți**, însufle**țitor** etc. (1+1+1+1)	**4 p**
4.	Cazurile substantivelor: *înger* – cazul vocativ; *ochii* – cazul nominativ. (2+2)	**4 p**
5.	Pronume personal – *mă, (ca) tine*; pronume negativ – *niciuna.* (2+2)	**4 p**

Scanned with OKEN Scanner

6. În strofa a III-a apar: *(lumina)* ***mea****, (braţul)* ***meu****,* ***al meu*** *(suflet)* – atribut adjectival / adjectiv pronominal posesiv sau ***dulcea*** – atribut adjectival, adjectiv propriu-zis; ***ţie*** – complement indirect, pronume personal. (2+2) **4 p**

7. Apoziţia multiplă apare în cadrul apoziţiei dezvoltate ***idol*** *scump şi dulcea mea* ***lumină***; s-a realizat prin coordonare copulativă. (2+2) **4 p**

8. Cele două propoziţii subordonate sunt circumstanţiale de cauză: */ căci vorba ta-i ca lamura de miere (1) / şi înţelesul ei e prea cuminte. (2) /* (2+2) **4 p**

9. Verbul *a rămâne*, folosit ca predicativ, impersonal, este regent pentru o subordonată subiectivă: *Rămâne* (1) PPr / ***să rezolvăm singuri problema***. (2) SB / **4 p**

Folosit ca verb copulativ, este regent al unei subordonate predicative: *Tu ai rămas* (1) PPr / ***cum te ştiam***. (2) PR / (2+2)

10. Atributele exterioare ale iubitei sunt: *glasul tău, izvor de mângâiere*; *vorba ta... ca lamura de miere.* **2 p**

11. Răspunsul corect este *c.* **2 p**

12. Comparaţia: *Căci* ***vorba ta-i ca lamura*** *de miere.* N.B. Se acordă doar un punct dacă este selectată numai o parte a comparaţiei. **2 p**

13. Rima este *îmbrăţişată.* **2 p**

14. Orice răspuns care evidenţiază adoraţia, sacralizarea iubitei. **4 p**

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice scrisorii (formula de introducere – *1 punct;* formula de încheiere – *1 punct;* data, locul, semnătura – *1 punct;* aşezarea în pagină – *1 punct).*

2. Redactarea scrisorii – *2 puncte* pentru conţinut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conţinut parţial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parţial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă).
- Ortografia şi punctuaţia – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut:

- textul e o confesiune, cu aspect de neurolog adresat (se folosesc verbe şi pronume la persoana a II-a), stările de spirit se comunică prin intermediul eului liric etc. – *4 puncte*;
- ilustrarea adecvată – *4 puncte*;

Scanned with OKEN Scanner

- eul liric e profund subiectiv (verbele, pronumele la pers. I) – *4 puncte*;
- elemente stilistice potențând imaginarul propus – *4 puncte.*

b) Redactare:

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 13

I. 1. Diftongi apar în (oricare patru dintre) cuvintele: *venea, bou, se-așezasă, iar, mai, îi, au, noi, întoarcem, lucrează.* (1+1+1+1) **4 p**

2. ***încet*** = sinonim: *agale, alene, lent;* antonim: *iute, repede, rapid.* (2+2) **4 p**

3. Locuțiuni: a cădea ca musca-n lapte; a se simți cu musca pe căciulă; a se aduna ca mușstele la miere; a muri ca mușstele. (2+2) **4 p**

4. Altă valoare morfologică a cuvântului ***unde*** – substantiv: *Am prins un post pe* ***unde*** *scurte.* (2+2) **4 p**

5. Cazurile pronumelui personal ***ei*** sunt: *Iar ei... Ei musca îi răspunde* = dativ; *...ei lucrează...* = nominativ. (2+2) **4 p**

6. Cuvântul *altă* = adjectiv pronominal nehotărât, atribut adjectival. (2+2) **4 p**

7. *Și mai <u>întrebi</u>* (Pv) (1) / *de unde! (vin)* (2) / P2 este o propoziție completivă directă cu predicatul subînțeles, subordonată verbului tranzitiv „întrebi"; *Au <u>nu pricepi</u>* (Pv) (1) / *ce <u>facem?</u>* (Pv) (2) / P2 este completivă directă, subordonată verbului tranzitiv regent „nu pricepi"; *<u>Nu vezi</u>* (Pv) (1) / *că noi <u>ne-ntoarcem</u>* (Pv) / *Din câmp, de la arat!* (2) / P2 este completivă directă, subordonată verbului tranzitiv „nu vezi". **4 p**

8. Prin transformarea complementului circumstanțial de scop în propoziție (expansiune) se obține: *Iar ei* (2) / ***ca <u>s-o</u> <u>întâmpine</u>*** **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

(Pv) (1) / *O altă muscă-n zbor îi face întrebare:* (Pv) (2)/ Propoziția 1 este secundară circumstanțială de scop/finală, subordonată verbului din regenta P2, raport stabilit prin conjuncția subordonatoare compusă *ca să*.

9. Apostroful marchează eliziunea/căderea întâmplătoare a sunetului */ o /* din substantivul în cazul vocativ *soro*. **4 p**

10. Modurile de expunere sunt *narațiunea* și *dialogul*. (1+1) **2 p**

11. Starea sufletească a mușteI personificate este sugerată de versul: *C-un aer supărat*. **2 p**

12. Sunt două personaje. **2 p**

13. Morala fabulei are în vedere impostura, mulți oameni încercând să pară altceva decât sunt. **2 p**

14. Respectarea normelor de întocmire a rezumatului (fără introducere și încheiere; evitarea citatelor, a vorbirii directe; utilizarea timpurilor verbale – fiind excluse imperfectul și perfectul simplu; identificarea secvențelor narațiunii și a personajelor) – 4 p; 2-3 abateri nesemnificative de la norme – 2 p. **4 p**

II. 1. Respectarea convențiilor specifice unei cereri: *4 puncte* (formula de introducere – *1 punct*; formula de încheiere – *1 punct*; data, locul, semnătura – *2 puncte* – numai dacă apar toate elementele; pentru 1-2 elemente se acordă *1 punct*).

2. Redactarea cererii: *4 puncte* (conținut adecvat cerinței – în totalitate: *2 puncte* / parțial *1 punct*; folosirea unui registru stilistic potrivit: în totalitate – *2 puncte* / parțial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate – *2 puncte*

- *Corectitudinea exprimării – 1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă).
- *Ortografia și punctuația – 1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

III. a) Conținut:

- prezentarea oricăror patru caracteristici ale speciei literare: specie a genului epic de întindere mare; timp și spațiu ample; acțiunea este complexă / există un fir narativ central, căruia i se mai adaugă și altele, colaterale; număr mare de personaje; protagonistul are o trăsătură dominantă de caracter, dar o viață interioară bogată; specificitatea momentelor subiectului etc. – *4 puncte* (1+1+1+1);
- exemplificarea trăsăturilor pe textul ales – *4 puncte* (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații

Scanned with OKEN Scanner

logice, nuanțate – *4 puncte*; exemplificări parțiale, argumentare sumară/*2 puncte*; exemplificări parțiale, fără argumentare – *1 punct*);

- prezentarea trăsăturilor personajului principal și a modalităților de portretizare – *4 puncte* (prezentarea sumară a personajului, enumerarea a cel puțin patru mijloace de portretizare, prezentarea relațiilor cu alte personaje, argumentare adecvată – *4 puncte*; prezentarea sumară a personajului, identificarea a două mijloace de portretizare, argumentare superficială – *2 puncte*; prezentarea sumară a personajului, fără identificarea mijloacelor de portretizare, a relațiilor cu alte personaje, fără argumentare – *1 punct*);
- identificarea ipostazei autorului – *narator obiectiv / subiectiv* – *2 puncte* (precizarea ipostazei naratorului și a argumentelor – narațiunea la persoana a III-a / persoana I; implicarea afectivă a acestuia etc.; argumentare adecvată – *4 puncte* prezentare sumară – *1 punct*); indicarea unor mijloace artistice la orice nivel al limbii – *2 puncte* (prezentarea detaliată, argumentată a interferenței modurilor de expunere, a unor figuri de stil, a limbajului etc. – *2 puncte*; prezentare sumară – *1 punct*).

b) **Redactare:**

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 14

I. 1. Despărțirea în silabe: *mis-tu-i-tă*; *stră-lu-ci-tori*; *sub-ți-rel*; *stră-pun-gă-toa-re*. (1+1+1+1) **4 p**

2. Sinonime contextuale sunt: *mărunt* = mic, scund; *acătării* = = însemnat, acceptabil; *veșmânt* = haină, îmbrăcăminte; *nădragi* = pantaloni. (1+1+1+1) **4 p**

3. Sunt obținute prin conversiune adjectivele: (ne)bărbierit, îmbujorat(i), mototolit(ă), bătut(ă), mistuită, înfundat(ă), plesnit, **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

brodat(e), rupt(ă), zdrenţuit(i), legaţ(i), încălţat(e), ghemuit, strâns, ridicat. (1+1+1+1)

4. Altă valoare morfologică este cea de substantiv: *Bătută* – substantiv: Au jucat, pe scenă, o *bătută*. (în text, adjectiv) *Mici* – substantiv: Ar mânca doi *mici*. (în text, adjectiv) (2+2) **4 p**

5. Verbele sunt: *şedea* = mod indicativ, timp imperfect; *ridică* = mod indicativ, timp perfect simplu. (2+2) **4 p**

6. Altă valoare morfologică a cuvântului „*brodate*" (adjectiv în text): *Florile de pe bluză <u>sunt brodate</u> de bunica*. Cuvântul *brodate*, verb la participiu, intră în alcătuirea predicatului verbal exprimat prin verbul *a broda* la diateza pasivă. (2+2) **4 p**

7. Funcţiile sintactice sunt: **4 p**
- *subţirel, mărunt* – nume predicativ multiplu;
- *mistuită* – atribut adjectival;
- *de foame* – complement de agent;
- *pe dinăuntru* – complement circumstanţial de loc. (1+1+1+1)

8. Sunt simple propoziţiile principale: / *şi <u>strigă</u>* (Pv) /; *şi <u>zâmbi</u>* (Pv) /. **4 p**

9. Exemplu de răspuns: *Catârul <u>poartă</u>* (Pv) *în spate* (1) PP_r / *ce-i <u>pune</u>* (Pv) *stăpânul în samare.* (2) CD / **4 p**

10. Ochii călătorului sunt descrişi în propoziţia: *Ochii mici, înfundaţi în cap, cenuşii, aproape albi, erau strălucitori şi pătrunzători.* **2 p**

11. Epitete triple (oricare dintre exemplele): **2 p**
- *ochii **mici, înfundaţi** (...), **cenuşii, aproape albi**, erau **strălucitori şi pătrunzători**;*
- *faţa... **mototolită, bătută** de vânturi şi ploi şi **mistuită**;*
- *controlorul era **nebărbierit, gras, unsuros**.*

12. Comparaţia: ***privirea** străpungătoare **ca un spin** de oţel* din portretul fizic al personajului evidenţiază forţa interioară a acestuia etc. **2 p**

13. c. (directe – portretul fizic; indirecte – vestimentaţia, comportament, fel de a vorbi, relaţia cu controlorul etc.). **2 p**

14. Textul conţine un portret pentru că (oricare două dintre argumentele): **4 p**
- se realizează o descriere în centrul căreia se află o fiinţă umană – un călător sărman;
- sunt evidenţiate trăsături exterioare:
  – de ansamblu: subţirel, mărunt

Scanned with OKEN Scanner

– de detaliu: faţa, ochii;
- este prezentată vestimentaţia sărăcăcioasă;
- centrul portretului îl reprezintă privirea omului – modalitate de a pătrunde în intimitatea sufletească a acestuia;
- sunt prezentate şi elemente de comportament – felul în care stă ghemuit pe scară, surâsul „luminos" etc. (2+2)

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice scrisorii (formula de introducere – *1 punct;* formula de încheiere – *1 punct;* data, locul, semnătura – *1 punct;* aşezarea în pagină – *1 punct).*

2. Redactarea scrisorii (referirea la o situaţie semnificativă, prezenţa unui scurt portret al persoanei – *2 puncte* pentru conţinut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conţinut parţial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parţial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:
- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia şi punctuaţia – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut:
- precizarea a patru trăsături distinctive ale personajului (identificarea corectă a celor patru trăsături şi a personajului dintr-un roman,– *4 puncte*; identificarea corectă a doar două-trei trăsături – *2 puncte*; identificarea unei singure caracteristici – *1 punct*);
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text; (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicaţii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificări parţiale, argumentare sumară – *2 puncte*; exemplificări parţiale, fără argumentare – *1 punct*);
- numirea principalelor mijloace de portretizare: caracterizarea directă – portretul fizic, cu insistenţa asupra unor amănunte privind chipul; autocaracterizarea, cu relevarea perspectivei proprii; mijloace indirecte: vestimentaţia; comportamentul; felul de a vorbi, nume etc. – *4 puncte*; precizarea sumară a mijloacelor de caracterizare, fără a le include în structura compunerii, ci ca paragraf aparte – *2 puncte*; precizarea a doar unu-două procedee, fără relevarea semnificaţiei lor – *1 punct*).
- evidenţierea mijloacelor de expresivitate utilizate de scriitor, identificarea şi prezentarea semnificaţiei celor mai importante, în relaţie cu secvenţele analizate – *4 puncte*; identificarea principa-

Scanned with OKEN Scanner

lelor procedee de expresivitate şi prezentarea rolului lor, dar separat, într-un paragraf anume – *2 puncte*; identificarea a cel puţin patru procedee, fără prezentarea semnificaţiei lor – *1 punct*.

b) **Redactare:**

- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Testul 15

I. 1. Cuvântul *porumbei* conţine: o, *u, e* – vocale; *i* – semivocală. (1+1+1+1) **4 p**

2. Sunt derivate cuvintele: *desiş* – substantiv; ***revin*** – verb. (2+2) **4 p**

3. Cuvântul *dezvrăjbită* (adjectiv) s-a format prin derivare prin substituţie de prefixe antonime de la adjectivul *învrăjbită* (de origine participială). (2+2) **4 p**

4. Valorile morfologice sunt: *lin* – adverb; *amarul* – substantiv. (2+2) **4 p**

5. Pronumele sunt: pronume nehotărât – *tot*; pronume personal – *eu*. (2+2) **4 p**

6. Substantivele în cazul genitiv: *Cărările* ***luncii*** *se pierd* (Pv) *printre ierburile înalte. Firul* ***căii*** *e subţirel*. (Pn) (2+2) **4 p**

7. Predicat nominal: *-i plin; -i dezvrăjbită*; predicat verbal: *faci; sădeşti*. (2+2) **4 p**

8. Propoziţia subordonată: *vezi* (1) / ***că-i*** *cerul fără nori* (Pn) (CD) (2) /; are ca regent verbul tranzitiv *vezi*. (2+2). **4 p**

9. Verbul ***a fi*** este regent pentru propoziţiile subordonate: *Întrebarea* ***este*** (Pni) (1) / ***ce*** *soluţie alegi*. (Pv) (2) / P_2 = PR
Ea ***este*** (Pv) (1) / ***unde*** *ai trimis-o*. (Pv) (2) / P_2 = CL **4 p**

10. Anotimpul este primăvara. **2 p**

11. Sugestie olfactivă: *De miresme-i plin hotarul.* **2 p**

12. Măsura versurilor este: 8/9/8/8/9. **2 p**

Scanned with OKEN Scanner

13. Procedeul de expresivitate este personificarea. 2 p
14. Interogaţiile exprimă, în mod direct, trăirile autorului, repro- 4 p
şurile adresate iubitei etc.

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice scrisorii (formula de introducere – *1 punct;* formula de încheiere – *1 punct;* data, locul, semnătura – *1 punct;* aşezarea în pagină – *1 punct).*

2. Redactarea scrisorii (referirea la o situaţie semnificativă, prezenţa unui scurt portret al persoanei – *2 puncte* pentru conţinut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conţinut parţial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parţial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă).
- Ortografia şi punctuaţia – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut:

- integrarea personajului într-o anumită tipologie: personaj principal, pozitiv; reprezintă eroul justiţiar, întruchipând cele mai înalte însuşiri morale (virtuţi) ale comunităţii căreia îi aparţine, o anumită concepţie despre viaţă etc. – *2 puncte*;
- precizarea trăsăturilor personajului, aşa cum sunt conturate în fragmentele selectate: dăruire de sine, spirit de sacrificiu, respect pentru valorile comunităţii, spiritul onoarei, spirit justiţiar, demnitate, om de acţiune etc. – *4 puncte*;
- ilustrarea acestor trăsături prin raportare la text – *2 puncte*;
- prezentarea procedeelor / modalităţilor de caracterizare, particularizate la textul dat: caracterizare directă de către narator, de către alte personaje; caracterizare indirectă prin limbaj, reacţii, gestică, expresia feţei şi a ochilor, prin relaţiile cu celelalte personaje, nume etc. – *4 puncte*;
- evidenţierea unor mijloace artistice în caracterizarea personajului: figuri de stil, moduri de expunere, tehnica detaliului, a comparaţiei, notaţii de analiză psihologică (comportament fizic şi verbal) etc. – *4 puncte.*

b) Redactare:

- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;

Scanned with OKEN Scanner

- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 16

I. 1.	Cratima notează rostirea într-o silabă a prepoziției *pe* și a vocalei inițiale a substantivului următor; se creează un diftong.	4 p
2.	Sunt derivate (oricare patru dintre) cuvintele: *acoperiș, furiș, păroș(i), cetățui, veșnicie, tributar.* (1+1+1+1)	4 p
3.	Cuvântul *veșnicie* are: sinonim – *eternitate;* antonim – *efemeritate.* (2+2)	4 p
4.	Substantivele *scări, piatră, veacuri* sunt în cazul acuzativ, iar *râul* în cazul nominativ. (1+1+1+1)	4 p
5.	Adjective pronominale nehotărâte: *alte (veacuri), câteva (monezi).* (2+2)	4 p
6.	Funcțiile sintactice sunt: *toamnei* – atribut substantival genitival; *tablei* – complement indirect. (2+2)	4 p
7.	Complemente directe (oricare dintre exemplele): – exprimate prin substantive: *somn (așterne), grăunțe (dă), foi (smulg);* exprimat prin pronume personal – *le (smulg).* (2+2)	4 p
8.	Propoziția */să-l scoată* (Pv) *iar* / este o secundară circumstanțială de scop / finală, subordonată verbului *ascund* din regenta anterioară.	4 p
9.	Expansiunea atributului adjectival într-o subordonată atributivă: *Peste târgul / **care este vechi*** (Pn) /...	4 p
10.	Versul adecvat pentru indicarea anotimpului este: *Ploaia **toamnei** dă grăunțe tablei de pe-acoperiș.*	2 p
11.	Au semnificație cromatică (oricare dintre cuvintele): *negre, galbene,* dar și *cetățui de fum și scamă* (care sugerează albul întunecat). (1+1)	2 p
12.	Rima – îmbrățișată, ritmul – trohaic. (1+1)	2 p
13.	Sugestii de răspuns: Se creează o impresionantă imagine vizuală în centrul căreia se află munții, personificați; epitetele metaforice *de fum și scamă* contribuie la sporirea efectelor vi-	2 p

Scanned with OKEN Scanner

zuale generate de prezența metaforei *cetății*, care sugerează piscurile ce se întrezăresc dincolo de perdeaua de nori etc.

14. Oricare două dintre argumentele: textul are caracter confesiv; prezența eului liric; forța sugestivă a elementelor de expresivitate etc. (2+2) **4 p**

II. 1. Respectarea restricțiilor cantitative în prezentarea informațiilor – *2 puncte*; respectarea celorlalte convenții – *2 puncte*.

2. Conținut adecvat cerinței: în totalitate – *4 puncte*; parțial – *2 puncte*.

3. Respectarea normelor ortografice și de punctuație – *2 puncte*.

III. a) Conținut:

- precizarea a patru trăsături distinctive ale speciei (apartenența la genul liric; reflectarea unor trăiri profunde; succesiune de imagini ale unui peisaj ca pretext pentru a-și prezenta discret sentimentele de melancolie etc.; atitudinea contemplativă a eului liric; mediul înconjurător este perceput prin simțuri diferite – vizual, auditiv etc.) (Identificarea corectă a celor patru trăsături, în concordanță cu definiția speciei – *4 puncte*; identificarea corectă a doar două-trei trăsături – *2 puncte*; identificarea unei singure caracteristici – *1 punct*.)
  NOTĂ: nu trebuie dată definiția speciei în compunere, aceasta trebuie să rezulte din argumentare!
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text; (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate – *4 puncte*; exemplificări parțiale, argumentare sumară – *2 puncte*; exemplificări parțiale, fără argumentare – *1 punct*);
- numirea modului de expunere dominant (indicarea descrierii, a atitudinii contemplative, a atmosferei triste, a succesiunii gradate a imaginilor dinspre aspectele exterioare către lumea interioară, a reflecției, generând meditația asupra scurgerii ireversibile a timpului etc. – *4 puncte*; precizarea descrierii, a succesiunii de tablouri – *2 puncte*; precizarea doar a termenului descriere – *1 punct*).
- evidențierea mijloacelor de expresivitate utilizate de poet, identificarea și prezentarea semnificației celor mai importante, în relație cu secvențele analizate – *4 puncte*; identificarea principalelor procedee de expresivitate și prezentarea rolului lor, dar separat, într-un paragraf anume – *2 puncte*; identificarea a cel puțin patru procedee, fără prezentarea semnificației lor – *1 punct*.

Scanned with OKEN Scanner

b) **Redactare:**

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*
- NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 17

I. 1. Apostroful indică, în text, căderea accidentală a unui sunet. **4 p**
Atenție! Având în vedere vechimea textului (publicat în anul 1874) și faptul că editorul a păstrat ortografia originală, putem observa că, în limba literară actuală se folosește liniuța de unire pentru a indica eliminarea unui sunet, apostroful fiind utilizat mai ales în situații atipice (*da' = dar, omu' = omul*), pentru a sugera exprimarea individuală, oralitatea textului.

2. Diminutivele sunt (oricare dintre): *mândră – **mândruță**, **mândruliță**, **mândrulică**; neică – **neicuță**, **neicușor**, **neiculiță**.* (2+2) **4 p**

3. Sinonimele contextuale sunt: *bălăioară = **blondă**; deștept = **treaz**.* (2+2) **4 p**

4. Cuvântul *bălaie* apare în (oricare două dintre): *a-nțărcat bălaia* (expresie verbală = literal, vaca cea bălană nu mai are lapte pentru viței, deci: *s-a terminat cu avantajele (ne)meritate*); *a intrat bălaia-n sat* (expresie verbală = literal, a intrat în sat ceva deschis la culoare, care luminează, deci: *s-a luminat de ziuă*); *ori laie, ori bălaie* (expresie adverbială = *ori așa, ori altfel*), *nici laie, nici bălaie* (expresie adverbială = *nici așa, nici așa*). (2+2) **4 p**
Atenție! Expresiile conțin cele două antonime adjectivale, utilizate și cu valoare substantivală: *laie* (= neagră) și *bălaie* (= blondă, albă, deschisă la culoare), ele punând în discuție tocmai opțiunea pentru o anume soluție, necesitatea alegerii, alternativa.

5. Cuvintele cu formă neliterară sunt: *ași – **aș*** (forma verbului auxiliar pentru condițional-optativ, persoana I, singular); *să* **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

spui – ***să spun*** (forma literară a verbului „a spune" la conjunctiv/indicativ prezent, persoana I, singular; *înseară* – ***înserează***. (2+2)

6. Sugestie de răspuns: ***cine*** – subiect simplu (pronume interogativ); ***când*** – complement circumstanțial de timp (adverb relativ de timp); ***-mi*** (*inima*) – atribut pronominal în cazul dativ (dativ posesiv – pronume personal); ***cum*** – nu are funcție sintactică (are valoare conjuncțională). (1+1+1+1). **4 p**

7. Sunt complemente circumstanțiale: de loc – (oricare dintre) *prin crâng, pe vâlcea;* de timp – *numai ziua.* (2+2) **4 p**

8. Propoziția subordonată din strofa a cincea este circumstanțială de timp: ***/cum*** *înseară/*. (2+2) **4 p**

Notă! 2 puncte se acordă pentru identificarea corectă a propoziției subordonate, iar celelalte două pentru delimitarea ei corectă.

9. Propoziția */ **s-o*** *strâng/* poate fi: **4 p**

SB: *Trebuie* [1]*/* ***s-o*** *strâng.*[2]*/* P1 – PPr; P 2 – SB (cerută de verbul regent impersonal *trebuie*)

CD: *Vreau*[1]*/* ***s-o*** *strâng.*[2]*/* P 1 – PPr; P 2 – CD (cerută de verbul regent tranzitiv *vreau*)

CI: *Mă tem*[1]*/* ***s-o*** *strâng.*[2]*/* P 1 – PPr; p 2 – CI (cerută de verbul regent intranzitiv *mă tem*)

AT: *Mă preocupă dorința*[1]*/* ***s-o*** *strâng.*[2]*/* P 1 – PPr; P 2 – AT (cerută de substantivul regent *dorința*). (1+1+1+1)

10. Sugestie de răspuns: Se repetă verbul *toarce.* **2 p**

11. Sugestie de răspuns: Utilizarea diminutivului este o expresie directă a sentimentelor de dragoste. **2 p**

12. În text, exclamațiile au rolul de a sublinia intensitatea trăirilor îndrăgostitului. **2 p**

13. Mărci lingvistice ale eului liric în text sunt: verbele la persoana I (*văd, să spui/să spun, stau, aș(i) prinde, aș(i) lua, s(ă) strâng, să frâng, aș(i) vrea, să torc*); pronume personale de persoana I (*-mi, eu*); adjectivul pronominal posesiv (*mea*). (1+1) **2 p**

14. Caracterul „folcloric" al textului macedonskian este dat, în planul versificației, de monorimă (câte trei versuri succesive), de măsura versurilor (7-8 silabe), de ritmul trohaic. (1+1) **2 p**

II. Punctajul se acordă astfel:

1) **4 puncte** pentru respectarea convențiilor cererii:

– data, locul – *1 punct*;

Scanned with OKEN Scanner

– semnătura – *1 punct*;
– formula de adresare – *1 punct*;
– formula de încheiere – *1 punct*.
2) **6 puncte** pentru stil şi conţinut adecvate situaţiei imaginate:
– coerenţa textului – *1 punct*;
– unitatea compoziţiei – *1 punct*;
– folosirea registrului stilistic şi a limbajului adecvat – *2 puncte* (1+1);
– conţinutul adecvat cerinţei: – în totalitate – *2 puncte*; parţial – *1 punct*.
3) **2 puncte** pentru corectitudinea limbii utilizate:
– corectitudinea exprimării: *1 punct* (0 puncte pentru una sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
– ortografia şi punctuaţia: *1 punct* (0 puncte pentru o greşeală de ortografie sau 2 greşeli de punctuaţie).

III. a) Conţinut:

NOTĂ. Vei putea alege numai o *doină* studiată. Elemente de lirism apar însă, şi în balade (cum este, de pildă, monologul testamentar al ciobănaşului din *Mioriţa* sau al haiducului din *Toma Alimoş*).

- Precizarea a patru trăsături ale creaţiei populare: caracterul anonim (numele autorului este necunoscut), colectiv (la realizarea sa au contribuit mai mulţi rapsozi, fiecare aducând câte ceva din preaplinul sufletesc individual în sublinierea sentimentelor general umane), oral (nefiind scrisă, ci transmiţându-se „din gură în gură", de-a lungul vremii, face posibilă apariţia numărului mare de variante), sincretic (în general, la desăvârşirea în plan artistic vor contribui, în egală măsură, mai multe „arte" – *doina* este cunoscută nu ca „poezie" ce se recită, ci drept „cântec", chiar denumirea ei este preluată din muzică – este interpretată în acompaniament muzical de fluier, caval, solz de peşte, frunză etc. pe un tempo lent, adesea sfâşietor, cu trăsături de lied), tradiţional (respectă anumite caracteristici specifice la nivel lingvistic) etc. (1+1+1+1) – *4 puncte*;
- Precizarea a patru trăsături ale lirismului popular: este expresia directă – cu aspect individual, dar ilustrând un sentiment general uman – a unor trăiri profunde, în funcţie de care se stabileşte şi apartenenţa la o anumită temă: dragoste, dor, jale, muncă, sărăcie, înstrăinare, cătănie, haiducie; impresionează profund sinceritatea sentimentelor destăinuite de un eu liric profund subiectiv (apar mărcile specifice – verbe, pronume la persoana I), care se confesează frecvent naturii; textul are un aspect fie de monolog

Scanned with OKEN Scanner

adresat, fie de dialog (cu codrul, frunza, badea/mândra/mama etc.), de unde şi prezenţa vocativelor, a verbelor la persoana a II-a/I, a imperativului şi a conjunctivului cu valoare imperativă, a pronumelor şi a adjectivelor pronominale posesive la persoanele I – a II-a etc.; forma astrofică/structura monobloc, întreruptă uneori printr-un refren cu mici variaţii; prezenţa unor „formule" de adresare în care apar diminutive (*frunzuliţă, mândruţă, măicuţă* etc.) ca semne ale implicării afective etc.; elemente de versificaţie (monorimă sau rimă împerecheată, măsura de maximum opt silabe, ritm trohaic) – *4 puncte*;

- Exemplificarea acestor caracteristici pe baza operei alese (alegerea corespunzătoare a exemplelor, în conformitate cu trăsăturile selectate, explicaţii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificare parţială, explicaţii sumare – *2 puncte*; exemplificare parţială, fără explicaţii – *1 punct*).
- Precizarea unor mijloace de expresivitate (tropi şi/sau figuri de stil) utilizate de autor, comentându-se minimum două – prezenţa metaforelor prin care se desemnează iubita, personificarea naturii, paralelismul sintactic, repetiţii – la nivel stilistic; utilizarea unui limbaj popular, presărat cu termeni regionali/arhaici etc. (alegerea corespunzătoare a exemplelor, în conformitate cu trăsăturile selectate, comentarii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificare parţială, explicaţii sumare – *2 puncte*; exemplificare parţială, fără comentarii – *1 punct*).

b) Cele **16 puncte** pentru **redactare** se acordă doar pentru minimum 28 de rânduri scrise normal (nu lăbărţat!), cu respectarea indicaţiilor precizate la început.

ATENŢIE!

Compunerea trebuie să aibă unitate şi coerenţă. Nu se cere definiţia, ci prezentarea trăsăturilor esenţiale ale speciei vizate, care trebuie să se dezvăluie treptat. Poţi apela şi la citate din critica literară!

Testul 18

I. 1. Sunt vocale *ă, a, i* (primul); al doilea *i* este semivocală. (1+1+1+1) **4 p**

2. Sunt derivate (oricare două dintre): verb – ***răsună, desface***; adjectiv – ***nevăzută, umbros***. (2+2) **4 p**

3. Exemplu de răspuns: *măiastră* – sinonim: ***minunat, fermecat, fermecător***, dar şi ***iscusit, abil, ingenios***; paronim: ***maestră*** **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

(= persoană competentă, titlu onorific etc.); ***maistră*** (= femininul substantivului ***maistru***, cu sufix moţional). (2+2)

4. • În text, cuvântul *iar* este adverb; altă valoare morfologică este aceea *de conjuncţie coordonatoare adversativă*: Ea scrie, ***iar*** el priveşte. **4 p**

• În text, cuvântul *blând* este adverb. Altă valoare morfologică este de *adjectiv variabil*: Zări în depărtare dealurile ***blânde*** ale Moldovei. (1+1+1+1)

5. În text, verbul *a fi* este predicativ, personal. Alte valori ale acestuia pot fi: **4 p**

- Predicativ, impersonal: ***Era*** (PV) (1)/ să cad. (PV) (2) /
- Copulativ, personal: Ziua ***este senină***. (Pn)
- Copulativ, impersonal: ***Nu este bine*** (Pn) (1) / să fumezi. (Pv) (2) /
- Auxiliar, marcă a diatezei pasive: ***A fost ajutat*** (Pv) de prieteni.
- Auxiliar, marcă a
  - modului conjunctiv, timp perfect: *Să **fi** citit* (Pv) mai atent.
  - modului condiţional-optativ, timp perfect: *Aş **fi** reuşit* (Pv) desenul.
  - modului indicativ, timp viitor anterior: *Voi **fi** socotit* (Pv) corect.
  - modului infinitiv, timp perfect: Plăcerea de ***a fi** cântat* la serbare *a fost imensă*. (Pn)

Aşadar, oricare două dintre valorile menţionate. (2+2)

6. Funcţiile sintactice sunt: *(sub) desiş* – complement circumstanţial de loc; *(de) sălcii* – atribut substantival prepoziţional; *gârla* – subiect; *cântecul* – complement direct. (1+1+1+1) **4 p**

7. În primele versuri apar: atribut pronominal genitival: *(crăiia)* ***lui***; atribut pronominal în dativ – *(mâna)*-***i***. **4 p**

8. Propoziţiile subordonate circumstanţiale de timp – coordonate adversativ sunt: ***De când*** *vântul nu mai plânge*, (Pv) 1 / ***ci*** *suspină* (Pv) *-n frunze blând aducând miros de floare sărutată* 2. / **4 p**

9. Exemplu de răspuns. Propoziţia subordonată atributivă ***ce*** *de-abia s-a dus* (Pv) poate fi contrasă în: *(iarna) dusă de curând. Dusă* = atribut adjectival. **4 p**

10. Exemplu de răspuns: *Soare tânăr sus în slavă, în crăiia lui albastră.* **2 p**

Scanned with OKEN Scanner

11.	Exemplu de răspuns – În strofa a II-a apar: imagine auditivă – *Sub desiș umbros de sălcii* ***gârla cântecu-și îngână***; imagine olfactivă – *Aducând* ***miros de floare***... (1+1)	**2 p**
12.	Ritm trohaic, rimă împerecheată (pereche). (1+1)	**2 p**
13.	Orice răspuns care scoate în evidență frumusețea cântecului privighetorii, evidențiind imaginea auditivă din versuri și epitetele cu valențe auditive și olfactive.	**2 p**
14.	Exemple de răspuns: prezentarea unui aspect de natură din perspectiva unui eu liric contemplativ; frecvența procedeelor expresive (preponderent epitete); succesiune de imagini vizuale, într-o gradație descendentă; cumul de imagini adresate simțurilor (vizuale, auditive, olfactive) etc. (2+2)	**4 p**

II. 1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii (formula de introducere – *1 punct;* formula de încheiere – *1 punct;* data, locul, semnătura – *1 punct;* așezarea în pagină – *1 punct*).

2. Redactarea scrisorii (referirea la o situație semnificativă, prezența descrierii – *2 puncte* pentru conținut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conținut parțial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parțial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia și punctuația – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

III. a) Conținut:

- precizarea a patru trăsături distinctive ale speciei, în concordanță cu definiția: apartenența la genul epic (prin prezența naratorului, a acțiunii, a personajelor); concentrarea în jurul unui personaj urmărit în evoluție; număr mare de personaje angrenate într-un subiect ce evoluează frecvent spre un deznodământ tragic (*Două loturi*, *Alexandru Lăpușneanu*) sau fericit (*Popa Tanda*); planurile spațio-temporale mai ample, ce dau posibilitatea „radiografierii" unor medii de viață, frecventa dimensiune morală a mesajului etc. – *4 puncte*;
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate – *4 puncte*; exemplificări parțiale, argumentare sumară – *2 puncte*; exemplificări parțiale, fără argumentare – *1 punct*);

Scanned with OKEN Scanner

- caracterizarea sumară a protagonistului, cu indicarea mijloacelor directe (de autor / narator; de alte personaje; autocaracterizare) sau indirecte (fapte, gânduri, fel de a vorbi, vestimentație, nume, relație cu alte personaje, comportament) – *4 puncte*;
- prezentare subiectului, pe baza momentelor acestuia (expoziţiune, intrigă, desfăşurare, punct culminant, deznodământ, epilog – „*Două loturi*") – *4 puncte.*

ATENŢIE!

• Textul trebuie să fie coerent, să nu apară cele patru cerințe ca alineate distincte! Acestea sunt doar idei care trebuie integrate într-un *plan* ce urmează a fi dezvoltat, în ordinea potrivită / adecvată!

• Nu copia / memora texte gata făcute, pentru că *s-ar putea să primeşti text la prima vedere*! Exersează!

b) Redactare:

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 19

I.1.	Cuvintele au: *cea* – 3 litere, 2 sunete; *feciorii* – 8 litere, 7 sunete. (2+2)	4 p
2.	Din câmpul / familia semantic(ă) a substantivului *(h)armăsar* fac parte substantivele: *iepe*, *mânz*. (2+2)	4 p
3.	Numeral compus – *doisprezece*; adverb compus – *totdeauna.* (2+2)	4 p
4.	Valoarea morfologică a cuvintelor este: *unul* – pronume nehotărât simplu; *de la* – prepoziție compusă; *se* – pronume reflexiv; *Jder* – substantiv propriu. (1+1+1+1)	4 p
5.	Verbul tranzitiv este *a mâncat.*	4 p
6.	Funcțiile sintactice sunt: *lui* – atribut pronominal genitival; *bate* – predicat verbal; *toate* – atribut adjectival; *războaiele* – complement direct. (1+1+1+1)	4 p

Scanned with OKEN Scanner

7. Exemplu de răspuns: *S-au coalizat* ***împotriva lui***. (Ci) **4 p**

8. Propoziţiile subordonate sunt: / *să ardă* (Pv) *grajdul* / – propoziţie subordonată subiectivă, având ca regent verbul predicativ impersonal **era**; / ***în care*** *şade* (Pv) / – propoziţie subordonată atributivă, având ca regent substantivul **grajdul**. **4 p**

9. Propoziţia incidentă: *se miră* (Pv) *străinul, cu mâna la falcă* – propoziţie dezvoltată, afirmativă, enunţiativă propriu-zisă. **4 p**
N.B. Poate fi transcrisă şi o propoziţie din fraza incidentă (de la prima replică a străinului), cu condiţia de a i se preciza caracteristicile şi de a o delimita corect).

10. Substantive proprii sunt: *Timiş* (toponim = nume de localitate); *Ionuţ*, *Simion*, *Pamfil* (antroponime = nume de oameni). **2 p**

11. Ionuţ crede că armăsarul Catalan este năzdrăvan fiindcă „a râs“ când l-a văzut prima oară şi întrucât, cu urmaşii lui, Măria Sa este învingător în războaie. (1+1) **2 p**

12. Răspunsul corect este *b*. **2 p**

13. Transpunerea corectă în vorbire indirectă, cu respectarea convenţiilor (evitarea persoanei I, a dialogului etc.). **2 p**

14. Sugestie de răspuns: Armăsarul Catalan reprezintă, pentru băiatul de doisprezece ani, un cal năzdrăvan, asemenea celui din basme. Ca şi Făt-Frumos, el îi „probează“ însuşirile supranaturale, semn că încă este un copil, pentru care lumea basmelor este încă apropiată. **4 p**

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice scrisorii (formula de introducere – *1 punct;* formula de încheiere – *1 punct;* data, locul, semnătura – *1 punct;* aşezarea în pagină – *1 punct).*

2. Redactarea scrisorii (referirea la o situaţie semnificativă – *2 puncte* pentru conţinut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conţinut parţial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parţial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia şi punctuaţia – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut:

- selectarea corectă a textului (o doină) – *2 puncte*;
- precizarea a patru caracteristici ale textului popular: caracter *anonim, colectiv, oral, sincretic, tradiţional* (cu cel puţin două exemplificări / detalieri pe baza textului ales) – *2 puncte*;

Scanned with OKEN Scanner

- precizarea caracteristicilor formale: structură, de obicei, astrofică; discursul liric este, în general, un monolog adresat – fie unui element al naturii (confident al omului însingurat), fie unei persoane (mândra, badea, etc.); versuri scurte, de maximum opt silabe, adesea cu monorimă sau rimă împerecheată şi ritm trohaic; existenţa refrenului; prezenţa paralelismului sintactic, a diminutivelor etc. – *4 puncte*;
- ilustrarea caracteristicilor pe baza textului ales – *4 puncte*;
- prezentarea motivelor centrale (de exemplu: codrul, frunza, floarea, cucul, mândra, comuniunea om-natură etc.) şi a semnificaţiei acestora în ansamblul textului ales – *4 puncte.*

b) **Redactare:**
- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Testul 20

I.1. Conţin diftongi/hiat (oricare dintre cuvintele): diftong – ***soare***, ***greier***, ***ţârâie***, ***ureche-i*** şi hiat – ***gră-un-ţe-le***. (2+2) **4 p**

2. Sinonime: *zvâcnesc* = freamătă, se agită, pulsează, tresaltă; *smulse* = rupte. (2+2) **4 p**

3. Verbul *a purta* are sensurile: ***Se poartă*** *bine* (se comportă). ***Poartă*** *o rochie roşie* (îmbracă). ***Poartă*** *o floare la butonieră* (ţine). ***Poartă*** *cu sine un ghiozdan greu* (duce). (1+1+1+1) **4 p**

4. În text cuvântul *leneş* e adverb. Adjectiv: *Copilul* ***leneş*** *s-a trezit târziu.* (2+2) **4 p**

5. Pronume relative: *care*, *ce*. (2+2)

6. Funcţiile sintactice sunt: *lan* – nume predicativ; *dogoare* – subiect. (2+2) **4 p**

7. Predicatele sunt: ***zvâcnesc*** (predicat verbal); ***purta*** (predicat verbal). (1+1)+(1+1) **4 p**

8. *Trupul* / ***care le purta*** (Pv) – contragere: *purtător* (atribut adjectival). (2+2) **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

9. Exemplu de răspuns: *Nu se ştie* (Pv) (1) / ***ce va rezolva***. (Pv) (2) / P_1 = PPr; P_2 = SB. **4 p**

10. Anotimpul este vara. **2 p**

11. Personificare: *În soare* ***spicele îşi ţin la sân*** *grăunţele; comparaţie:* ***fulgere*** *(...) zvâcnesc (...)* ***ca nişte*** *lungi* ***picioare*** *de păianjen.* (1+1) **2 p**

12. Imagine cromatică: *Pământu-ntreg e numai lan de grâu*; imagine auditivă: *La ureche-i ţârâie un greier.* (1+1) **2 p**

13. Structura poetică sugerează o senzaţie copleşitoare de abandon a fiinţei în mijlocul unei veri caniculare, în care totul este redus la *dogoare*; întinderea leneşă a timpului, ce pare *a aţipi*, devenind eternitate etc. (explicare nuanţată – 2 puncte; explicare satisfăcătoare – 1 punct) **2 p**

14. Sugestie de răspuns: descrierea peisajului toropit de căldură – pretext pentru exprimarea discretă a sentimentelor; perspectiva spaţială; imaginile artistice (vizuale, auditive); prezenţa procedeelor de expresivitate – personificarea, epitetul. (răspuns complet – *4 puncte*; răspuns parţial – *2 puncte*) **4 p**

II. **1.** Convenţiile specifice invitaţiei:
- formulele introductive şi de încheiere – *2 puncte*; (1+1)
- data, locul, semnătura – *3 puncte.* (1+1+1)

2. Registrul stilistic potrivit – *2 puncte.*

3. Corectitudinea limbii utilizate – *2 puncte.*

4. Ortografie şi punctuaţie – *1 punct.*

III. **a) Conţinut:**

Precizarea a patru caracteristici ale genului liric, cu exemple din text:
- textul e o confesiune, poetul se comunică pe sine – *4 puncte*;
- trăsătura definitorie este expresivitatea – *4 puncte*;
- prezenţa limbajului poetic – *4 puncte*;
- tipul special de versificaţie – *4 puncte.*

b) Redactare:
- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

Scanned with OKEN Scanner

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Testul 21

I.1. Virgulele izolează o apoziţie dezvoltată. **4 p**

2. Oricare dintre cuvintele: *voinic, mult, noastră.* **4 p**
Exemplu: *Voinic* – în text substantiv provenit prin conversiune; valoare iniţială – adjectiv (exemplu: fecior voinic).
(2+2)

3. *a strânge* = a risipi; *a lăsa* = a urca. (2+2) **4 p**

4. Verb predicativ; alte valori: **4 p**
- copulativă: Ideea ta ***este*** *interesantă* (P_n).
- auxiliară: Romanul ***a fost*** *citit* de toţi colegii (P_v). (2+1+1)

5. Verb de conjugarea a II-a: *a zăcea, a vedea.* **4 p**
Verb de conjugarea a IV-a: *a trăi.* (2+2)

6. *Cete* – complement direct; *de dorul* – complement circumstanţial de cauză; *înverzind* – complement direct; *vreo* – atribut adjectival. (1+1+1+1) **4 p**

7. Subiectele propoziţiilor din primul vers sunt: *dor* – subiect simplu; *sete* – subiect simplu. **4 p**

8. *Frunza-n codru cât se ţine* (Pv) – propoziţie subordonată circumstanţială de timp. (2+2) **4 p**

9. *Era* (Pv) (1) / *să se întâmple* (Pv) *o nenorocire.* [2]/ (P_1 = PPr; P_2 = SB) (2+2) **4 p**

10. Prezenţa eului liric este evidenţiată de pronumele şi verbele la persoana I: *Mult mi-i dor şi mult mi-i sete / Să văd frunza-n codru verde etc.* **2 p**

11. Ritm trohaic. **2 p**

12. Sunt structurate antonimic versurile: **2 p**
Frunza-n codru cât se ţine / Toţi voinicii o duc bine / Iară frunza dacă-l lasă / Toţi voinicii merg pe-acasă. / (1+1)

13. Spaţiul poetic este: *codrul verde.* **2 p**

14. Se consideră corect răspunsul care evidenţiază jalea haiducului obligat, odată cu venirea iernii, să *zacă* la *para focului*, lipsit de lumina şi libertatea oferite de natură (explicare nuanţată – 2 puncte, explicare satisfăcătoare – 1 punct). **4 p**

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice scrisorii (formula de introducere – *1 punct;* formula de încheiere – *1 punct;* data, locul, semnătura – *1 punct;* aşezarea în pagină – *1 punct).*

Scanned with OKEN Scanner

NOTĂ: Fiind o scrisoare familiară, semnătura nu trebuie să conţină şi numele de familie!

2. Redactarea scrisorii – *2 puncte* pentru conţinut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conţinut parţial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parţial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia şi punctuaţia – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut:

- precizarea a patru elemente definitorii ale creaţiei populare – *4 puncte*;
- precizarea a patru elemente caracteristice doinei – *4 puncte*;
- evidenţierea rolului mijloacelor artistice – *4 puncte*;
- elemente de versificaţie – *4 puncte*.

b) Redactare:

- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Testul 22

I.1.	Oricare două dintre răspunsurile: pronunţarea a două cuvinte într-o singură silabă; elidarea vocalei ***u***; evitarea hiatului; păstrarea măsurii versului. (2+2)	**4 p**
2.	Derivate: a în*flori*; a stră*luci*; a în*cununa*; cuvânt compus: *dinspre*; prin conversiune: *viu*. (1+1+1+1)	**4 p**
3.	Familia lexicală: a învăli, învăluitor, învăluit, dezvălui etc.	**4 p**
4.	Cuvântul ***şi***: valoarea din text – conjuncţie coordonatoare copulativă; alte valori: *Şi-a adus aminte* – pronume reflexiv; *Plouă şi mai tare* – adverb de mod. (2+1+1)	**4 p**
5.	Locuţiunile: *cu drag* – locuţiune adverbială de mod, complement circumstanţial mod; *să aducă aminte* – locuţiune verbală, predicat verbal.	**4 p**

Scanned with OKEN Scanner

6. Cuvintele: *ce* – pronume relativ, complement direct; *streşinelor* – substantiv, complement indirect. (2+2) **4 p**

7. Funcţiile sintactice sunt: *ne* – complement indirect; *viu* – complement circumstanţial de mod; *de înfloriri* – complement indirect; *ale verii* – atribut substantival genitival. (1+1+1+1) **4 p**

8. Propoziţia: *Să ne-aducă viu aminte de-ale verii înfloriri...* este propoziţie subordonată circumstanţială de scop; contragere: *pentru a ne aduce aminte* – complement circumstanţial de scop. (2+2) **4 p**

9. Prima propoziţie subordonată este: *...care-n zare amorţeşte...* – propoziţie subordonată atributivă. (2+2) **4 p**

10. Modul de expunere este descrierea. **2 p**

11. Imagine statică: *Care zace-n amorţire.* **2 p**

12. Comparaţie: *(lunca) el ca pe-o mireasă moartă o-ncunună;* metaforă*: flori de iarnă, / crini şi roze de zăpadă* etc. (1+1) **2 p**

13. Ritmul trohaic, măsura versului de 16 silabe. (1+1) **2 p**

14. Peisajul anotimpului alb are ca element definitoriu gerul cu efectele sale devastatoare asupra naturii. (răspuns corect, nuanţat – *4 puncte*; răspuns ezitant sau cu greşeli ortografice – *2 puncte*) **4 p**

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice scrisorii (formula de introducere – *1 punct;* formula de încheiere – *1 punct;* data, locul, semnătura – *1 punct;* aşezarea în pagină – *1 punct).*

NOTĂ: Fiind o scrisoare familiară, semnătura nu trebuie să conţină şi numele de familie!

2. Redactarea scrisorii (*2 puncte* pentru conţinut adecvat în totalitate, *1 punct* pentru conţinut parţial; folosirea unui registru stilistic adecvat: în totalitate – *2 puncte* / parţial – *1 punct*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia şi punctuaţia – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greşeli cumulate).

III. a) Conţinut (16 puncte): Textul compus va avea în vedere:

- atitudinea autorului – contemplativă; peisaj hibernal;
- relevarea şi comentarea a patru caracteristici ale speciei literare: descriere artistică de tip tablou; prezenţa numeroaselor figuri de

Scanned with OKEN Scanner

stil; imagini artistice adresate simțurilor; stare sufletească transmisă prin intermediul imaginilor artistice;
- verbele la timpul prezent implică cititorul în postura de spectator;
- ilustrarea caracteristicilor pe baza textului dat.

b) Redactare:
- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 23

I.1.	b. (diftongi – 6 cuvinte).	4 p
2.	Derivate: *dregător*, *grămădi* etc.; compuse: *odată*; *astfel* etc.	4 p
3.	Sinonime neologice sunt: *hotar* = frontieră; *glas* = voce. (2+2)	4 p
4.	**a.** *N.B.*: Substantivele **mobile** sunt cele care realizează opoziția de gen cu ajutorul sufixelor moționale: **-ă, -că, -easă, -esă, -iță, -oaică, -an, -oi** etc. (elev – elevă).	4 p
5.	Pronumele sunt: ***vă*** (*rup*) – pronume personal, complement direct; (*apărându*)-***şi*** – pronume reflexiv, atribut pronominal în dativ (dativul posesiv); ***vă*** (*purtați*) – pronume reflexiv, fără funcție sintactică, intră în structura diatezei reflexive a verbului, ca marcă (morfem) a(l) acesteia; ***voi*** – pronume personal, subiect simplu.	4 p
6.	Funcțiile sintactice sunt: *pe loc* = complement circumstanțial de timp; *de frică* = complement circumstanțial de cauză.	4 p
7.	***De*** este subiect dacă are valoare substantivală: ***De*** *este o prepoziție.* Are valoare de pronume relativ, introducând o atributivă: *O vezi pe fata (1) /* ***de*** (= care) *vine? (2) /* ***Nişte*** este adjectiv pronominal nehotărât dacă determină un substantiv la singular: *A cumpărat <u>niște</u> carne.* = atribut adjectival. (2+2)	4 p

Scanned with OKEN Scanner

8. Propoziția subordonată verbului predicativ impersonal *ajunge*: *Ajunge* (Pv) (1) / ***cât*** *ai scris* (Pv) (2); P_1 = PPr; P_2 = SB. **4 p**

9. Propozițiile sunt: **4 p**
- subordonată cauzală: *că vă rup în dinți acuși*;
- subordonată finală (de scop): *ca să vadă.* (2+2)

10. Moduri de expunere: narațiunea; dialogul. (1+1) **2 p**

11. Comparație: *ca un biet măgar, ca niște cățeluși.* **2 p**

12. Caracteristici ale alegoriei: **2 p**
- autorul transmite atitudini, idei, sentimente, norme morale prin intermediul unor fapte sau obiecte concrete;
- existența personificărilor, a comparațiilor, a metaforelor ce alcătuiesc alegoria. (1+1)

13. Apartenența la genul epic este confirmată de: prezența firului narativ; existența personajelor; conflictul etc. (1+1) **2 p**

14. Rezumatul: **4 p**
- prezentarea secvențelor în ordine logică, eliminarea amănuntelor nesemnificative, redactarea la persoana a III-a, fără cuvinte și expresii din limbajul curent, transformarea dialogului în vorbire indirectă, respectarea normelor ortografice și de punctuație – *4 puncte*;
- respectarea parțială a cerințelor de mai sus – *2 puncte*.

II. 1. Respectarea restricțiilor cantitative în prezentarea informațiilor – *2 puncte*; respectarea celorlalte convenții – *2 puncte*.

2. Conținut adecvat cerinței: în totalitate – *4 puncte*; parțial – *2 puncte*.

3. Respectarea normelor ortografice și de punctuație – *2 puncte*.

III. a) Conținut:
- definiția corectă – specie a genului epic cu caracter alegoric, în care se transmite o morală prin intermediul personajelor animaliere sau din lumea plantelor sau a lucrurilor;
- personajele-animale – reprezintă anumite trăsături de caracter: leul – în încercarea de a vedea cum se poartă dregătorii cu supușii – este un adevărat conducător; lupii – sunt persoane publice în stat (dregători) care au un comportament duplicitar: umil și lingușitor cu cel puternic – atunci când îl recunosc; violent și arbitrar cu cel supus.
- alegoria este procedeu artistic esențial al textului; cele trei moduri de expunere contribuie la realizarea trăsăturilor de caracter;
- morala, deși nu este formulată direct, poate fi ușor sesizată: atitudinea critică, satirică a autorului față de abuzurile din societatea omenească.

Scanned with OKEN Scanner

b) **Redactare:**

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 24

I.1. Cuvintele care conțin hiat sunt (oricare două dintre): *i-ni-ți-a-tă, o-me-ni-ei, gre-u-ta-tea, tă-ri-i-lor*. (2+2) **4 p**

2. Cuvinte compuse sunt (oricare două dintre): *deloc; niciun; cineva* – formate prin contopire (sudare, aglutinare); *Academia Română; o mie nouă sute nouă; pe la; până în* – formate prin juxtapunere (alăturare). (1+1+1+1) **4 p**

3. Sugestii de răspuns: **4 p**
– *El este* ***de loc*** *din Cluj.* sau: *Găsește un complement circumstanțial* ***de loc.***
– ***Nu mai*** *vine astăzi la teatru.* sau: ***Nu mai,*** *ci iunie este luna mea preferată.*
Omofonele sunt cuvintele care se pronunță la fel, dar se scriu diferit. Adverbul ***deloc*** are drept omofone fie locuțiunea adjectivală *de loc = originar,* fie substantivul *loc* în acuzativ, precedat de prepoziția *de.* Adverbul restrictiv ***numai*** are drept omofone fie cele două adverbe de mod – *nu* (negativ) și *mai,* fie adverbul negativ *nu* care precedă substantivul *mai.*
Sunt valabile oricare exemple dintre cele citate, dar numai dacă apare și enunțul corect alcătuit. (1+1)+(1+1)

4. Cuvântul ***vie*** (în text substantiv comun) are drept omonime: **4 p**
– adjectivul calificativ ***vie:*** *Această culoare este prea vie.* (intensă)
– verbul *a veni* la conjunctiv prezent, persoana a III-a singular, formă populară: *„Eu vreau [1]/ să vie ! [2]/"* (2+2)

5. Pronumele ***el*** în penultimul alineat este în cazul acuzativ cu prepoziție (*scrisorile primite* ***de la el***) și în nominativ (*să vestească* ***el***). (2+2) **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

6. Substantivul ***frunții*** este complement circumstanțial de loc, precedat de locuțiunea prepozițională cu regim de genitiv ***în jurul,*** subordonat verbului la gerunziu *purtând;* substantivul ***tăriilor*** este atribut substantival genitival, subordonat substantivului *lumea.* (1+1)+(1+1) . **4 p**

7. Pronumele relativ ***care*** este: subiect simplu: ***care*** *a îndemnat*; atribut pronominal genitival: *prin taina* ***căreia****... te ridica*. (2+2) **4 p**

8. Propozițiile subordonate subliniate din fraza: (...) ***oricât ai fi fost de mic,*** [1]*/ te ridica* [2]*/ –* ***fără să simți greutatea urcușului*** [3]*/– până sus de tot, în lumea tăriilor* [2]*/* sunt: P 1 – subordonată concesivă (CV), P 3 – subordonată circumstanțială de mod (CM), ambele având ca regent verbul *ridica.* (2+2) **4 p**

9. Expansiunea (se realizează prin introducerea unui predicat și a unui relator): *...Te ridica în lumea* [1]*/* ***care*** *aparținea tăriilor*[2]*/* sau */****care*** *era a tăriilor* [2]*/*; în primul caz, substantivul *tăriilor* este în dativ, complement indirect; în al doilea exemplu, substantivul *tăriilor* rămâne în genitiv, fiind nume predicativ. Subordonata P 2 este atributivă (AT). (2+2) **4 p**

10. Telegrama sosește la 25 mai 1909. **2 p**

11. Expeditorul este *Maiorescu,* iar destinatarul este *Bassarabescu.* **2 p**

12. Descriere de natură apare în fraza: *Un amurg de sfârșit de primăvară, colorat și tihnit, bogat în grădini cu frunzișuri proaspete și dese, parfumat de trandafiri, garoafe și regina-nopții...* **2 p**

13. Titu Maiorescu (marele profesor și critic literar care a constatat, cel dintâi, valoarea de excepție a lui Mihai Eminescu) este considerat de scriitorul I.A. Bassarabescu un om deosebit prin delicatețea de simțire, echilibrul, omenia, inteligența remarcabilă, generozitatea sa. **2 p**

14. Caracterul confesiv (de mărturisire, de spovedanie) al textului este dat de utilizarea persoanei I singular a verbelor, a pronumelor personale sau reflexive ori a adjectivelor pronominale, dar mai ales de ideile/trăirile transmise. **2 p**

II. Punctajul se acordă astfel:

1) 4 puncte pentru respectarea convențiilor scrisorii:

– data, locul – *1 punct*;

– semnătura – *1 punct*;

Scanned with OKEN Scanner

– formula de adresare – *1 punct*;
– formula de încheiere – *1 punct*.
2) 6 puncte pentru stil şi conţinut adecvate situaţiei imaginate:
– coerenţa textului – *1 punct*;
– unitatea compoziţiei – *1 punct*;
– folosirea registrului stilistic şi a limbajului adecvat relaţiei cu destinatarul – *2 puncte* (1+1);
– conţinutul adecvat cerinţei: – în totalitate – *2 puncte*; parţial – *1 punct*.
3) 2 puncte pentru corectitudinea limbii utilizate:
– corectitudinea exprimării: *1 punct* (0 puncte pentru una sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
– ortografia şi punctuaţia: *1 punct* (0 puncte pentru o greşeală de ortografie sau 2 greşeli de punctuaţie).

III. a) Conţinut:

NOTĂ. Vei putea alege fie un text narativ popular, cum ar fi *basmul* – ca personaj colectiv apar, de obicei, zmeii, dar şi alte grupuri (în *Prâslea cel Voinic şi merele de aur* mai apar fraţii cei invidioşi, dar şi fetele de împărat sau puii de zgripţuroaică), *balada* (în *Mioriţa*, cei doi păstori, ungurean şi vrâncean; în *Monastirea Argeşului*, meşterii), fie un text cult precum *schiţa* (în *Dl. Goe...*, cele trei dame), *povestirea* (în *Sobieski şi românii*, grupul plăieşilor), *nuvela* (în *Popa Tanda*, sătenii din Sărăceni), *romanul* (în *Baltagul*, comunitatea muntenilor).

- Precizarea a patru trăsături ale personajului colectiv ales. (1+1+1+1) – *4 puncte*;
- Exemplificarea acestor trăsături pe baza operei alese (alegerea corespunzătoare a exemplelor, în conformitate cu trăsăturile selectate, explicaţii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificare parţială, explicaţii sumare – *2 puncte*; exemplificare parţială, fără explicaţii – *1 punct*);
- Precizarea unor mijloace de caracterizare – directă (de autor, de alte personaje, autocaracterizare) sau indirectă (fapte, comportament, relaţii, nume etc.); (alegerea corespunzătoare a exemplelor, în conformitate cu trăsăturile selectate, comentarii logice, nuanţate – *4 puncte*; exemplificare parţială, explicaţii sumare – *2 puncte*; exemplificare parţială, fără comentarii – *1 punct*);
- Sublinierea modului în care s-a stabilit relaţia personaj colectiv – protagonist (prezentarea succintă a semnificaţiei relaţiei sale cu protagonistul – *4 puncte*; încercarea de relevare a semnificaţiei

Scanned with OKEN Scanner

relației cu cititorul – *2 puncte*; prezentarea sumară a relației, fără relevarea semnificației acesteia – *1 punct*).

b) Cele **16 puncte** pentru **redactare** se acordă doar pentru minimum 28 de rânduri scrise normal (nu lăbărțat!), cu respectarea indicațiilor precizate la început.

Testul 25

I. 1. Cuvântul ce conține hiat: *străine*; **4 p**
Cuvântul ce conține doi diftongi: *războaie*.

2. Derivate: *a se împrieteni, prietenește*. **4 p**

3. Arhaismele fonetice: *pre* – pe; *încongiurat* – înconjurat. **4 p**

4. Cuvintele: *Măria Ta* – locuțiune pronominală, caz V, fără funcție sintactică; *precum* – adverb de mod relativ, nume predicativ. **4 p**

5. Verb la infinitiv: *a spune* – conj. a III-a, funcție sintactică de complement indirect. **4 p**
subiect: *E ușor* (Pn) ***a spune*** *adevărul*. (1+1+1+1)

6. Pronumele personale au funcțiile sintactice de: **4 p**
(în) voi – complement indirect;
lui – atribut pronominal genitival.

7. Pronumele *ce* (exemple de răspuns):
- interogativ, subiect: ***Ce*** *se întâmplă* (Pv) *cu voi?*
- relativ, complement direct: *Spune-mi* (Pv) (1) / ***ce*** *citești* (Pv) (2) / (P_1 = PPr; P_2 = CD).

8. Propozițiile subordonate sunt: **4 p**
[...] să izgonească (Pv) *pre răposatul Tomșa* = subordonată finală
[...] să-și ia (Pv) *scaunul* = subordonată finală
[...] pre care nu l-ar fi pierdut (Pv) = subordonată atributivă
[...] de n-ar fi fost vândut (Pv) *de boieri* = subordonată circumstanțială condițională.

9. Exemplu de răspuns: ***Vai*** (Pn) (1) / ***de cine a încălcat*** (Pv) *legea!* (2) / (P_1 = PPr; P_2 = CI). **4 p**

10. Lăpușneanu este întâmpinat de o delegație de boieri care-l avertizează că nu e dorit în țară nici de norod, nici de boieri (care se tem că vor fi pedepsiți pentru trădare). **2 p**

11. Proverbul subliniază convingerea viitorului domn că ar fi greșit să se încreadă în boieri, fiindcă cei care au trădat o dată o vor face și a doua oară. **2 p**

Scanned with OKEN Scanner

12. Replica ilustrează voința neclintită a lui Lăpușneanu de a domni în ciuda boierilor și de a-și impune ferm autoritatea. **2 p**

13. Lăpușneanu le spune că el îi vrea, chiar dacă nu e dorit, îi iubește, chiar dacă nu e iubit și că va merge în țară cu sau fără voia lor. **2 p**

14. Trăsături de caracter: tiranic – fire dominatoare; violent – impulsiv; neîngăduitor în confruntarea cu boierii. (2+2) **4 p**

II. 1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii (formula de introducere: *1 punct*; de încheiere: 1 punct; data, locul, semnătura: 2 puncte) – *4 puncte.*

2. Redactare: conținut adecvat cerinței – *2 puncte*; registru stilistic potrivit – *2 puncte.*

3. Corectitudinea exprimării – 1p; ortografie și punctuația – 1p.

III. a) Conținut:

- precizarea a patru mijloace / procedee de caracterizare: directe, de către narator și de alte personaje; indirecte – caracterizare desprinsă din fapte, atitudini, comportament, limbaj, relațiile cu celelalte personaje, detalii vestimentare – *4 puncte*;
- evidențierea a patru trăsături – *4 puncte*;
- ilustrarea trăsăturilor prin raportare la text – *4 puncte*;
- mijloace artistice folosite în caracterizare – expresivitatea unor cuvinte și structuri gramaticale, figuri de stil, moduri de expunere – *4 puncte.*

b) Redactare:

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 26

I.1. Cuvinte cu diftongi: tramv<u>ai</u>, fere<u>a</u>stră, vagonul<u>ui</u>, ț<u>i</u>ne<u>a</u>. **4 p**

2. fe-reas-tră, con-cen-trat, ge-nunchi, ta-blă. **4 p**

3. *obrajii*: ultimul <u>i</u> – articol hotărât; penultimul <u>i</u> – desinență de plural. **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

4. concentrat-atent; teribil-grozav, extraordinar. 4 p
5. b. 4 p
6. a. 4 p
7. *deschisă* – atribut adjectival;
celălalt – atribut adjectival. 4 p
8. *liber* – atribut adjectival 4 p
Zărise un loc [1]/ **care** era liber…[2]/
care era liber – subordonată atributivă.
9. Se spune [1]/ că vom avea o primăvară însorită. [2]/
că vom avea o primăvară însorită – subordonată subiectivă. 4 p
10. Precizarea momentului subiectului – expoziţiunea. 2 p
11. „Eşti un om norocos, Gavrilescule!“ 2 p
12. Moduri de expunere: naraţiunea, monologul, dialogul. 2 p
13. Caracteristici ale genului epic: prezenţa naratorului; prezenţa personajelor (Gavrilescu, bătrânul); naraţiunea – modul de expunere dominant. 2 p
14. În tramvai, căldura era sufocantă. Norocos, Gavrilescu a găsit un loc liber lângă o fereastră deschisă. Şi-a şters transpiraţia cu batista şi şi-a făcut vânt cu pălăria de paie, sub privirile insistente ale unui bătrân cu care a început să discute despre căldura toridă. 2 p

II. 1. 4 puncte pentru respectarea convenţiilor:
– data, locul – *1 punct*;
– semnătura – *1 punct*;
(**Atenţie**! Semnătura trebuie să fie lizibilă! Se respectă ordinea: prenume, nume de familie! Dacă nu semnezi cu numele indicat, pierzi *toate* cele 12 puncte acordate pentru acest subiect!)
– formula de adresare – *1 punct*;
– formula de încheiere – *1 punct*;
2. 6 puncte pentru stil şi conţinut adecvate situaţiei imaginate:
– coerenţa textului – *1 punct*;
– unitatea compoziţiei – *1 punct*;
– folosirea registrului stilistic şi a limbajului adecvat relaţiei cu destinatarul – *2 puncte* (1+1);
– conţinutul adecvat cerinţei: – în totalitate – *2 puncte*; parţial – *1 punct*;
3. 2 puncte pentru corectitudinea limbii utilizate:
– corectitudinea exprimării: *1 punct* (*0* puncte pentru una sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
– ortografia şi punctuaţia: 1 *punct* (0 puncte pentru o greşeală de ortografie sau 2 greşeli de punctuaţie).

Scanned with OKEN Scanner

III. a) Conținut:

- precizarea a patru trăsături distinctive ale personajului (identificarea corectă a celor patru trăsături și a personajului dintr-un roman – *4 puncte*; identificarea corectă a doar două-trei trăsături – *2 puncte*; identificarea unei singure caracteristici – *1 punct*);
- ilustrarea adecvată, cu exemple din text (alegerea adecvată a exemplelor, în acord cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate – *4 puncte*; exemplificări parțiale, argumentare sumară – *2 puncte*; exemplificări parțiale, fără argumentare – *1 punct*);
- numirea principalelor mijloace de portretizare: caracterizarea directă – portretul fizic, cu insistența asupra unor amănunte privind chipul; autocaracterizarea, cu relevarea perspectivei proprii; mijloace indirecte: vestimentația; comportamentul; felul de a vorbi, nume etc. – *4 puncte*; precizarea sumară a mijloacelor de caracterizare, fără a le include în structura compunerii, ci ca paragraf aparte – *2 puncte*; precizarea a doar unu-două procedee, fără relevarea semnificației lor – *1 punct*);
- evidențierea mijloacelor de expresivitate utilizate de scriitor: identificarea și prezentarea semnificației celor mai importante, în relație cu secvențele analizate – *4 puncte*; identificarea principalelor procedee de expresivitate și prezentarea rolului lor, dar separat, într-un paragraf anume – *2 puncte*; identificarea a cel puțin patru procedee, fără prezentarea semnificației lor – *1 punct*.

b) Redactare:

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte*.

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 27

I. 1. o-gra-dă, sin-gu-ră-ta-tea, des-fa-ce, ți-nând. **4 p**

2. moartă-vie, sporind-micșorând, sus-jos, să se culce-să se trezească. **4 p**

3. Ciocolata este *dulce*.
Porumbelul și-a frânt *aripa*. **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

4. Casă: *căsuță, căsoaie.* **4 p**

5. *vetre* – cazul genitiv; *mea* – cazul vocativ. **4 p**

6. *moare* – predicat verbal; *-s mai rare* – predicat nominal. **4 p**

7. c. **4 p**

8. b. **4 p**

9. a.

10. Elemente terestre: „La casele cu brazi în poartă"; „Pe plaiuri, sus..."; „Izvorul glăsuiește-abia..."; **2 p**
Elemente cosmice: „Coboară luna să se culce"; „Pământ și ceruri dorm în pace".

11. Rima versurilor este împerecheată și încrucișată. **2 p**

12. Epitet: „În bură de lumină dulce..."; **2 p**
Personificare: „Coboară luna să se culce"; „Pământ și ceruri dorm în pace".

13. Peisajul nocturn îi permite eului liric să se confeseze. **2 p**

14. Imagine vizuală: **2 p**
„În bură de lumină dulce
Coboară luna să se culce..."
Imagine auditivă: „Pe plaiuri, sus, un bucium moare..."

II. 1. Respectarea convențiilor specifice cererii (*formula de introducere – 1 punct; formula de încheiere – 1 punct; data, locul, semnătura – 1 punct; așezarea în pagină – 1 punct*).

2. Redactarea cererii (adresarea către persoana potrivită, directorul școlii – *1 punct*; formularea concisă a solicitării – *2 puncte*; motivarea solicitării, evitând informațiile nerelevante – *1 punct*; folosirea unui registru stilistic adecvat – *2 puncte*).

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia și punctuația – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

III. a) Conținut:

- Precizarea a 4 caracteristici ale basmului popular: apartenența la creația folclorică, prin trăsăturile caracteristice: caracter anonim, colectiv, oral, tradițional, sincretic; specie a genului epic în proză de dimensiuni ample, presupunând un narator – care istorisește întâmplări în care fabulosul se împletește cu realitatea – și un ascultător sau un grup de ascultători, cărora li se transmit, într-o formă atractivă, idealurile morale ale comunității: ideea că binele triumfă în

Scanned with OKEN Scanner

confruntarea cu forțele răului, că adevăratele valori întruchipate în personajul principal pozitiv au caracter exemplar, protagonistul fiind o sinteză a dimensiunilor morale exponențiale ale comunității căreia îi aparține; forma textului presupune anumite formule specifice (inițiale, mediane, finale) prin care se face intrarea/ieșirea în/din spațiul și în/din timpul fabulos în care se desfășoară o acțiune (care presupune: o situație inițială, o lipsă, o înșiruire de evenimente prin care protagonistul dă măsura calităților și a defectelor sale etc.) în care sunt angajate personaje antagonice; prezența ajutoarelor (donatorilor) și a obiectelor cu însușiri supranaturale etc. (1+1+1+1) *4 puncte*

- Exemplificarea/ilustrarea trăsăturilor caracteristice pe baza textului ales, în momentul enunțării acestora (alegerea corespunzătoare a exemplelor, în conformitate cu trăsăturile selectate, explicații logice, nuanțate – *4 puncte*; exemplificare parțială, explicații sumare – *2 puncte*; exemplificare parțială, fără explicații – *1 punct*).
- Prezentarea succintă a subiectului, respectându-se succesiunea logică și cronologică a acestuia, cu accent deosebit pe câteva momente semnificative: lipsa care generează succesiunea evenimentelor, implicarea protagonistului, călătoria, confruntările, descoperirea ajutoarelor, pedepsirea vinovaților, deznodământul etc. (prezentarea subiectului prin referire la cel puțin trei momente/secvențe semnificative – *4 puncte*; prezentarea succintă a subiectului, cu referire la cel puțin două momente/secvențe caracteristice – *2 puncte*; prezentarea sumară a subiectului/tendința de rezumare a acestuia, cu referire la o secvență reprezentativă – *1 punct*; rezumatul, fără referire explicită la vreun moment/secvență reprezentativă – *0 puncte*).
- Prezentarea protagonistului, a semnificației comportamentului acestuia și a relațiilor cu un personaj/un grup de personaje, cum ar fi: angajarea într-o acțiune care depășește puterile celorlalți; reușita în încercare; călătoria inițiatică, pe parcursul căreia dă dovada însușirilor sale și capătă alte trăsături care-l vor maturiza, făcându-l capabil să urce pe tronul împărăției; dorința necurmată de a face ca binele să triumfe; confruntările vitejești cu forțele ostile; generozitatea față de cei slabi sau în pericol; trăirile omenești, forța iubirii etc., dovedind caracterul său exponențial și trăsăturile exemplare pe care le apreciază comunitatea; relațiile cu alte personaje (prieteni sau dușmani știuți ori neștiuți) îi demonstrează, indirect, caracterul; comportamentul este mijloc indirect de caracterizare și se dezvăluie din modul în care se implică în evenimente, dar și din fapte, gesturi, gânduri care-i dezvăluie, succint, trăirile (prezentarea succintă a personajului ales și a

Scanned with OKEN Scanner

semnificației comportamentului său, ca mijloc indirect de caracterizare – *4 puncte*; prezentarea sumară a personajului și încercarea de relevare a semnificației comportamentului său – *2 puncte*; prezentarea sumară a personajului, cu tendința evidentă de relatare a faptelor, fără relevarea semnificației acestora – *1 punct*).

b) Cele **16 puncte** pentru **redactare** se acordă doar pentru minimum 28 de rânduri scrise normal (nu lăbărțat!), cu respectarea indicațiilor precizate la început.

ATENȚIE!

Compunerea trebuie să aibă unitate și coerență. Nu se cere definiția basmului, ci prezentarea trăsăturilor acestuia, care trebuie să se dezvăluie treptat. Poți apela și la citate din critica literară!

Testul 28

I. 1.	pul-be-rea, bă-zâ-ia, flo-ri-ce-le, gân-ga-nia.	**4 p**
2.	Diminutive: *albiniță, floricele, măicuță.*	**4 p**
3.	Toporul *crăpa* butucul. S-a oprit la *poala* dealului.	**4 p**
4.	*ceea* – adjectiv pronominal demonstrativ; *să se suie* – verb la diateza reflexivă.	**4 p**
5.	Au sosit vestitorii *primăverii.* (atribut substantival genitival)	**4 p**
6.	*fruntea* – complement direct; *din poala* – complement circumstanțial de loc.	**4 p**
7.	*zise ea* – propoziție principală incidentă.	**4 p**
8.	Am vorbit cu fata *care ți-a fost vecină.*	**4 p**
9.	Virgulele marchează cuvintele în vocativ (*măicuță, dragă*) și o principală incidentă.	**4 p**
10.	Exemplu de răspuns: „puterea primăverii"; „pulberea de lumină"; „fluturele juca pe o rază".	**2 p**
11.	Epitet: „părul *auriu*".	**2 p**
12.	Transcrierea cuvântului care exprimă starea sufletească a fetei – *zâmbind.*	**2 p**
13.	Menționează trăsăturile operei epice: prezența naratorului; prezența personajelor (fata, bătrâna); narațiunea îmbinată cu dialogul.	**2 p**
14.	Ideea de expresivitate a diminutivului „măicuță" și a substantivului „dragă".	**4 p**

Scanned with OKEN Scanner

II. 1. Respectarea restricţiilor cantitative în prezentarea informaţiilor – *2 puncte*; respectarea celorlalte convenţii – *2 puncte*.

2. Conţinut adecvat cerinţei: în totalitate – *4 puncte*; parţial – *2 puncte*.

3. Respectarea normelor ortografice şi de punctuaţie – *2 puncte*.

10 puncte

III. Respectarea condiţiilor specifice de redactare a rezumatului – *4 puncte*:
- reducerea semnificativă a textului;
- utilizarea persoanei a III-a sg., eliminarea dialogului, a citatelor;
- prezentarea faptelor în succesiune logică şi cronologică;
- absenţa elementelor de interpretare, subiective.

NOTĂ. Vei primi 16 puncte pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Testul 29

I. 1.	cân-te-cul ce-a-des ţi-l cânt	**4 p**
2.	sară-seară, mâne-mâine.	**4 p**
3.	dulce-frumos, fermecător; se potolea-se liniştea.	**4 p**
4.	*frumos* – adverb de mod.	**4 p**
5.	Cratima marchează absenţa vocalei *ă* (mă) şi rostirea împreună a pronumelui personal (formă neaccentuată conjunctă) *mă* şi a verbului *adormea*.	**4 p**
6.	c.	**4 p**
7.	a.	**4 p**
8.	*ce* – complement direct; *când* – complement circumstanţial de timp.	**4 p**
9.	„când voi fi pământ“ – propoziţie subordonată temporală; „după moarte“ – complement circumstanţial de timp.	**4 p**
10.	Epitete: „…un cânt sfânt/Vechi şi simplu…“	**2 p**
11.	Rima versurilor este încrucişată.	**2 p**
12.	Doina – cântecul sfânt al sufletului românesc.	**2 p**
13.	Sentimentele eului liric – dragoste şi preţuire a doinei.	**2 p**
14.	Menţionarea trăsăturilor operei lirice: prezenţa eului liric, pronume personale şi verbe folosite la persoana I (*eu*, *cânt*, *voi fi pământ* etc.).	**2 p**

II. Punctajul se acordă astfel:

1) **4 puncte** pentru respectarea convenţiilor scrisorii:

- data, locul – *1 punct*;

Scanned with OKEN Scanner

- semnătura – *1 punct*;
- formula de adresare – *1 punct*;
- formula de încheiere – *1 punct*.

2) **6 puncte** pentru stil şi conţinut adecvate situaţiei imaginate:
- coerenţa textului – *1 punct*;
- unitatea compoziţiei – *1 punct*;
- folosirea registrului stilistic şi a limbajului adecvat relaţiei cu destinatarul – *2 puncte* (1+1);
- conţinutul adecvat cerinţei: - în totalitate – *2 puncte*; parţial – *1 punct*.

3) **2 puncte** pentru corectitudinea limbii utilizate:
- corectitudinea exprimării: 1 punct (*0* puncte pentru una sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);
- ortografia şi punctuaţia: 1 punct (*0* puncte pentru **o** greşeală de ortografie sau **2** greşeli de punctuaţie).

III. a) Conţinut:

Precizarea a patru caracteristici ale genului liric:
- textul e o confesiune, cu aspect de monolog adresat (se folosesc verbe şi pronume la persoana a II-a); stările de spirit se comunică prin intermediul eului liric etc. – *4 puncte*;
- rolul elementelor de versificaţie – *4 puncte*;
- eul liric e profund subiectiv (verbe, pronume la pers. I);
- se creează o lume posibilă, imaginară, cu o deosebită forţă de sugestie; complex tematic structurat poetic – *4 puncte*;
- elemente stilistice potenţând imaginarul propus – *4 puncte*.

b) Redactare:
- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte*.

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

Testul 30

I. 1.	Cuvinte care conţin semivocale: *piatră, soare, fier, vulcanului*.	**4 p**
2.	Cuvinte monosilabice: *cer, drum, spre*; Cuvinte bisilabice: *zăduf, vatră, piatră*.	**4 p**
3.	Câinele latră. (sens propriu) (sens figurat) A pus sacul pe umărul stâng. (sens propriu) (sens figurat) Vântul latră în pustiu. (sens figurat) Pe umărul muntelui s-a aşternut zăpada. (sens figurat)	**4 p**
4.	*ruptu-şi-a* = şi-a rupt; *crescut-a* = a crescut.	**4 p**
5.	*enorme* – adjectiv fără grade de comparaţie (indică superlativul absolut); *ştirbe, trândavă, bolnavă* – grad pozitiv.	**4 p**
6.	c.	**4 p**
7.	*ce* – subiect, pronume relativ simplu. (2 + 2)	**4 p**
8.	a.	**4 p**
9.	Sugestie de răspuns: A crescut ca să lupte pentru bine. (subordonată circumstanţială de scop)	**4 p**
10.	Exemple de răspuns: „în zăduf, pe-a craterului vatră"; „sus, pe-al vulcanului umăr…".	**2 p**
11.	Măsura primului vers: 10 silabe; măsura versului al doilea: 12 silabe.	**2 p**
12.	Epitet personificator: „*lacom* de soare, şi zvelt şi *stingher*".	**2 p**
13.	„Lacom de soare" – dorinţa de a sta în lumină, de a capta/absorbi lumina solară.	**2 p**
14.	Menţionarea trăsăturilor descrierii: prezentarea aspectelor din natură; frecvenţa figurilor de stil (epitete); succesiunea imaginilor poetice (vizuale, auditive) etc. (2 + 2)	**4 p**

II. 1. Respectarea convenţiilor specifice invitaţiei (*formula de introducere – 1 punct; formula de încheiere – 1 punct; utilizarea unui registru stilistic potrivit relaţiei cu destinatarul – 1 punct*).

2. Redactarea conţinutului – invitaţia propriu-zisă (în care numele destinatarului apare pe un spaţiu anterior punctat) – *2 puncte*; menţionarea datei şi a locului de desfăşurare a evenimentului – *2 puncte*; semnătura – *1 punct*.

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (*0 puncte* pentru două sau mai multe greşeli de lexic sau de sintaxă);

Scanned with OKEN Scanner

- Ortografia și punctuația – *1 punct* (*0 puncte* pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

III. a) **Conținut:**
- precizarea a patru elemente definitorii ale creației populare – *4 puncte*;
- precizarea a patru elemente caracteristice doinei – *4 puncte*;
- evidențierea rolului mijloacelor artistice – *4 puncte*;
- elemente de versificație – *4 puncte*.

b) **Redactare:**
- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 31

I. 1. Consecințe fonetice ale utilizării cratimei (oricare două dintre): pronunțarea într-o singură silabă a două silabe; elidarea vocalei *î*; evitarea hiatului; căderea / dispariția unei silabe. (2+2) **4 p**

2. Modul de formare a cuvintelor: *îngheață* – vb. infinitiv: *(a) îngheța* – prefixul *în-* + cuvântul de bază *gheață* + sufixul *-a* ***(derivare)***; *orice* – elementul de compunere *ori* + adjectivul pronominal *ce* ***(compunere prin contopire)***; *deznădejde* – prefixul *dez-* + cuvântul de bază *nădejde* (***derivare***); *fiecare* – elementul de compunere *fie* + adjectivul pronominal relativ *care* (***compunere prin contopire***). (1+1+1+1) **4 p**

3. *I-a scăzut vederea* (s-a diminuat); *Cantitatea de apă a scăzut* (s-a micșorat, s-a evaporat);
A scăzut pe 12 din 28 (a efectuat o operație de scădere); *Sosul a scăzut* (s-a îngroșat) etc. (2+2) **4 p**

4. Pronume (oricare dintre): *mi*-ai dat; *mi*-ai furat; slavă *ție* – *pronume personal în dativ*; *m*-aprind, *mă*-mbuib – *pronume reflexiv în acuzativ*. (2+2) **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

5. *nişte* = articol nehotărât; *toate* = adjectiv pronominal nehotărât. (2+2) — **4 p**

6. Cuvintele identificate sunt (oricare dintre): vis *de luptă, de izbândă*, fior adânc *de deznădejde* etc. – atribute substantivale; întunericu-*ţi*, soarele-*ţi*, coardele *din mine* – atribut pronominal. (2+2) — **4 p**

7. Funcţiile sintactice ale pronumelor sunt: — **4 p**
- *ţi* – atribut pronominal (dativ posesiv);
- *mă* – complement direct.

8. Propoziţii enunţiative simple: şi *ard* /; şi *scad* /; şi *pier* etc. — **4 p**

9. Exemple de răspuns: Nu se ştie / ***ce*** *s-a întâmplat* /; Este util / ***ce*** *scrii* / etc. (2+2) — **4 p**

10. Inversiuni poetice: *alba* ***dimineaţă****, nişte* ***fermecate*** *coarde*; Enumeraţii: *te-a blestemat mai mult,/mai cald, mai ne-mpăcat*; *Întunericu-ţi mă biruie, mă putrezeşte, mă îngheaţă; vis de luptă, de izbândă, de mai bine* etc. (1+1) — **2 p**

11. Prezenţa eului liric este evidenţiată în versuri ca: *Întunericu-ţi mă biruie, mă putrezeşte, mă îngheaţă; Soarele-ţi mă coace / şi mă creşte şi mă arde...; renasc cu fiecare albă dimineaţă* etc. — **2 p**

12. Semnul exclamării evidenţiază trăirile intense ale eului liric, marchează gradarea ascendentă a sentimentelor contradictorii ce domină fiinţa poetului. În plan stilistic, semnul exclamării atrage atenţia cititorului asupra interlocutorului imaginar, *viaţa*, căreia eul liric i se confesează, învinovăţind-o pentru fiecare speranţă şi deziluzie, pentru fiecare luptă eşuată, dar aducându-i, în acelaşi timp, un sincer omagiu, pentru că i-a dat posibilitatea de a evolua, de a se maturiza şi de a se împlini ca Om. Intonaţional şi stilistic, semnul exclamării marchează prezenţa exclamaţiilor retorice în text. — **2 p**

13. Se recomandă explicarea celor două versuri la toate nivelurile: fonetic (aliteraţii: *oa* – în primul vers, *e* şi *r* – în versul al doilea), lexico-gramatical (seria de verbe aflate într-o relaţie semantică progresivă), stilistic (prezenţa enumeraţiei; sensul metaforic al verbelor, prezenţa simbolică a soarelui). Se poate stabili o corespondenţă între imaginea maturizării omului şi cea a unor elemente ale naturii (ex. – *spicele de grâu*) care se dezvoltă şi se coc sub influenţa binefăcătoare a soarelui. Se va discuta, în acest context, sensul negativ al verbului *a arde*. — **2 p**

Scanned with OKEN Scanner

14. Argumente: exprimarea directă a ideilor, gândurilor, sentimentelor; mod de expunere – descrierea; prezența eului liric; paleta variată de procedee artistice etc. (2+2) **4 p**

II. 1. Convențiile specifice ale cererii:
- formulele de adresare și de încheiere – *2 puncte*;
- data, locul, semnătura – *2 puncte*.

2. Registrul stilistic adecvat – *2 puncte*.
3. Conținutul adecvat cerinței (total / parțial): *2 puncte/1 punct*.
4. Norme de ortografie și punctuație – *2 puncte*.

III. a) Conținut:
- prezentarea a cel puțin patru trăsături definitorii: imnul – specie a genului liric; exprimarea directă a sentimentelor de admirație și recunoștință față de viața personificată; elogiul adus vieții – ca formă de manifestare, de cunoaștere, de luptă cu sine etc.; sentimentele și trăirile eului liric, prezentate într-o gradare ascendentă, prin intermediul elementelor de expresivitate artistică; motivarea concentrată a sentimentului de preamărire și admirație, menținându-se astfel vigoarea emoției; ritm amplu, plin de avânt etc. – *4 puncte*;
- argumentarea afirmațiilor susținute prin: raportarea la textul ales (selectarea celor mai semnificative versuri/expresii / structuri și explicarea acestora; semnificația titlului poeziei etc.) – *4 puncte*;
- evidențierea procedeelor artistice (prezența eului liric; figuri de stil; invocații, interogații, exclamații retorice; mod de expunere; resurse expresive ale limbii; valori expresive ale semnelor de punctuație, tonalitățile discursului liric etc.) – *4 puncte*;
- indicarea trăsăturilor lirismului subiectiv – *4 puncte*.

b) Redactare:
- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte*.

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

Testul 32

I. 1.	Cuvinte care conţin diftongi – ***lui***, *moştenirea*; cuvinte care conţin vocale în hiat – *pustie, diata.* (2+2)	**4 p**
2.	Arhaisme – *Domnia, norod, vodă, răzeşul, oşteanul, diata* etc.; cuvinte populare – *priveghează, cată* etc. (2+2)	**4 p**
3.	Sinonime neologice: *norod* – popor, naţiune; *se zbuciumă* – se agită; *pustie* – abandonată; *dreptate* – justiţie. (1+1+1+1)	**4 p**
4.	**c)** (4 adjective – *mititel, mirat, scurte, îngheţate*).	**4 p**
5.	Varianta **d)**.	**4 p**
6.	Predicat nominal: *e prigonitorul şi ucigaşul*; atribute adjectivale: *nostru, tău*; atribut substantival genitival: *tatălui.*	**4 p**
7.	Funcţiile sintactice sunt: *lui* – atribut pronominal genitival; *altfel* – complement circumstanţial de mod; *găsi* – complement direct; *linişte* – complement direct. (1+1+1+1)	**4 p**
8.	Construcţii incidente: *şi pe urmă*; *după cât ştiu.* (2+2)	**4 p**
9.	Oricare dintre propoziţiile subordonate atributive: *cel**/care a pus în mormânt pe părintele tău**; /... fiară**/care se domoleşte numai lângă pradă** /.*	**4 p**
10.	Modul de expunere dominant este *naraţiunea.*	**2 p**
11.	Personajele sunt (două dintre): Tudor Şoimaru, moş Mihu, Simeon Bârnovă, Cantemir-bei. (1+1)	**2 p**
12.	Zbuciumul sufletesc apare în: *Se îngălbenise ca la marginea mormântului, în ţintirim*; *Vorbele tari ale răzeşului îl străpungeau şi-l usturau*; *...era ca o fiară flămândă care se domoleşte numai lângă pradă.*	**2 p**
13.	Tudor Şoimaru trebuie să răzbune prigonirea neamului şi uciderea tatălui său de către boierul Stroie Orheianu. Datoria lui este să-i ridice pe orheieni, să ceară dreptate.	**2 p**
14.	Mod de expunere dominant – *naraţiunea*; prezenţa personajelor; fir epic / acţiune; succesiune de evenimente etc. (2+2)	**4 p**

II. 1. Convenţiile specifice ale scrisorii:
- formulele de introducere şi de încheiere – *2 puncte*;
- data, locul, semnătura – *2 puncte.*

2. Registrul stilistic adecvat:
- conţinutul adecvat cerinţei (total / parţial): *2 puncte /1 puncte.*

3. Normele exprimării corecte – *2 puncte.*

4. Norme de ortografie şi punctuaţie – *2 puncte.*

Scanned with OKEN Scanner

III. a) Conținut:

- integrarea personajului într-o anumită tipologie: personaj principal, pozitiv; reprezintă eroul justițiar, întruchipând cele mai înalte însușiri morale (virtuți) ale comunității căreia îi aparține, o anumită concepție despre viață etc. – *2 puncte*; 4 p
- precizarea trăsăturilor personajului, așa cum sunt conturate în fragmentul selectat: dăruire de sine, spirit de sacrificiu, respect pentru valorile comunității, respect pentru memoria părintelui său, spiritul onoarei, spirit justițiar, demnitate, om de acțiune etc. – *4 puncte*; 4 p
- ilustrarea acestor trăsături prin raportare la text – *2 puncte*; 4 p
- prezentarea procedeelor / modalităților de caracterizare, particularizate la textul dat: caracterizare directă de către narator, de către alte personaje; caracterizare indirectă prin limbaj, reacții, gestică, expresia feței și a ochilor, prin relațiile cu celelalte personaje – *4 puncte*; 4 p
- evidențierea unor mijloace artistice în caracterizarea personajului: figuri de stil, moduri de expunere, tehnica detaliului, a comparației, notații de analiză psihologică (comportament fizic și verbal) etc. – *4 puncte*. 4 p

b) Redactare:

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;* 2 p
- coerența textului – *3 puncte*; 2 p
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*; 2 p
- ortografia – *4 puncte*; 4 p
- punctuația – *3 puncte*; 4 p
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte*. 4 p

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 33

I. 1. Argumente ale folosirii cratimei: pronunțarea într-o singură silabă a două cuvinte, prin elidarea vocalei *î*; evitarea hiatului; formarea unui diftong, căderea unei silabe. (1+1+1+1) **4 p**

2. Familia lexicală a substantivului *parte*: ***părtaș; părticică; împărți, împărțitor, despărți*** etc. (1+1+1+1) **4 p**

3. Exemple de perechi omonimice: Am cumpărat o *masă* de bucătărie (corp de mobilier) / *Masa* atomică a aluminiului este 27 (greutate atomică); Carnea de *ton* este dulce (pește marin) / Îmi vorbea pe un *ton* ridicat (nota dominantă a vorbirii cuiva). (2+2) **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

4. În text, cuvântul *o* este pronume personal. Alte valori morfologice: verb auxiliar – *O* să treacă pe la noi; numeral cardinal – I-a dăruit *o* carte şi două albume; articol nehotărât – Am ales *o* carte din biblioteca ta. În text, cuvântul *iar* este adverb. Altă valoare morfologică: conjuncţie adversativă – A muncit mai mult ieri, *iar* astăzi are mai puţin de lucru. (2+2) **4 p**

5. În text, cuvântul *mine* este pronume personal în cazul acuzativ. Altă valoare morfologică este de substantiv (omonimie substantivală): *Am vizitat* (Pv) ***nişte mine*** *de cupru*; *Mi-am cumpărat* (Pv) *alte* ***mine*** *pentru* pix; *Au fost puse* (Pv) ***mine*** *în mare*. **4 p**

6. Atribut substantival genitival – (*batista*) *impiegatului*; complement circumstanţial de timp – *zicând* (*acestea*). (2+2) **4 p**

7. Funcţiile sintactice sunt: *Domnul* – subiect simplu; *pe dinaintea mesei, în partea* – complement circumstanţial de loc; *cealaltă* – atribut adjectival. **4 p**

8. Exemple de propoziţii coordonate prin juxtapunere: *domnul îşi trage mâna, / se şterge de sudoare; / apoi se aşază, / ia condeiul. /* (2+2) **4 p**

9. Extensia părţii de propoziţie *zicând*: *În timp ce zice acestea,* [1]*/ ia de pe masa batista impiegatului* [2]*/* . Propoziţie subordonată circumstanţială de timp. **4 p**

10. Mod de expunere: *naraţiunea*. **2 p**

11. Anotimpul este vara. **2 p**

12. Secvenţe în care se realizează comicul de situaţie: **2 p**
Impiegatul dă să-şi ia batista înapoi; domnul îşi trage mâna, se şterge de sudoare şi pe urmă la nas; apoi înapoiază batista, punând-o iar la loc pe masă.
Domnul se scoală, trece pe dinaintea mesei în partea cealaltă, se apleacă peste ea şi ia batista. Impiegatul vrea să i-o apuce; dar domnul s-a şters pe frunte şi la nas; pe urmă, aruncă batista la loc.

13. Caracteristici ale schiţei: schiţa surprinde doar un *moment semnificativ* / un eveniment cotidian din viaţa personajelor; mod de expunere dominant – *naraţiunea*; pasajele dialogate suplinesc desfăşurarea unor întâmplări; prezenţa *personajelor* în număr mic; portretul lor este doar schiţat etc. (1+1) **2 p**

14. Respectarea convenţiilor specifice redactării rezumatului: relatarea obiectivă a întâmplărilor semnificative, numai la persoana a III-a; utilizarea timpurilor verbale potrivite; eliminarea citatelor etc. **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

II. 1. Convenţiile specifice ale scrisorii:
- formulele de introducere şi de încheiere – *2 puncte*;
- data, locul, semnătura – *2 puncte*.

2. Registrul stilistic adecvat – *1 punct*.
3. Conţinutul adecvat cerinţei (total / parţial) – *2 puncte/1 punct*.
4. Normele exprimării corecte – *1 punct*.
5. Norme de ortografie şi punctuaţie – *2 puncte*.

III.a) **Conţinut:**
- indicarea titlului schiţei şi a autorului acesteia – 4 *puncte*;
- prezentarea subiectului operei şi a momentelor principale ale acestuia – *4 puncte*;
- prezentarea personajelor – *4 puncte*;
- întrebuinţarea corectă a timpurilor verbale specifice acestui tip de compunere – *4 puncte*.

b) **Redactare:**
- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte*.

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Testul 34

I. 1. Rolul cratimei: indică rostirea într-o silabă a prepoziţiei *de* cu prima vocală a adverbului *acolo*; rezultă un diftong (***ea***); se diminuează numărul de silabe (la 3); indică fluxul rapid al vorbirii. (1+1+1+1) **4 p**

2. Exemple de diminutive: *peştişori* (cuvânt de bază *peşte* + sufixul ***-işor***); *copilaşi* (cuvânt de bază *copil* + sufixul ***-aş***). (2+2) **4 p**

3. Serie omonimică: Peştii sunt *vii* (adjectiv – în text); Tu *vii* în parc? (verb); În *vii* a căzut bruma (substantiv). (2+2) **4 p**

4. Numerale cardinale: *doi, trei, douăzeci şi patru* etc.; numeral ordinal – *al doilea*; numeral colectiv – *amândoi*. (1+1+1+1) **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

5. Modul și timpul verbelor din frază: *lasă* – imperativ, prezent; *să mergem* – conjunctiv, prezent. (2+2) **4 p**

6. Pronume relative: (*cine îi vedea*) – *cine* – cazul nominativ, subiect; (*pe care o traseră pe cap*) – *pe care* – cazul acuzativ, complement direct. (1+1+1+1) **4 p**

7. Funcțiile sintactice sunt: *împărăteşti* – atribut adjectival; *dis-de-dimineață* – complement circumstanțial de timp; *-şi* – atribut pronominal (dativ posesiv); *mrejele* – complement direct.

8. Propoziție subordonată circumstanțială de scop: (*pe care o traseră pe cap*) *ca nimeni* <u>*să nu vadă*</u> (Pv) *părul de aur şi steaua din frunte.* **4 p**

9. Propoziție subordonată predicativă: *Întrebarea* <u>*este*</u> (Pni) [(1)]/ ***când*** <u>*vom merge*</u> (Pv) *în excursie.* [(2)]/ P_2 = PR **4 p**
Temporală: <u>*Vine*</u> (Pv) *la noi* [(1)]/ ***când*** <u>*poate*</u> (Pv). [(2)]/ P_2 = CT (2+2)

10. Narațiunea. **2 p**

11. Structură verbală antitetică ce exprimă miracolul, imposibilul, anunțarea fantasticului. **2 p**

12. *Doi copilaşi, feți-frumoşi cu părul de aur şi cu stea în frunte, unul şi celălalt, încât cine îi vedea trebuia să ştie că sunt gemeni.* **2 p**

13. Exemple de secvențe care indică fantasticul: peştişorii sunt de aur, vorbesc, se transformă în copii care au părul de aur şi o stea în frunte etc. **2 p**

14. Cuvintele peştişorului sugerează suferința de care au avut parte cei doi la curtea împăratului şi faptul că acolo viața lor a fost în pericol. Întoarcerea la curte înseamnă pentru peştişori condamnarea la moarte. **4 p**

II. 1. Respectarea convențiilor specifice redactării rezumatului:
- identificarea ideilor principale ale textului de rezumat – *2 puncte*;
- relatarea obiectivă a întâmplărilor semnificative, numai la persoana a III-a – *2 puncte*;
- utilizarea timpurilor verbale potrivite – *1 punct*;
- eliminarea citatelor – *1 punct.*

2. Registrul stilistic adecvat – *1 punct.*

3. Normele exprimării corecte – *1 punct.*

4. Norme de ortografie şi punctuație – *2 puncte.*

Scanned with OKEN Scanner

III. a) Conținut:

- menționarea a cel puțin patru trăsături definitorii ale basmului (mod de expunere dominant: narațiunea; împletirea realului cu fantasticul, fabulosul; acțiunea este convențională; momentele subiectului sunt tipice; lupta dintre bine și rău este reprezentată prin conflictul dintre personaje, prin excelență clasice, pentru că întruchipează trăsături fie numai pozitive, fie numai negative; structura narativă este stereotipă: erou – personaj(e) auxiliar(e) – adversar(i); prezența obiectelor magice; utilizarea formulelor tradiționale etc.) – *4 puncte*;
- relevarea unor concepții populare despre viață, a modului în care se raportează individul la sine și la societate (lumea basmului se raportează la aspecte apropiate de realitate; basmele reflectă modul de a gândi și de a trăi al unui popor; basmul nu este decât o oglindire a vieții în mod fabulos; în finalul basmelor triumfă binele, adevărul, dreptatea etc.) – *4 puncte*;
- evidențierea unor procedee artistice semnificative (motive literare: împărat fără urmași, drumurile pline de obstacole spre destinație, probe (ne)depășite etc.; structura narativă configurează antiteza dintre personaje, idei, mentalități etc.; întâmplările se derulează sub semnul hiperbolei; atât elementele reale, cât și cele fantastice nu sunt decât simboluri ale vieții sociale și ale caracterelor omenești; semnificația coordonatelor spațio-temporale etc.) – *4 puncte*;
- argumentarea și raportarea la textul dat – *4 puncte*.

b) Redactare:

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

Testul 35

I. 1. Despărțirea în silabe: câ-te-o-da-tă; su-fla-re; î-na-ri-pa-te / și în-a-ri-pa-te; nes-ta-tor-nic / și ne-sta-tor-nic. ATENȚIE la regulile noi din DOOM 2005! (1+1+1+1) — **4 p**

2. *visată* – conversiune și derivare; *înaripat* – conversiune și derivare; *Țara de Jos* – compunere prin alăturare, juxtapunere; *veșnic* – conversiune și derivare. (1+1+1+1) — **4 p**

3. Cuvinte cu sens figurat: *arde, curge, sărutarea, valuri* etc.; cuvinte cu sens propriu: *câmpii, munți, văi* etc. (1+1+1+1) — **4 p**

4. Adjective: *cel mai zburdalnic* – caz nominativ; *înaripatul / său* – cazul acuzativ; *atotputernicei / sublimei* – caz genitiv. (2+2) — **4 p**

5. Verbe la diateza activă – *arde, vine, mișcă* etc.; diateza reflexivă – *se pleacă, s-ar teme, se rădica* etc.; diateza pasivă – *nu e cunoscut.* (1+1+1+1) — **4 p**

6. Funcții sintactice: *acest* – atribut adjectival; *cu florile* – atribut substantival prepozițional; *valurile* – subiect; *în fânețele* – complement circumstanțial de loc. (1+1+1+1) — **4 p**

7. Substantivul ***(de) sărutarea*** este complement indirect. Complement de agent: *A fost surprinsă* (Pv) ***de sărutarea*** *lui.*

8. Propoziție subordonată circumstanțială consecutivă, una dintre următoarele: *...încât ochiul cel mai nestatornic devine visător / și (încât) gândul cel mai zburdalnic își pleacă înaripatul său genunchi înaintea atotputernicei și sublime naturi /.* — **4 p**

9. Sugestii de răspuns: *Nu m-am hotărât* (Pv) [1] ***/ce voi face*** (Pv) [2] / P_1 = PPr; P_2 = CI. *Întrebarea mea rămâne* (Pni) [1] / ***ce să aleg*** (Pv) *ca opțional* [2] / P_1 = PPr; P_2 = PR. — **4 p**

10. Textul aparține genului liric. — **2 p**

11. Construcție metaforică: *o* ***suflare*** *dulce și lină.* — **2 p**

12. Exemplu de enunț care evidențiază pitorescul peisajului: *valurile adânci și strălucitoare de colori și de lumină se sapă în fânețele înalte, până dincolo de hotarele vederii.* — **2 p**

13. Identificarea figurilor de stil prezente în enunț: epitete, comparație, metaforă; împletirea celor două planuri: real-imaginar; discutarea metaforei *stoluri zburătoare* – construcție aparent pleonastică – sugestie cantitativă și motorie; imagini artistice, semnificații etc. (1+1) — **2 p**

14. Procedee artistice / mijloace artistice: mod de expunere – descrierea (creionarea unui tablou de natură); figuri de stil; imagini artistice; tehnici compoziționale: tehnica detaliului, a comparației etc. (2+2) — **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

II. 1. Convenţiile specifice ale scrisorii:

- formulele de introducere şi de încheiere – *2 puncte*;
- data, locul, semnătura – *2 puncte*.

2. Registrul stilistic adecvat – *1 punct*.

3. Conţinutul adecvat cerinţei (total / parţial) – *2 puncte/1 punct*.

4. Normele exprimării corecte – *1 punct*.

5. Norme de ortografie şi punctuaţie – *2 puncte*.

III. a) Conţinut:

- identificarea modului de expunere dominant; încadrarea în genul liric; atmosfera generală; repere temporale şi spaţiale; ipostaza de observator a autorului – *4 puncte*;
- prezentarea mijloacelor artistice la care a apelat autorul în conturarea tabloului de natură: perspectiva generală; imagini artistice (vizuale, tactile, chinestezice, olfactive); aglomerarea cadrului natural cu diverse elemente ale naturii; paletă variata de figuri de stil; efecte expresive (personificarea elementelor naturii conduce la dinamizarea şi revigorarea atmosferei, cromatica desăvârşeşte picturalul; atmosfera în care se derulează percepţia generează uimire, admiraţie, farmec etc.); îngemănarea planurilor terestru şi celest – armonizarea tuturor elementelor naturii într-un joc / într-o efuziune a bucuriei; prezenţa omului nu alterează pitorescul tabloului – omul este doar un element auxiliar, un spectator al feeriei naturii; rolul adjectivului cu valoare stilistică de epitet; efectele stilistice ale verbelor utilizate la indicativul prezent etc.; tehnici compoziţionale: tehnica detaliului, a comparaţiei, a colajului etc. – *8 puncte*;
- argumentarea şi raportarea la textul dat (argumente pertinente etc.) – *4 puncte*.

b) Redactare:

- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte*.

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

Testul 36

I. 1. Conțin diftongi cuvintele: *dumneata, spui.* (2+2) **4 p**

2. Sinonimele sunt: ***feți*** – *flăcăi, feciori*; ***veac*** – *secol.* (2+2) **4 p**

3. Sunt compuse cuvintele: prin *contopire* (unire, sudare): ***dumneata, ceva, îndoi***; prin *juxtapunere* (alăturare): ***Strâmbă-Lemne, Ciubăr-Vodă*** (oricare cuvânt din cele 2 grupe). (2+2) **4 p**

4. În a doua replică, pronumele personale sunt în cazurile (oricare 2 dintre): nominativ – ***el, eu, voi***; acuzativ – ***o***; dativ – ***vă, vouă***. (2+2) **4 p**

5. Verbele sunt la modurile: **4 p**
- indicativ: *sunt, zise, suntem, place, a să (ne) facă;*
- condițional-optativ: *aș pune* (*rămășag*);
- infinitiv: *a asculta*;
- gerunziu: *râzând*;
- conjunctiv: *să adormim*;
- imperativ: *ia, răcorește*. (1+1+1+1)

6. Substantivul propriu este atribut substantival în cazul dativ, articolul hotărât enclitic fiind preluat de adjectivul care îl precedă (*vestitului*); substantivul regent *fecior* fiind nearticulat, nu poate fi în cazul genitiv, deoarece lipsește obligatoriul articol genitival. (2+2) **4 p**

7. Pronumele interogativ este complement direct (***Ce*** *vreți* (PV) ...), iar pronumele relativ este subiect (***Ce*** *ne primise* (PV) *în gazdă* (AT) ...). (2+2) **4 p**

8. Propozițiile subordonate sunt: **4 p**
- consecutivă: ***încât*** ... *ar plânge* (PV) *de jale;*
- condițională: ***de*** *v-ar videa* (PV) *strămunii voștri.*

(1+1)+(1+1)

9. Propoziția incidentă simplă este: *răspunse* (PV) *el* (S) (replica a doua). **4 p**

10. Prezența personajului narator (bătrânul pădurar) este indicată de ghilimele «...». **2 p**

11. Vârsta înaintată a pădurarului este indicată de afirmația acestuia: *eu (...) care port două sute de ierne în spate.* **2 p**

12. Tinerii sunt, după opinia bătrânului povestitor: *țigăriți și gingași*, demni de milă, lipsiți de inimă, vorbitori ai unei limbi stricate (oricare două dintre trăsăturile enumerate). **2 p**

13. Sugestie de răspuns: Bătrânul pădurar sancționează limba vorbită de tineri, cu excese neologice, îndepărtată de popor etc. **2 p**

14. Textul,
- sem
- exis

rulu

II. 1. Convenț
- formulele
- data, locu

2. Conținut
- adecv
- regist

3. Redacta
- ortogr
- punct

III. a) Conțin
- trăsătur
prin i
desfăș
expune
didasc
acte-sc
- ilustrar
- prezen
– 4 pu
- caracte
trăsătu
indirec

b) Redac
- uni
- coe
- reg
lui
- ort
- pun
- așe

NOTĂ. V
o

Scanned with OKEN Scanner

14. Textul, deşi narativ, este structurat dialogic: **4 p**

- semnul „–“ indică replicile participanţilor la discuţie;
- există propoziţii incidente care indică schimbarea vorbitorului (emiţătorului).

II. 1. Convenţiile specifice scrisorii amicale:
- formulele de adresare şi de încheiere – *2 puncte*;
- data, locul, semnătura – *2 puncte*.

2. Conţinutul:
- adecvarea la tema propusă – *2 puncte*;
- registrul stilistic adecvat – *2 puncte*.

3. Redactarea:
- ortografia – *1 punct*;
- punctuaţia – *1 punct*.

III. a) Conţinut:

- trăsăturile genului dramatic: autorul îşi exprimă indirect sentimentele, prin intermediul personajelor angrenate într-o acţiune care se desfăşoară pe scenă, în faţa spectatorilor; modul fundamental de expunere este dialogul; „vocea“ autorului este indicată de prezenţa didascaliilor (indicaţii scenice); textul este structurat în acte-scene/tablouri etc. – *4 puncte*;
- ilustrarea adecvată, pe baza textului ales – *4 puncte*;
- prezentarea, pe scurt, a subiectului (cu indicarea momentelor acestuia) – *4 puncte*;
- caracterizarea, sumară, a unui personaj, cu indicarea a minimum două trăsături şi a minimum trei mijloace de caracterizare (directă şi/sau indirectă) – *4 puncte*.

b) Redactare:

- unitatea compoziţiei (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerenţa textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuaţia – *3 puncte*;
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte*.

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puţin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

Testul 37

I. 1. Cuvintele care conţin: hiat – *roşie*; triftong – *i-au*. (2+2) **4 p**

2. Sinonime: ***abis*** = *prăpastie*; ***melodios*** = *armonios* (2+2) **4 p**

3. Omonime substantivale: **4 p**
lin = specie de peşte: *Am pescuit un* ***lin***.
lin = storcător de struguri (regional): *Am pus strugurii în* ***lin***. (2+2)

4. Superlativul absolut se poate exprima şi prin (oricare două dintre exemplele): **4 p**
- *Am scris o scrisoare* ***foarte lungă***.
- *Rochia ei este* ***lungă-lungă***.
- *Este o melodie* ***superlungă***.
- *Compunerea este* ***luunngăă***. (2+2)

5. În poezie se utilizează: **4 p**
- ***va fi, se va-ntoarce*** – indicativ, viitor 1;
- ***o să-mpungă*** – indicativ, viitor popular. (2+2)

6. Funcţiile sintactice sunt: ***mi*** – atribut pronominal (dativ posesiv); ***lin*** – complement circumstanţial de mod. (2+2) **4 p**

7. Exemplu de răspuns: ***Mama sau tata*** (Sm) <u>*vine*</u> (PV) *la şedinţă*? **4 p**
N.B. În coordonarea disjunctivă nu se face însumarea substantivelor (subiecte), deci verbul predicat apare la numărul singular! (2+2)

8. Exemplu de răspuns: verbul *a însemna* este regent pentru: **4 p**
<u>*Să citeşti*</u> (PV) *zilnic* (1) / ***înseamnă*** (Pni) (2) / <u>*să-ţi îmbogăţeşti*</u> (PV) *orizontul cunoaşterii* (3) / (P_1 = SB; P_2 = PPr; P_3 = = PR). (1+1)+1+1

9. În prima strofă apar două atribute verbale: *trezindu-se, dormind*. Expansiunile pot fi (exemple de răspuns): **4 p**
Plopii (2) / ***care*** <u>*s-au trezit*</u> (PV) *brusc* (1) / *nu i-<u>au atins</u>* (PV) (2) / *şi umerii* (2) / ***care*** *încă* <u>*dormeau*</u> (PV) (1) / <u>*nu*</u> *i-<u>au atins</u>* (2) /; P_1 = AT; P_2 = PPr.
- s-a introdus pronumele relativ ***care*** (reia substantivul regent, având funcţia sintactică de subiect simplu);
- verbul la gerunziu a fost pus la un mod personal (indicativ – timp perfect compus/imperfect);
- s-a obţinut o propoziţie subordonată atributivă (AT), având ca regent substantivul *plopii/umerii*;
- nu s-au produs alte modificări la nivelul subordonatelor.
(1+1+1+1)

Scanned with OKEN Scanner

10. Cei doi indici spațiali sunt: „-n zări", „-n ape". Cei doi indici temporali sunt: „brusc", „dimineață". (1+1) **2 p**

11. Motivul central al poeziei e reprezentat de plopi. Umbrele plopilor sunt conturate de lumina soarelui. **2 p**

12. Antiteza este: „plopii (...) / cu umbrele lor melodioase/umerii încă dormind, *nu i-au atins*" – „plopii mi-*atingeau* umerii, tâmplele / cu umbrele lor melodioase".
Comparația este: „mă ridicam din somn *ca din mare...*". (1+1) **2 p**

13. Măsura este variată: 4 silabe, 10-11 silabe, 17 silabe. Rima este încrucișată. (1+1) **2 p**

14. Titlul conține un substantiv-indice temporal: „dimineață" și adjectivul „marină", care sugerează răsăritul fantastic al soarelui care pare că se ivește din mare. Dimineața, lumina soarelui conturează umbrele plopilor, natura se trezește la viață. Trezirea naturii poate sugera nașterea spirituală, vârsta inocenței. Pe măsură ce soarele domină întinderea, lumina învăluie totul, se trece gradat la vârsta maturității și la nașterea conștiinței poetice. *Dimineața marină* este, de fapt, o metaforă pentru condiția poetică, pentru maturitatea spirituală, pentru vârsta identității. **4 p**

II. 1. Respectarea convențiilor specifice scrisorii (formula de introducere – *1 punct;* formula de încheiere – *1 punct*; data, locul, semnătura – *1 punct;* așezarea în pagină – *1 punct)*;

2. Redactarea scrisorii (prezența descrierii, valorificarea sugestiilor din textul suport – *2 puncte* (1+1); folosirea registrului stilistic adecvat, în totalitate – *2 puncte* / parțial – *1 punct*);

3. Corectitudinea limbii utilizate:

- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia și punctuația – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

III. a) Conținut:

- precizarea a patru trăsături caracteristice ale personajului colectiv dintr-o ***schiță*** (probabil cele trei cucoane din *Dl Goe...* de I.L. Caragiale) – *4 puncte*;
- ilustrarea trăsăturilor, cu exemple din text – *4 puncte*;
- precizarea relației cu protagonistul (răsturnarea raporturilor firești: copilul comandă, „mamițele" i se supun; supralicitarea inteligenței copilului; devansarea răsplății; răsfățul exagerat etc.) – *4 puncte*;

Scanned with OKEN Scanner

- prezentarea sumară a subiectului schiței, cu precizarea momentelor acesteia – *4 puncte.*

b) Redactare:

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 38

I.1. Sunt monosilabice (oricare patru dintre) cuvintele: *ai, și, din, Iași, în, meu.* (1+1+1+1) **4 p**

2. Sinonimele sunt: ***epistolie*** = *scrisoare;* ***cerdac*** = *prispă.* (2+2) **4 p**

3. Familia lexicală este: *amar, amărî, amărât, amărăciune.* (1+1+1+1) **4 p**

4. Verbele sunt: *scriu* – indicativ, prezent; *am stat* – indicativ, perfect compus; *uitându(-te)* – gerunziu; *povesteai* – indicativ, imperfect. (1+1+1+1) **4 p**

5. Cazurile sunt: acuzativ – *(din) Iași, prin Ciric și Aroneanu*; nominativ – *Mihai, Enăchescu.* (1+1)+(1+1) **4 p**

6. Atribute adjectivale pronominale: ***acele*** *nopți* (adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare); *Iașul* ***nostru*** (adjectiv pronominal posesiv). (1+1)+(1+1) **4 p**

7. Sunt complemente indirecte: ***ți, îmi*** (pronume personal); (***de***) ***minunății*** (substantiv + prepoziție). (2+2) **4 p**

8. Ultima frază conține un raport de coordonare adversativ, realizat prin conjuncția coordonatoare *însă*, și unul copulativ, realizat prin conjuncția coordonatoare *și.* **4 p**

9. Subordonatele sunt: **4 p**
... *a început* (PV) (1) / *să plângă* (PV) (2) / P_1 = PPr; P_2 = CD;
... *nu pot* (PV) (1) / *să uit* (PV) *acele nopți albe* (2) / P_1 = PPr; P_2 = CD;
... *trebuie* (PV) (1) / *să plec* (PV) *cu dânsul la tipografie* (2); P_1 = PPr; P_2 = SB. (2+2)

Scanned with OKEN Scanner

10. Expeditorul este *Ionică,* iar destinatarul este *Mihai.* **2 p**

11. *Toponimele* (nume de locuri/localități) care desemnează locurile îndrăgite de cei doi prieteni sunt *Ciric* și *Aroneanu.* **2 p**

12. Formula de adresare – *Bădie Mihai* – este o dovadă a respectului și a dragostei pe care marele povestitor humuleștean le poartă mai tânărului său prieten, iar diminutivul *Ionică* din semnătură sugerează apropierea dintre cei doi. **2 p**

13. Prin sintagma *nopți albe* semnatarul desemnează nopțile nedormite, petrecute în compania prietenului său. **2 p**

14. Sugestie de răspuns: Starea sufletească a expeditorului scrisorii este de **melancolie** – dovadă fiind atât mărturisirea că plecarea prietenului i-a lăsat în suflet *multă scârbă și amărealâ,* cât și imperfectul evocării momentelor *pline de minunății (povesteai)* –, dar și de adâncă **tristețe**, dezvăluită de o neașteptată reacție (***coșcogeamite om... a început să plângă***). (1+1)+(1+1) **4 p**

II. 1. Convenții specifice:
- formula de introducere: <u>*Dragă Ionică*</u> – *1 punct*
- formula de încheiere: <u>*Cu toată dragostea*</u> – *1 punct*
- data (<u>decembrie</u>); locul (<u>București</u>); semnătura (<u>Mihai</u>) – *1 punct*;
- așezarea în pagină – *1 punct.*

2. Redactarea scrisorii:
- referire la viața agitată a Bucureștilor – *1 punct*;
- regretul după frumusețea Iașilor – *1 punct*;
- urări de „La mulți ani!" (este decembrie și se apropie Crăciunul) – *1 punct*;
- registru adecvat relației de strânsă prietenie – *1 punct.*

3. Corectitudinea limbii utilizate:
- Corectitudinea exprimării – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli de lexic sau de sintaxă);
- Ortografia și punctuația – *1 punct* (0 puncte pentru două sau mai multe greșeli cumulate).

III. a) Conținut:
- selectarea adecvată a creației (*Lacul, Dorința...*) și precizarea particularităților lirismului textului dat (mărci ale eului liric, expresia directă a sentimentelor, contrastul realitate/speranță etc.) – *4 puncte*;
- teme și motive (prezente în textul ales) – iubirea, natura/codrul, lacul, luna... – *4 puncte*;

Scanned with OKEN Scanner

- procedeele de expresivitate (având în vedere aparenta simplitate a limbajului eminescian) – *4 puncte*;
- elemente de versificație – în relație cu textul ales (structură strofică, rimă, ritm...) – *4 puncte*;

b) Redactare:

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct*;
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 39

I. 1. Cuvintele au: *cheltuială* – 9 sunete; *zice* – 4 sunete. (2 + 2) **4 p**

2. Oricare două dintre derivatele: *găinărie*, *botișor*, *pufușor*, *cheltuială*; oricare două dintre compusele: *cumva*, *vreun*, *astăzi*. (1+1+1+1) **4 p**

3. Exemple de enunțuri cu omofone: *El cântă la* ***nai***. (substantiv); *Știu* (Pv) *(1) / **c-am** văzut* (Pv) *filmul (2) /* (conjuncție subordonatoare + verb auxiliar). (1+1)+(1+1) **4 p**

4. Virgulele izolează o structură în vocativ de restul propoziției. **4 p**

5. Verbele sunt (oricare exemplu dintre): **4 p**
- la condițional-optativ: *ar vrea*, *n-ai zice*;
- la conjunctiv: *să crezi*, *să stai*. (2+2)

6. Pronumele personal este *m-* (formă neaccentuată conjunctă), cu funcția sintactică de complement direct. **4 p**

7. În propoziție este un predicat nominal: *martur eşti...* **4 p**

8. Propoziția subordonată temporală este: *...când **ar vrea*** (Pv), regentul este verbul *n-ai zice...* (2+2) **4 p**

9. Subordonatele sunt: **4 p**
*Ziua (2) / **când** vei sosi (Pv)*$^{(1)}$ */ va fi o bucurie (Pn)*$^{(2)}$ / (P_2 - P.Pr.; P_1 - AT). *Întrebarea este (Pni)*$^{(1)}$ */ **când** vei sosi (Pv)*$^{(2)}$ / (P_1 = P.Pr; P_2 - PR). (2+2)

10. Personajele sunt vulpea și bursucul. (1+1) **2 p**

Scanned with OKEN Scanner

11. Versurile sunt: *Dar tot eu am căzut... / Pe nişte pâri nedovedite, / Precum că luam mite.* **2 p**

12. Modurile de expunere utilizate sunt: dialogul şi naraţiunea. (1+1) **2 p**

13. Morala conţine opinia naratorului privind aspectele negative ale lumii reale: ipocrizia unor parveniţi, a oamenilor corupţi, care nu recunosc mijloacele (lor) ilegale de îmbogăţire (rapidă), deşi există dovezi în acest sens. (1+1) **2 p**

14. Textul aparţine genului epic deoarece se remarcă prezenţa naratorului, care îşi exprimă ideile, gândurile, opiniile critice prin intermediul personajelor, al acţiunii etc. (2+2) **4 p**

II. Convenţiile specifice unei cereri sunt:
- formula de adresare şi de încheiere – *2 puncte* (1+1);
- data, locul, semnătura – *2 puncte*;

Conţinutul:
- motivul solicitării – *2 puncte*;
- datele personale ale petiţionarului – nume, prenume, adresă, ocupaţie;
- limbaj adecvat cerinţei (total/parţial) (2/1) – *2 puncte*;
- ortografie – *1 punct*;
- punctuaţie – *1 punct*.

III. a) **Conţinut:**
- Specie a genului epic, personaje – animale puse în situaţii omeneşti, alegoria, intenţia satirică etc. – (1+1+1+1) *4 puncte*.
- Argumentarea finalităţii morale (explicare şi argumentare) (alegerea potrivită a exemplelor, în acord cu argumentul prezentat: *4 puncte*; argumentare şovăielnică, exemple discutabile: *2 puncte*; încercare de argumentare: *1 punct*);
- Relevarea rolului mijloacelor artistice, a modurilor de expunere folosite: naraţiune, dialog, alegorie (identificarea mijloacelor artistice, alegerea potrivită a exemplelor pentru fiecare; mijloc artistic luat în discuţie; explicaţii logice în acord cu exemplul ales: *4 puncte*; identificarea mijloacelor artistice, exemple nerelevante şi neînsoţite decât sporadic de explicaţii: *2 puncte*; identificare sporadică, fără exemple şi fără alte explicaţii: *1 punct*);
- Relevarea mijloacelor prozodice (structura strofică: o strofă compactă conţinând naraţiunea dialogată şi o strofă conţinând morala; alternează rima împerecheată – dominantă – cu rima îmbrăţişată (versurile 7-10) sau încrucişată (versurile 19-22); (ritm, măsură, rimă: *4 puncte*; măsură, rimă: *2 puncte*; măsură: *1 punct*);

Scanned with OKEN Scanner

b) Redactare:

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Testul 40

I. 1. Despărțirea în silabe este: *frun-za*; *pre-tu-tin-deni*; *gân-gă-nii*, *câm-pi-i-le*. (1+1+1+1) **4 p**

2. Cuvintele s-au format astfel: *ameţitor* – prin derivare, *nesfârşite* – prin derivare şi conversiune, *înspumează* – prin derivare, *deasupra* – prin compunere, prin aglutinare. (1+1+1+1) **4 p**

3. Cuvintele cu sens figurat pot fi: ***struguri**... de flori*; ***stăpânea** ... rumeneala lui*, *aburii bălții începură a **pluti**; umbra **cucerea bolțile** de sălcii...*, *lebedele şi pelicanii... **înspumează**... negrul ghiolurilor...*, ***popoarele** de păsări...*; ... ***au hrănit izvoarele** vieților nouă*, ş.a.
Cuvintele cu sens propriu sunt: *ne alăturam cu barca...*, ... *aveau florile lor **un parfum** ameţitor...*, ***soarele asfințise***; ***ape**... **nesfârşite**, **mistreț**, **lebedele şi pelicani*** ş.a. (2+2) **4 p**

4. Enunțurile pot fi: **4 p**
*I-am dat **lui** Dan cartea* (articol hotărât proclitic, caz dativ);
Cartea copilului era nouă (articol hotărât enclitic, caz genitiv). (2+2)

5. Adjectivele pot fi oricare dintre: *întunecate/ mărunte/ liliachii* – acuzativ; *deşi* – nominativ. (2+2) **4 p**

6. Funcțiile sintactice sunt: *toate* – subiect simplu; *acestea* – atribut adjectival; *care* – subiect simplu; *o împărăție* – complement direct. (1+1+1+1) **4 p**

7. ***Toate** florile mă încântă* (atribut adjectival); *Am dat **tuturor** câte o floare* (complement indirect în dativ). (2+2) **4 p**

Scanned with OKEN Scanner

8. Propoziția atributivă poate fi: *Apele acelea nesfârșite* (2) / ***care*** *domneau* (Pv) *pretutindeni* (1) / (...) *alcătuiau* (Pv) *o stăpânire a necunoscutului și a tainei ...* (2) / P_1 = AT. (1+1+1+1) **4 p**

9. ***Care*** *nu învață* (Pv) (1) / *nu știe* (Pv) (2) (P_1 - P_{SB}; P_2 -P.Pr.); *Se știe* (Pv) (1) / ***care*** *va pleca* (Pv) (2) / (P_1 - P.Pr.; P_2 - P_{SB}). (2+2) **4 p**

10. Structura care ajută la formarea unei imagini olfactive este: *...aveau florile lor un* ***parfum*** *amețitor.* **2 p**

11. Personificarea poate fi: ... ***stăpânea*** *rumeneala lui..., umbra* ***cucerea*** *bolțile de sălcii..., apele* (...) ***domneau*** *pretutindeni...*
Epitetul poate fi: *tufișuri* ***întunecate****, struguri* ***deși*** *de flori* ***liliachii****, apele* (...) ***nesfârșite****, gângănii* ***neștiute și nebănuite****,* ***bogată*** *împărăție* ș.a. (1+1) **2 p**

12. Titlul poate fi: *Apus în Deltă, Delta – izvor de viață* ș.a. **2 p**

13. Epitetul adjectival *nesfârșite* și metafora *stăpânire a necunoscutului și a tainei* ajută la formarea unei imagini vizuale în care se prezintă un colț din natură plin de farmec, de mister, de multe necunoscute, unde omul se simte dominat de liniștea și frumusețea tainică a Deltei Dunării. **2 p**

14. Este o descriere artistică de tip tablou, pentru că se prezintă un colț din natură, o părticică din paradisul pământean al păsărilor. Elementele componente ale peisajului sunt: tufișurile de flori, Delta, bolți de sălcii, trestii, ape nesfârșite, elemente ale faunei ș.a. Sentimentele privitorului sunt de: încântare față de frumusețea misterioasă a Deltei Dunării, de uimire în fața nenumăratelor specii de pești, de păsări, de insecte, în fața plămădirii noilor pământuri. Predomină imaginile vizuale, realizate cu ajutorul unor figuri de stil sugestive: *... deasupra răsăritului* (...) *stăpânea încă rumeneala lui...* (personificarea), *umbra cucerea bolțile de sălcii...* (personificare și metaforă); *popoarele de păsări* (...), *puzderia de pești,* (...) *nesfârșitele miliarde de gângănii...* (hiperbolă, enumerație) ș.a. (2+2) **4 p**

II. Se oferă câte un punct pentru fiecare cuvânt eliminat din text în mod logic. Telegrama se poate rezuma la textul: *Așteptați mâine, ora 18, acceleratul 115. Alina/Alin – 10 puncte.*

Scanned with OKEN Scanner

III. a) Conținut:

- subiectivitatea, sentimente exprimate direct, elemente de expresivitate artistică – *4 puncte*;
- prezentarea trăsăturilor specifice, cu ajutorul exemplelor extrase din text – *4 puncte*;
- identificarea mărcilor prezenței eului liric – *4 puncte*;
- rolul mijloacelor/procedeelor artistice în conturarea atmosferei, elemente de prozodie – *4 puncte.*

b) Redactare:

- unitatea compoziției (introducere, cuprins, încheiere) – *1 punct;*
- coerența textului – *3 puncte*;
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – *3 puncte*;
- ortografia – *4 puncte*;
- punctuația – *3 puncte*;
- așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – *2 puncte.*

NOTĂ. Vei primi punctajul pentru redactare numai dacă ai scris cel puțin o pagină.

Scanned with OKEN Scanner

MINISTERUL EDUCAŢIEI ŞI CERCETĂRII SERVICIUL NAŢIONAL DE EVALUARE ŞI EXAMINARE

PROGRAMA PENTRU TESTAREA NAŢIONALĂ LA DISCIPLINA LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ 2007

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba şi literatura română are, în cadrul testării naționale, statut de **disciplină obligatorie.**

II. OBIECTIVE

Prin susținerea testului național la această disciplină, elevul va trebui să facă dovada capacităților, a abilităților şi deprinderilor specifice, dobândite pe parcursul celei de a doua părți a **ciclului de dezvoltare** (clasele a V-a şi a VI-a), precum şi pe parcursul **ciclului de observare şi orientare** (clasele a VII-a şi a VIII-a), reflectate în următoarele sarcini de lucru:

A. Capacitatea de receptare a mesajului scris (C I)

- să identifice tipurile de text (literar, nonliterar), trăsăturile specifice ale respectivelor texte, precum şi modurile de expunere, momentele subiectului, ideile principale şi secundare;
- să opereze cu sensul propriu şi figurat al cuvântului, prin raportare la contextul mesajului scris;
- să recunoască figurile de stil/procedeele de expresivitate artistică şi celelalte noțiuni de teorie literară învățate, prin aplicarea pe un text studiat sau la prima vedere;
- să recunoască elementele de fonetică, de vocabular, de morfologie, de sintaxă şi să opereze cu acestea, având ca suport un text studiat sau la prima vedere;
- să recunoască şi să opereze cu valorile expresive ale categoriilor lexical-semantice, morfologice şi sintactice, prin aplicarea pe un text literar dat;
- să identifice valorile expresive ale topicii şi ale punctuației;
- să recepteze mesajul unui text literar sau nonliterar.

Scanned with OKEN Scanner

B. Capacitatea de exprimare scrisă (C II)

• să rezume un text literar dat;

• să caracterizeze un personaj dintr-un text studiat sau la prima vedere;

• să redacteze un text în care să se evidențieze caracteristicile fundamentale ale unei opere literare/ale unui fragment de text literar dat (să motiveze într-o compunere, conform unor cerințe specificate, apartenența unui text la un gen sau la o specie literară: *basmul, schița, nuvela, romanul, balada, fabula, doina, pastelul, imnul, comedia;* să analizeze un text, valorificând structura acestuia şi resursele expresive ale limbii);

• să redacteze diferitele texte care vizează *scrierea funcțională, scrierea reflexivă, scrierea imaginativă;*

• să aplice, în redactarea unui text, normele ortografice, de punctuație şi de exprimare corectă;

• să exprime, în scris, într-un mod corect, logic, convingător şi coerent, diferite idei, opinii, atitudini, prin utilizarea unui vocabular, a unui registru de comunicare şi a unui stil, adecvate contextului şi în conformitate cu normele de redactare.

Notă! Textele literare la prima vedere/nestudiate la clasă vor fi selectate, cu precădere, din operele scriitorilor români, recomandate prin programele şcolare în vigoare, la capitolul *Conținuturi, Texte sugerate.*

III. CONȚINUTURI

A. Lectura.Teoria literară. Textul

• Autorul. Eul liric şi naratorul.

• Structura operei literare. Modurile de expunere. Narațiunea (autorul, naratorul, personajul; narațiunea la persoana a III-a şi la persoana I; subiectul operei literare; momentele subiectului; timpul şi spațiul în narațiune). Descrierea (portretul literar, tabloul). Dialogul (mijloc de caracterizare a personajelor). Personajul: caracterizarea – portretul fizic şi portretul moral.

• Personificarea. Comparația. Enumerația. Repetiția. Epitetul (tipuri de epitete). Hiperbola. Antiteza. Metafora. Alegoria. Inversiunea.

Scanned with OKEN Scanner

• Strofa şi versul. Rima (monorima, rima împerecheată, încrucişată, îmbrăţişată). Măsura. Piciorul metric (bisilabic). Ritmul (troheul şi iambul).

• Textele literare – populare şi culte. Caracteristicile operei folclorice (orală, anonimă, colectivă, sincretică).

• Genuri literare. Genurile epic, liric şi dramatic.

• Specii literare: *basmul popular, schiţa, nuvela, romanul, balada populară, fabula, doina populară, pastelul, imnul, comedia.*

B. Practica raţională şi funcţională a limbii: tipuri de comunicare

1. Comunicarea scrisă. Procesul scrierii. Contexte de realizare

• Părţile componente ale unei compuneri (introducerea, cuprinsul, încheierea).

• Aşezarea corectă în pagină.

• Punctuaţia. Semnele de punctuaţie şi ortografice. Valoarea funcţională şi expresivă a semnelor de punctuaţie.

• *Scrierea funcţională.* Telegrama, invitaţia, cererea.

• *Scrierea reflexivă.* Scrisoarea familială. Scrisoarea de felicitare. Exprimarea în scris a unui punct de vedere personal.

• *Scrierea imaginativă (compuneri libere).* Descrieri şi naraţiuni.

• *Textul literar.* Înţelegerea textului integral sau fragmentar pe baza unor cerinţe date. Transformarea textului dialogat în text narativ. Rezumatul. Comentarea unor secvenţe din operele studiate. Semnificaţia titlului. Personajul literar (caracterizare). Evidenţierea caracteristicilor fundamentale şi a semnificaţiilor unei opere literare/ale unui fragment de text literar dat.

2. Elemente de construcţie a comunicării

1. Lexicul

• Vocabularul limbii române. Vocabularul fundamental. Masa vocabularului.

• Cuvântul. Forma şi conţinutul. Cuvântul de bază. Sensul cuvintelor în context. Sensul propriu (de bază şi secundar) şi sensul figurat.

• Mijloace interne de îmbogăţire a vocabularului. Derivarea. Compunerea. Schimbarea valorii gramaticale (conversiunea). Familia lexicală.

• Mijloacele externe de îmbogăţire a vocabularului. Împrumuturile. Neologismele.

• Sinonimele. Antonimele. Omonimele. Paronimele.

• Regionalismele. Arhaismele.

Scanned with OKEN Scanner

• Cuvintele polisemantice.
• Unităţile frazeologice (locuţiuni, expresii).
• Pleonasmul.

2. Noţiuni de fonetică
• Vocalele. Consoanele. Semivocalele. Diftongul. Triftongul. Hiatul.
• Silaba. Despărţirea cuvintelor în silabe.
• Folosirea corectă a accentului în limba română.

3. Morfosintaxa
• Părţile de vorbire flexibile. Clasificarea/felul (verb, substantiv, articol, pronume, numeral, adjectiv). Locuţiunile. Categoriile morfologice (diateză, conjugare, mod, timp, persoană, gen, număr, caz, grad de comparaţie). Funcţiile sintactice.
• Părţile de vorbire neflexibile. Clasificarea/felul (adverb, prepoziţie, conjuncţie, interjecţie). Locuţiunile. Funcţiile sintactice (adverb, interjecţie).

4. Noţiuni de sintaxă
• Relaţia text, frază, propoziţie, cuvânt.
• Cuvintele şi construcţiile incidente. Punctuaţia lor.
• Relaţiile sintactice în propoziţie şi în frază (interdependenţă, coordonare şi subordonare). Mijloacele de realizare a relaţiilor sintactice în propoziţie şi în frază: flexiunea, joncţiunea, juxtapunerea, topica, intonaţia şi pauza.
• Fraza. Propoziţia principală şi secundară/subordonată. Elementele de relaţie în frază. Propoziţia regentă şi propoziţia subordonată. Elementul regent.
• Propoziţia şi părţile de propoziţie. Tipurile de propoziţie.

5. Sintaxa propoziţiei şi a frazei
• Predicatul şi propoziţia subordonată predicativă.
• Subiectul şi propoziţia subordonată subiectivă.
• Atributul şi propoziţia subordonată atributivă.
• Complementul. Complementele circumstanţiale şi necircumstanţiale. Complementele circumstanţiale de loc, de timp, de mod. Complementul circumstanţial de cauză şi de scop. Complementul direct şi indirect.

Scanned with OKEN Scanner

• Propoziția subordonată completivă directă. Propoziția subordonată completivă indirectă. Propozițiile subordonate circumstanțiale de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop. Propozițiile subordonate circumstanțiale condiționale, concesive, consecutive.

• Expansiunea și contragerea.

• Acordul.

Notă! Elaborarea subiectelor se realizează în conformitate strictă cu **Programa pentru testarea națională**, avizată prin OMEdC. Subiectele nu vizează conținutul unui manual anume. Manualul școlar este doar unul dintre suporturile didactice utilizate de profesori și de elevi, care ajută la parcurgerea curriculum-ului, la atingerea obiectivelor de referință și a obiectivelor cadru.

Conform Adreselor MedC Nr. 48.871/23 noiembrie 2005 și Nr. 31.641/3 mai 2006, începând cu anul școlar 2006-2007, *„respectarea normelor* prevăzute în ediția a II-a a **Dicționarului ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române (DOOM2)** ***este obligatorie [...] la examenele de testare națională [...],*** în cadrul cărora profesorii în cauză/ elevii vor da dovada cunoașterii acestora, fiind evaluați ca atare".

IV. EXEMPLE DE CERINȚE/ITEMI (conform **Ghidului de evaluare – Limba și literatura română, S.N.E.E., 2001, Editura Aramis)**

A. Înțelegerea textului (text la prima vedere/nestudiat la clasă)

Se vor evalua abilități, deprinderi, elemente de competență etc., vizând **capacități de receptare a mesajului scris,** prevăzute de prezenta programă.

În funcție de specificul fragmentului oferit candidatului, sunt formulate cerințe care se referă strict la înțelegerea textului citat, dar și cerințe care să implice valorificarea noțiunilor de teorie literară studiate în școală.

Spre exemplu, pot fi propuse cerințe de tipul:

1. Precizează modul/modurile de expunere prezent(e) în text.
2. Stabilește tipul de text și **n** trăsături ale acestuia.
3. Motivează, într-un text de cel mult **n** rânduri, apartenența fragmentului reprodus la un gen literar (epic, liric sau dramatic)/la o specie literară.
4. Transformă dialogul de mai sus în vorbire indirectă.

Scanned with OKEN Scanner

5. Scrie o continuare, de **n** replici, a dialogului dintre personajele **A** şi **B**.

6. Redactează un rezumat, de maximum **n** rânduri, al textului de mai sus.

7. Stabileşte **n** argumente, care să demonstreze că fragmentul reprodus aparţine unei descrieri (sau unei naraţiuni) sau unei opere epice/ lirice/dramatice.

8. Transcrie un fragment, de cel mult **n** cuvinte, care conţine o enumeraţie/o altă figură de stil.

9. Explică, în maximum **n** rânduri, care sunt raporturile dintre autor, narator şi personaj în textul dat

10. Precizează măsura, ritmul şi rima strofei de mai sus.

11. Selectează mărci lexico-gramaticale/un fragment/de cel mult **n** versuri, care să indice prezenţa eului liric în textul dat.

12. Numeşte specia literară în care pot fi incluse versurile de mai sus.

13. Explică semnificaţia următorului vers.../următoarelor versuri... (sau a unor cuvinte/ sintagme/ locuţiuni/expresii...).

14. Motivează întrebuinţarea semnelor de ortografie/de punctuaţie din textul dat.

15. Selectează cuvântul/sintagma care exprimă/sugerează următoarea idee [...].

16. Explică, în **n** rânduri, semnificaţia titlului operei literare, ţinând seama şi de textul reprodus mai sus.

17. Prezintă tema discuţiei dintre personajele **A** şi **B**, din textul de mai sus.

18. Realizează, numai pe baza informaţiilor furnizate de fragmentul reprodus, o schiţă de portret (fizic şi moral) al personajului **A**.

19. Numeşte momentul subiectului prezent în fragmentul de mai sus.

20. Scrie ideile principale şi ideile secundare din textul de mai sus.

21. Exprimă-ţi punctul de vedere asupra următoarei idei din textul dat [...].

22. Transcrie **n** cuvinte folosite cu sens figurat/sens propriu, în textul de mai sus.

B. Limba română *(recunoaşterea şi operarea* cu elemente de fonetică, de vocabular, de morfologie, de sintaxă a propoziţiei şi a frazei, având ca suport un text oferit candidatului).

Cerinţele formulate vizează *selectarea, aplicarea, construcţia, analiza, compararea şi interpretarea unor fapte de limbă,* precum şi *redactarea unor enunţuri.*

Scanned with OKEN Scanner

Operarea cu elemente de vocabular şi de sintaxă apare, direct sau indirect, în toate părţile componente ale testelor naţionale, conform principiului abordării limbii din perspectivă *comunicativ-funcţională.*

C. Redactarea unor texte care vizează *scrierea funcţională, scrierea reflexivă, scrierea imaginativă*

Punctajul acestei părţi a probei este acordat pentru:

a) respectarea convenţiilor specifice tipului de text stabilit prin cerinţă;

b) structurarea conţinutului, în conformitate cu tipul de text şi cu cerinţele formulate;

c) corectitudinea limbii utilizate.

D. Redactarea unei compuneri cu cerinţe prestabilite

a) rezumarea scrisă a unui text narativ la prima vedere/nestudiat la clasă;

b) caracterizarea unui personaj dintr-un text literar studiat – *basm, baladă, schiţă, nuvelă, roman, comedie* – sau la prima vedere/nestudiat la clasă (cerinţele pot fi axate pe sublinierea doar a unei/a unor trăsături sau a unor mijloace/procedee de portretizare);

c) redactarea unui text în care să se evidenţieze caracteristicile fundamentale şi semnificaţiile unei opere literare/ale unui fragment text literar dat (argumentarea apartenenţei unui text la un gen şi/sau la o specie literară – *basmul, schiţa, nuvela, romanul, balada, fabula, doina, pastelul, imnul, comedia;* analiza sumară a unui text literar, prezentat candidatului, valorificând structura acestuia şi resursele expresive ale limbii; exprimarea, într-un mod corect, logic, a unor idei şi opinii despre textul selectat);

d) aplicarea regulilor de despărţire a cuvintelor în silabe şi a regulilor/a normelor de ortografie şi de punctuaţie.

Notă! În situaţia în care ilustrarea unei sarcini de lucru are ca suport un text literar studiat, acesta va fi selectat de către candidat dintre operele literare/dintre fragmentele studiate la clasă.

Cerinţele vor fi astfel formulate, încât să nu permită reproducerea unor caracterizări de personaje şi a unor „comentarii" literare memorate, deoarece se urmăreşte evaluarea capacităţii candidatului de a opera cu noţiunile de teorie literară, dobândite pe parcursul ciclului gimnazial.

În realizarea unor compuneri cu cerinţe prestabilite, au fost propuse următoarele *repere pentru organizarea conţinutului:*

Scanned with OKEN Scanner

A. Rezumarea unui text literar

a) stabilirea secvenţelor narative, pe baza ideilor principale;

b) precizarea personajelor implicate în acţiune;

c) respectarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele;

d) respectarea altor convenţii specifice rezumatului (respectarea fidelităţii faţă de textul dat; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenţii emoţional-subiective şi fără citate).

B. Caracterizarea unui personaj

a) stabilirea tipului de personaj (principal, secundar etc.) şi a mijloacelor/a procedeelor de portretizare;

b) precizarea, în textul selectat, a **n** trăsături ale personajului şi a semnificaţiei acestora;

c) ilustrarea trăsăturilor, prin raportarea la **n** secvenţe/situaţii din text;

d) relevarea a **n** mijloace artistice folosite de narator în portretizare (la alegerea candidatului, pe diverse niveluri: figuri de stil, procedee artistice, moduri de expunere, expresivitatea unor cuvinte sau a unor structuri gramaticale) **sau** precizarea relaţiilor dintre personajul indicat prin cerinţă şi alt personaj/alte personaje din operă/din text.

C. Argumentarea apartenenţei unui text la un gen literar/la o specie literară (I)

a) precizarea a **n** caracteristici ale genului/ale speciei literare;

b) exemplificarea caracteristicilor pe baza textul indicat/ales;

c) evidenţierea rolului mijloacelor artistice;

d) exprimarea unei opinii despre semnificaţiile/despre mesajul textului.

D. Argumentarea apartenenţei unui text la un gen literar/la o specie literară (II)

a) prezentarea a **n** caracteristici ale genului/ale speciei literare;

b) exemplificarea caracteristicilor pe baza operei alese/a fragmentelor studiate;

c) prezentarea, pe scurt, a subiectului operei selectate/a fragmentelor indicate (referire la momente ale subiectului şi/sau la secvenţe/la situaţii semnificative);

Scanned with OKEN Scanner

d) prezentarea unui personaj, prin raportare la **n** întâmplări/situații semnificative.

E. Comentarea textului

a) încadrarea textului în gen şi/sau în specie literară;

b) relevarea modului de expunere dominant şi a trăsăturilor acestuia, identificabile în textul dat;

c) prezentarea, pe scurt, a subiectului/a ideilor/a mijloacelor artistice;

d) susținerea unui punct de vedere, referitor la semnificațiile textului, prin **n** argumente specifice.

Prin baremul subiectelor propuse vor fi acordate **puncte pentru conținut** (pentru rezolvarea fiecărui reper/a fiecărei cerințe, detaliată prin *criterii de performanță*) şi **puncte pentru redactare** – *numai dacă s-a realizat compunerea pe minimum de spațiu indicat.*

Scanned with OKEN Scanner

Cuprins

Teste / 5

Bareme de corectare şi notare / 87

Programa pentru Testarea Naţională la disciplina Limba şi Literatura Română 2007 / 181

Scanned with OKEN Scanner

Editura Paralela 45

Piteşti, jud. Argeş, cod 110174, str. Fraţii Goleşti 128-130;
tel./fax: (0248)63.14.39; (0248)63.14.92; (0248)21.45.33;
e-mail: redactie@edituraparalela45.ro

Bucureşti, cod 71341, Piaţa Presei Libere nr. 1,
Casa Presei Libere, corp C_2, mezanin 6-7-8, sector 1,
tel./fax: (021)317.90.28;
e-mail: bucuresti@edituraparalela45.ro

Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400153, str. Ion Popescu-Voiteşti 1-3,
bl. D, sc. 3, ap. 43; tel./fax: (0264)43.40.31;
e-mail: depcluj@edituraparalela45.ro

COMENZI – CARTEA PRIN POŞTĂ

EDITURA PARALELA 45
Piteşti, jud. Argeş, cod 110174, str. Fraţii Goleşti 128-130
Tel./fax: 0248 214 533;
0248 631 439;
0248 631 492.
E-mail: **comenzi@edituraparalela45.ro**
sau accesaţi **www.edituraparalela45.ro**
Condiţii:

- rabat între 5% şi 25%;
- taxele poştale sunt suportate de editură;
- plata se face ramburs, la primirea coletului.

Tipărit la C.N.I. „Coresi" S.A.

Scanned with OKEN Scanner

Pentru o bună pregătire la limba şi literatura română,
Editura Paralela 45 vă recomandă următoarele lucrări:

Comunicare şi gramatică în exerciţii. Clasele V-VIII
coordonator: Matei Cerkez

Literatură. Exerciţii practice pentru studiul textului.
Clasele V-VIII
coordonator: Matei Cerkez

Gramatică. Fişe de lucru. Clasele V-VIII
coordonatori: Eliza-Mara Trofin, Cornelia Chiriţă

Pronumele pe înţelesul tuturor
autor: Eliza-Mara Trofin

Dificultăţi gramaticale. Exemple, teste, exerciţii
autori: Mircea Moţ, Olivia Moţ

Gramatica de la A la Z
autori: Mircea Moţ, Cornelia Chiriţă,
Steluţa Pestrea Suciu

Dicţionar de personaje literare pentru clasele V-VIII
autori: Adina Elena Sasu, Liviu Ioani

Dicţionar de terminologie literară pentru clasele V-X
autori: Gabriela Dinu, Maria Zbârcea

Comenzile se primesc la tel./fax:
0248 - 214 533; 0248 - 631 439; 0248 - 631 492

sau *alela45.ro*

ISBN-10 973-697-857-5
ISBN-13 978-973-697-857-9

Preţ cu TVA: 9 LEI

Scanned with OKEN Scanner